
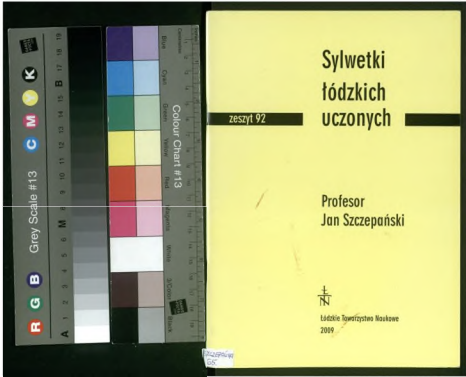

<p>Logotyp</p> 	<p>Nazwa instytucji</p> <p style="text-align: center;">Muzeum Ustrońskie</p>	
<p>Tytuł jednostki / publikacji / fotografii</p> <p>Profesor Jan Szczepański</p>		
<p>Ilość stron oryginału</p> <p style="text-align: center;">76</p>	<p>Ilość skanów</p> <p style="text-align: center;">76</p>	<p>Liczba plików publikacji</p> <p style="text-align: center;">155</p>
<p>Autor</p> <p style="text-align: center;">Kulpińska Jolanta,</p>	<p>Wydawnictwo / zakład fotograficzny</p> <p style="text-align: center;">Łódzkie Towarzystwo Naukowe</p>	<p>Skan okładki</p>
<p>Miejsce wydania</p> <p style="text-align: center;">Łódź</p>	<p>Rok wydania / Data powstania</p> <p style="text-align: center;">2009</p>	
<p>Sygnatura</p> <p style="text-align: center;">---</p>	<p>Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.)</p> <p style="text-align: center;">książka</p>	
<p>Wymiary (wys x szer)</p> <p style="text-align: center;">16,4 x 23 cm</p>	<p>Stan zachowania</p> <p style="text-align: center;">---</p>	<p>Charakterystyka skanowanego obiektu</p> <p>Publikacja wydana w serii Sylwetki łódzkich uczonych. Zeszyt 92, poświęcona profesorowi Janowi Szczepańskiemu, zawierająca szkic biograficzny, opis jego zainteresowań badawczych oraz pełną bibliografię publikacji Jana Szczepańskiego. Znajduje się tam również wzmianka o sposobach upamiętnienia pamięci profesora w jego rodzinnym Ustroniu.</p>
<p>Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce)</p> <p>XX wiek, XX- lecie międzywojenne, II wojna światowa, Polska Rzeczpospolita Ludowa, Jan Szczepański, Ustroń, Poznań, Łódź,</p>		
<p>Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuznia, letnicy itp.)</p> <p>Nauka polska, Filozofia, Socjologia, Uniwersytet Poznański, Uniwersytet Łódzki, Polska Akademia Nauk, oświata, szkolnictwo, komunizm, socjalizm, społeczeństwo, młodzież, polityka, bibliografia</p>		
<p>Prawa autorskie</p> <p style="text-align: center;">---</p>		

DANES
PICTA
COM

K

Y

M

C

Grey Scale #13

B

G

R

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Inches
Centimetres

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

Colour Chart #13

DANES
PICTA
COM

zeszyt 92

Sylwetki łódzkich uczonych

Profesor
Jan Szczepański

Łódzkie Towarzystwo Naukowe
2009

SZCZEPAŃSKI
65.

**Profesor
Jan Szczepański**

zeszyt 92

Sylwetki łódzkich uczonych

Profesor
Jan Szczepański

Łódzkie Towarzystwo Naukowe
2009

ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE

90-505 Łódź, ul. M. Skłodowskiej-Curie 11
tel. (042) 66-55-459, fax (042) 66-55-464
sprzedaż wydawnictw: (042) 66-55-449
e-mail: ltn@ltn.lodz.pl <http://www.ltn.lodz.pl/>

REDAKCJA NACZELNA WYDAWNICTW

Łódzkiego Towarzystwa Naukowego
A. Sławomir Gala, Edward Karasiński, Wanda M. Krajewska, Jan Szymczak

REDAKTOR SERII: Edward Karasiński

REDAKTOR ZESZYTU: Jolanta Kulpińska

Wydano z pomocą finansową Uniwersytetu Łódzkiego i Urzędu Miasta Łodzi

© Copyright by Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź 2009

ISSN 1230-4328

Wydanie I. Nakład 150 egz.
Druk TRIADA, ul. Limanowskiego 147/149, Łódź

Profesor Jan Szczepański

Profesor Jan Szczepański urodził się w Ustroniu koło Cieszyna w 1913 roku, a jego związki z Łodzią datują się od 1945 roku, kiedy po powrocie do Polski związał się z Uniwersytetem Łódzkim. W uczelni tej habilitował się, a następnie zdobył tytuły naukowe profesora nadzwyczajnego (1951 r.) i profesora zwyczajnego (1962). W trudnych latach pięćdziesiątych Profesor Jan Szczepański był rektorem Uniwersytetu Łódzkiego (1952–1956 r.).

W okresie pracy na Uniwersytecie był jednym z twórców łódzkiej szkoły socjologicznej. W latach 1955–1961 kierował Katedrą Socjologii II, a w następnym dziesięcioleciu (1961–1970) Katedrą Socjologii Przemysłu w tym Uniwersytecie.

Efektem działalności naukowej i dydaktycznej Jana Szczepańskiego w Łodzi była m.in. grupa uczniów, których wykształcił i którzy związali się z nim badawczo i emocjonalnie.

Jan Szczepański zaliczany jest do wąskiego grona „ojców” polskiej socjologii po drugiej wojnie światowej.

Zarząd Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, którego Profesor był członkiem, pragnąc przypomnieć i utrwalić dokonania Jana Szczepańskiego postanowił wydać w serii „Sylwetki łódzkich uczonych” zeszyt Jemu poświęcony.

Zeszyt ten ma charakter dokumentalny. Obok krótkiego życiorysu formalnego oraz omówienia zainteresowań badawczych pióra Jolanty Kulpińskiej zestawiona została bibliografia publikacji Jana Szczepańskiego będąca dorobkiem Jego bardzo pracowitego życia.

Opracowanie to dedykujemy wszystkim tym, którzy w różnych okresach swojego życia zetknęli się osobiście z Janem Szczepańskim lub korzystali z Jego wielkiego dorobku naukowego. Mamy nadzieję, że bibliografia zestawiona w tym tomiku będzie pomocna różnym pokoleniom socjologów i wszystkim innym zajmującym się problematyką społeczną w ich codziennej pracy dydaktycznej i badawczej.

Stanisław Liszewski

Łódź, czerwiec 2009 r.

JAN SZCZEPAŃSKI*
1913–2004

Jan Szczepański urodził się 14 września 1913 r. w Ustroniu koło Cieszyna. Przez całe życie czuł się głęboko związany ze Śląskiem Cieszyńskim i pamiętał o swoich chłopskich korzeniach. Dawał temu wyraz w esejach i wypowiedziach. W Cieszynie ukończył szkołę średnią. Studiował socjologię na Uniwersytecie Poznańskim u Floriana Znanieckiego, a po uzyskaniu w 1936 r. dyplomu magistra socjologii był jego asystentem i doktorantem. W latach 1937–1939 pracował w Państwowym Instytucie Kultury Wsi w Warszawie w zespole Józefa Chałasińskiego, opracowującym materiały autobiograficzne do opublikowanego w 1938 r. czterotomowego dzieła *Młode pokolenie chłopów*. W 1939 r. został starszym asystentem w Uniwersytecie Poznańskim, w czerwcu 1939 r. uzyskał stopień doktora filozofii w zakresie socjologii na podstawie rozprawy „Pojęcie środowiska społecznego w socjologii wsi”. Już wówczas ukształtowały się kierunki zainteresowań badawczych Szczepańskiego – związane z wsią i oświatą.

W 1937 r. Szczepański ożenił się z Eleonorą Odlanicką-Poczobutt. Miał syna Artura i córkę Ewę, wnuki i prawnuki.

Szczepański uczestniczył w kampanii wrześniowej, lata wojny 1941–1945 spędził jako przymusowy robotnik we Wrocławiu, a potem w Wiedniu. Po powrocie do kraju w 1945 r. podjął pracę w Uniwersytecie Łódzkim, gdzie w tym czasie skupili się czołowi polscy socjologowie: Chałasiński, Maria i Stanisław Ossowsky, Nina Assorodobraj. W 1949 r. habilituje się na podstawie rozprawy – *Ustalenie faktów społecznych w socjologii i psychologii społecznej*, opublikowanej w postaci kilku artykułów. W Uniwersytecie Łódzkim zdobywa stopnie i tytuły naukowe, wzbogaca dorobek naukowy, pełni funkcje dydaktyczne i organizacyjne.

W 1951 r. zostaje profesorem nadzwyczajnym, w 1962 r. – profesorem zwyczajnym, w latach 1952–1956 jest rektorem Uniwersytetu Łódzkiego. W pierwszej połowie lat pięćdziesiątych, gdy z programów uniwersyteckich usunięto studia socjologiczne, Szczepański zajmował się historią myśli społecznej, tłumaczył też na język polski osiemnastowiecznych filozofów. W latach 1955–1961 kierował Katedrą Socjologii II Uniwersytetu Łódzkiego oraz w latach 1961–1970 Katedrą Socjologii Przemysłu. W latach 1961–1968, najpierw w Łodzi, a potem w Warszawie, był twórcą Międzyuczelnianego Zakładu Badań nad Szkolnictwem Wyższym, w latach 1955–1982 pracował w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN, m.in. jako wicedyrektor i dyrektor, a przede wszystkim jako animator i kierownik zespołów badawczych.

W 1964 r. został członkiem korespondentem, w 1970 – członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk. W latach 1972–1980 pełnił funkcję wiceprezesa

* Przedruk z: *Encyklopedia socjologii, Suplement*, Komitet Socjologii PAN, Oficyna Naukowa, Warszawa 2005.

PAN. Otrzymał honorowe doktoraty: Uniwersytetu Łódzkiego (1973), Warszawskiego (1976) i Śląskiego (1985).

W latach 1966–1970 Szczepański był przewodniczącym International Sociological Association (ISA – Międzynarodowego Stowarzyszenia Socjologicznego). Wprowadzał socjologię polską w obieg światowy. Wiele książek i artykułów opublikował za granicą, m.in. we Francji książkę poświęconą zagadnieniom wyższego wykształcenia (1969), w Stanach Zjednoczonych w 1970 r. *The Polish Society*, w Niemczech Zachodnich artykuł o metodzie autobiograficznej (1961). Studium o metodologii badań społecznych w niektórych pracach Karola Marksa i Fryderyka Engelsa (1952) odegrało ważną rolę w dyskusjach nad potrzebą badań empirycznych i przyczyniło się do reaktywowania socjologii akademickiej w Związku Radzieckim.

O pozycji Szczepańskiego w nauce światowej świadczą doktoraty honorowe – Uniwersytetu im. J. E. Purkyniego w Brnie (1968), Uniwersytetu R. Descartesa w Paryżu (1980) – oraz członkostwo Fińskiej Akademii Nauk (1974), American Academy of Arts and Sciences (1974) i National Academy of Education (1973) w Stanach Zjednoczonych.

Na fali „polskiego października”, z inicjatywy środowiska akademickiego, Szczepański zostaje posłem na sejm w kadencji 1957–1960, ponownie w kadencji 1971–1974.

Wraz z Chałasińskim i Tadeuszem Szczurkiewiczem występował w charakterze biegłego przed sądem rozpatrującym sprawy uczestników wydarzeń w czerwcu 1956 r. w Poznaniu. W latach 1977–1982 był członkiem Rady Państwa, w latach 1982–1984 przewodniczył Radzie Społeczno-Gospodarczej Sejmu PRL. W 1981 r. przewodniczył Sejmowej Komisji do spraw Kontroli Porozumień z Gdańska, Szczecina i Jastrzębia.

W 1976 r. Szczepański otrzymał nagrodę państwową pierwszego stopnia, w 1954 r. został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, w 1969 r. – Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą, w 1973 r. – Orderem Budowniczego Polski Ludowej, w 1977 r. otrzymał Order Comandor of British Empire.

W roku 1983 przeszedł na emeryturę, ale długo jeszcze uczestniczył w życiu intelektualnym kraju. W 1999 r. ukazały się jego ostatnie publikacje książkowe, złożone z tekstów nowych oraz przedruków prac wcześniejszych.

Zmarł 16 kwietnia 2004 r., pochowany został w Ustroniu na cmentarzu ewangelickim**.

Zainteresowania badawcze

Bibliografia publikacji Szczepańskiego obejmuje ponad 1500 pozycji. Pierwszą swoją pracę (recenzję) opublikował w „Przeglądzie Socjologicznym” (t. 2) w 1934 r. Obok prac ściśle naukowych ukazało się wiele jego esejów i artykułów o charakterze

** Ustron na kilka sposobów cześci pamięć swego rodaka: w muzeum znajduje się wiele pamiątek (w tym słynna maszyna do pisania), na budynku muzeum tablica pamiątkowa, w pobliżu domu rodzinnego znajduje się Aleja Jana Szczepańskiego, miejscowe gimnazjum nosi Jego imię.

publicystyki naukowej. Pisał jasno i z pasją. Umiejętnie przedstawiał trudne i drażliwe kwestie, omijając ograniczenia cenzury. Przyczynił się do popularyzacji socjologii.

W bogatym dorobku Szczepańskiego można wyróżnić kilka stale obecnych wątków. Były konsekwencją jego zainteresowań, a także funkcji pełnionych w organizacyjnej strukturze nauki. Do wielu problemów powracał po jakimś czasie, pokazując zmiany, jakie się dokonały, lub przeciwnie – trwałość jakiegoś stanu albo wreszcie trudności z rozwiązaniem tego czy innego problemu społecznego. Problem społeczny stanowił zawsze punkt wyjścia jego analizy.

Szczepański miał wielu uczniów – studentów, ponad trzydziestu doktorantów, oceniał dorobek chyba wszystkich docentów i profesorów socjologii średniego i starszego pokolenia. Jako nauczyciel nie narzucał kierunku analizy, dyskutował, pokazywał swoją wersję, ale dopuszczał inne podejście, starał się patrzeć na problem z punktu widzenia autora, przyjmując jego kryteria i założenia.

Wśród prac Szczepańskiego wyróżnić należy przede wszystkim **podręczniki**. Należy do nich *Socjologia – rozwój problematyki i metod*, pierwszy polski podręcznik historii socjologii, i *Elementarne pojęcia socjologii*. Oba podręczniki odegrały dużą rolę w dydaktyce i popularyzacji socjologii zarówno w Polsce, jak i w innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej. Zostały przetłumaczone na 5 języków, w tym rosyjski.

Do studiów o charakterze dydaktycznym wypada zaliczyć także jego prace metodologiczne, m.in. dotyczącą ustalania faktów społecznych (1949) oraz metody biograficznej (1967). Jest także autorem skryptu *Techniki badań społecznych* (1951), w którym omawiał zwłaszcza budowę ankiet i sposób prowadzenia wywiadów socjologicznych. Był to pierwszy polski podręcznik metod ankietowych. Szczepański był zwolennikiem posługiwania się różnymi technikami badawczymi – wraz z zespołem organizował zbieranie pamiętników młodych inteligentów, kierował badaniami ankietowymi, był autorem pierwszych badań surveyowych na temat losów absolwentów Uniwersytetu Łódzkiego.

Ważne miejsce wśród zainteresowań badawczych Szczepańskiego zajmowała **makrostruktura społeczna**, przemiany w strukturze społeczeństwa polskiego. Badanie struktury społecznej, według Szczepańskiego, nie sprowadzało się do charakterystyki kategorii klasowo-warstwowych wyróżnionych według kryteriów formalnych lub politycznych (ideologicznych). W rezultacie badań okazało się bowiem, że klasy te są agregatem, zbiorem statystycznym wewnątrznie zróżnicowanym. Dociekał, co zmieniło się w strukturze społecznej w porównaniu z okresem międzywojennym, jakie należy przyjąć kryteria zróżnicowania charakterystyczne dla społeczeństwa socjalistycznego, jakie pojawiają się nowe cechy kategorii społecznych wyróżnionych ze względu na pozycję w gospodarce czy polityce, związane także z rozwojem społeczeństwa przemysłowego i cywilizacji technicznej.

Szczególną uwagę zwracał Szczepański na inteligencję jako warstwę społeczną wyróżnioną ze względu na miejsce w podziale pracy. Pokazywał funkcje tej warstwy i jej wewnętrzne zróżnicowanie wynikające z tych funkcji. Wyodrębniał kategorię intelektualistów – twórców, ideologów, ekspertów oraz techników pracy umysłowej, pełniących funkcje wykonawcze, wymagające jednak kompetencji (wyszkolenia). Analizował skutki industrializacji i organizacji nowoczesnego społeczeństwa – zarówno uniwersalne, jak i specyficzne dla Europy Środkowo-Wschod-

niej czy dla społeczeństwa socjalistycznego z jego rozbudowaną biurokracją i prymatem kryteriów politycznych.

Problemy te najszerszej zostały przedstawione w *Odmianach czasu teraźniejszego* i w *Polish Society*. Pod kierunkiem Szczepańskiego powstało też kilkanaście dotyczących tej problematyki książek, napisanych przez jego uczniów i współpracowników.

Szczepański ze szczególnym zainteresowaniem śledził procesy zachodzące na wsi. Dostrzegał rozpad tradycyjnego rolnictwa i tradycyjnej wsi pod wpływem industrializacji i zmiennej polityki państwa-partii. Przyszłość widział w odrodzeniu chłopskiej zaradności i autonomii (m.in. *Chłopi i kultura chłopska w społeczeństwie polskim*).

Źródłem szczególnie intensywnych procesów społecznych w Polsce w latach pięćdziesiątych-siedemdziesiątych jest **industrializacja**. Szczepański uczestniczy w pracach Komitetu Badań Rejonów Uprzemysławianych PAN, wraz z współpracownikami publikuje zbiór pt. *Przemysł i społeczeństwo w Polsce Ludowej*. Podsumowaniem wielu badań i dyskusji jest książka napisana w połowie lat sześćdziesiątych, opublikowana w 1973 r., w 1976 r. zaś nagrodzona nagrodą państwową: *Zmiany społeczeństwa polskiego w procesie uprzemysłowienia*. Autor szuka w niej odpowiedzi na pytanie o specyficznie socjalistyczny charakter industrializacji w Polsce. Odwołuje się do klasycznej już literatury zachodniej, pokazując podobieństwo problemów związanych z uprzemysłowieniem. Sądzi, że postęp gospodarczy uwarunkowany rozwojem techniki i organizacji umożliwi osiągnięcie korzyści cywilizacyjnych, rozwiązania socjalne zaś pozwolą uniknąć uciążliwości systemu kapitalistycznego. Pokazuje wszakże, że specyficzny charakter industrializacji socjalistycznej polega na primacie celów politycznych realizowanych metodami administracyjnymi. To podporządkowanie procesu uprzemysłowienia centralnemu planowi, nie pozostawiające swobody decyzji kierownikom zakładów przemysłowych, kłóci się zarówno z techniczno-metodowymi, jak i ekonomicznymi aspektami funkcji przedsiębiorcy, nie sprzyja niezbędnej innowacyjności. Socjalistyczny zakład przemysłowy, z jego funkcjami produkcyjnymi i politycznymi, stanowi model całej gospodarki z wszystkimi dylematami nierównowagi ekonomicznej i z trudem opanowywanej dezorganizacji społecznej.

Drugim ważnym wątkiem *Zmian społeczeństwa polskiego...* jest ukazanie braku spójności między mechanizmami realizacji programu wynikającego z założeń i celów makrospołecznych a spontanicznymi dążeniami i zachowaniami ludzi w życiu codziennym. Szczepański rozważa wpływ uprzemysłowienia na charakter i styl życia rodzin należących do różnych środowisk. Ten brak spójności, obok błędów polityki gospodarczej, pogłębiał dezorganizację właściwą dla etapu budowy przemysłu i skutkował niespełnieniem społecznych celów industrializacji lat sześćdziesiątych. Szczepański z nadzieją oczekiwał na uprzemysłowienie komplementarne, związane z techniczno-organizacyjną modernizacją. W latach siedemdziesiątych musiał stwierdzić, że go ta nadzieja zawiodła.

Uczestnikami omawianych procesów są robotnicy – nowa w sensie demograficznym i społecznym kategoria mająca pełnić ideologiczne funkcje w społeczeństwie. Szczepański interesował się napływem do klasy robotniczej oraz dylematami

wynikającymi z jej funkcji ideologicznej. Tu może szczególnie wyraźnie, zwłaszcza w niektórych okresach, widoczna była niespójność założeń doktrynalnych z rzeczywistością społeczną.

W latach siedemdziesiątych w organizacji badań naukowych wprowadzono zasadę koncentracji dużych zespołów na problemach wybranych z punktu widzenia celów strategicznych. Dla socjologii były to problemy przemian struktury społecznej i zmian we wzorach konsumpcji i systemie wartości społeczeństwa polskiego. Szczepański jako dyrektor IFiS PAN był koordynatorem tych badań. Sam zajął się problemem aspiracji konsumpcyjnych w rodzinach i gospodarstwach domowych. Opublikował *Rozważania o konsumpcji i polityce społecznej* oraz *Konsumpcja a rozwój człowieka*.

Już w tekstach dotyczących industrializacji Szczepański podkreślał znaczenie aspiracji konsumpcyjnych. Ich zaspokojenie miałoby wpływ na motywacje pracowników i na wzrost wydajności pracy, co z kolei sprzyjałoby poprawie konsumpcji. W rzeczywistości stopień zaspokojenia aspiracji konsumpcyjnych społeczeństwa był daleki od postulowanego. Rozważania Szczepańskiego nie tyle więc przedstawiały rzeczywiste wzory i style życia, ile miały charakter normatywny.

Największym polem zainteresowań badawczych Szczepańskiego były **problemy edukacji**. Zainteresowania te mają wielowymiarowy charakter: można w nich dostrzec kontynuację tradycji polskiej socjologii – Znanieckiego i Chałasińskiego, a także potrzebę refleksji nad własnym doświadczeniem, własną drogą życiową – od ucznia wiejskiej szkoły po funkcję rektora uniwersytetu, wiceprezesa PAN czy przewodniczącego światowej organizacji uczonych. Najważniejsza jednak wydaje się intencja reformatorska autora: analiza funkcjonowania kluczowej instytucji społecznej w celu jej usprawnienia.

Szczepański jako młody asystent Znanieckiego interesował się oświatą w środowisku wiejskim. W 1963 r. ukazała się jego książka *Socjologiczne zagadnienia wyższego wykształcenia*, która stanowiła swojego rodzaju program badań dla utworzonej przez autora Pracowni Badań nad Szkolnictwem Wyższym. W późniejszych latach opublikował wiele artykułów poświęconych uniwersytetowi, jego funkcjom społecznym, kryzysowi celów w relacji uniwersytet – badania – gospodarka. Refleksje Szczepańskiego na temat uniwersytetu nie straciły na aktualności – analizowane przez niego problemy nie zostały dotąd rozwiązane w sposób zadowalający.

Publikacje poświęcone zagadnieniom oświaty i kształcenia zawierają pewien wzór analizy charakterystyczny dla Szczepańskiego, stosowany także w odniesieniu do innych instytucji. Punktem wyjścia jest przedstawienie celów, często oficjalnych, jako funkcji założonych, a następnie przegląd czynników sprzyjających realizacji tych funkcji, ale także – a nawet przede wszystkim – ubocznych, niezamierzonych, dezorganizujących ich realizację, czyli funkcji rzeczywistych. Czynnikiem dysfunkcyjnymi są, według Szczepańskiego, nieadekwatne przepisy i nieudolni ludzie, mechanizmy formalizacji i słaba motywacja, ciężenie przeszłości i obawy przed zmianą, niespójność struktur oraz organizacji działania. Złożoność uniwersytetu jako systemu społecznego nie ustępuje złożoności przedsiębiorstwa, urzędu czy wręcz gospodarstwa rodzinnego. Uniwersytet nie odpowiada aktualnym potrzebom społeczeństwa, nie może się jednak zmienić, wszelkie zmiany utrudnia bowiem nacisk owych czynników dysfunkcyjnych i opór mikrostruktur wewnętrznych.

W latach 1971–1973 Szczepański przewodniczył Komitetowi Ekspertów powołanemu do opracowania Raportu o Stanie Oświaty w PRL. Zbiorowa ekspertyza przedstawiała diagnozę stanu szkolnictwa w kontekście uwarunkowań społecznych oraz propozycje reformy struktury oświaty i programów nauczania. Do realizacji przyjęto jednak wariant raczej odradzany przez zespół Szczepańskiego ze względu na koszty i trudności realizacyjne. Ostatecznie reforma zapoczątkowana w połowie lat siedemdziesiątych „rozmyła się” w warunkach kryzysu ekonomicznego i społecznego. Pozostał wszakże bogaty dorobek, zwłaszcza samego Szczepańskiego, którego zwieńczeniem była wydana w 1989 r. książka *Społeczne uwarunkowania rozwoju oświaty*. W dorobku tym na podkreślenie zasługuje pokazanie miejsca edukacji w życiu społecznym, funkcji oświaty w społeczeństwie, wpływu kontekstu społecznego na działanie szkoły. Wiele uwagi poświęcił autor potrzebie skoordynowania nauczania i wychowania, dwu zadań socjalizacyjnych szkoły. Potrzebie tym pilniejszej, że szkoła we współczesnym społeczeństwie utraciła monopol na przygotowanie młodzieży do podjęcia oczekujących ją ról społecznych, monopol na realizację zadań „społeczeństwa wychowującego”.

Szczególną wagę przywiązywał Szczepański do roli nauczyciela w systemie szkolnym. Od interakcji nauczyciela i ucznia zależy realizacja celów edukacji, polegających na wyrabianiu postaw twórczych, niezbędnych dla modernizacji społecznej. Szczepański doceniał znaczenie kształcenia kadr na potrzeby gospodarki, ujmował jednak wykształcenie w kategoriach szerszych – potrzeb kultury, życia rodzinnego, kształtowania indywidualności, osobowości ludzi. Odwoływał się tu także do osobistego doświadczenia, mianowicie do kontaktów ze swoimi nauczycielami – Julianem Przybosiem w cieszyńskim gimnazjum i Florianem Znaniem w Uniwersytecie Poznańskim.

Praca nad Raportem o Stanie Oświaty stanowiła pewien wzór organizacji dużych wielodyscyplinowych programów badawczych o celach eksperckich. Szczepański odegrał w tym programie kluczową rolę jako kierownik i autor, a także jako swoisty „tłumacz” programu na użytek władz politycznych, środowiska edukacyjnego i szerokich kręgów społecznych. Taki sposób działania charakteryzował go również w pracy nad innymi programami – badaniami nad industrializacją w Polsce, strukturą społeczną, konsumpcją.

W latach osiemdziesiątych obok troski o sprawę kraju w twórczości Szczepańskiego pojawiają się nowe wątki: rozważania nad losem człowieka. W szkicach filozoficznych *Sprawy ludzkie*, książkach *O indywidualności* czy *Fantazje o czasie* znajdziemy idee bliskie każdemu: współczucie dla cierpienia, wezwanie do dzielności i odpowiedzialności. Książkę *O indywidualności* taktował jako jedną z ważniejszych. Przypominając, że każdy człowiek jest niepowtarzalną indywidualnością, choć ukształtowaną w powiązaniu z otoczeniem społecznym, postulował traktowanie indywidualności jako swoistego zadania człowieka, m.in. również jako sposobu obrony przed złem. Zło ma swoje źródła w życiu społecznym i „jest tym wszystkim, co powoduje ludzkie cierpienia”, w szczególności niezawinione. Potraktowanie własnego życia jako obowiązku, który sami sobie wyznaczamy, a którego spełnienie przynosi nam satysfakcję – oto program dla indywidualnego losu.

Szczepański odróżnia dążenie do konstruowania własnej indywidualności od egoizmu, który jest wprawdzie motorem wielu działań, ale nie pozwala na pogodze-

nie świata indywidualnego i społecznego. Przeciwnością egoizmu jest dla niego poczucie obowiązku i odpowiedzialności jako społecznie zakorzeniona zasada moralna.

Styl uprawiania socjologii

Przegląd najważniejszych wątków dorobku Szczepańskiego pozwala na wydobycie charakterystycznych cech jego stylu uprawiania socjologii. Z punktu widzenia odniesień do teorii można go uznać za eklektyka, łączącego erudycję ze zdrowym rozsądkiem. Ukształtowały go, z jednej strony, zainteresowania i teoretyczno-metodologiczne podejście Znanieckiego – jego współczynnik humanistyczny i koncepcja działania. Z drugiej strony, Szczepański formował swoją erudycję w okresie dominacji szkoły strukturalno-funkcjonalnej, korzystał z jej ustaleń i podejścia, co widać zwłaszcza w badaniach nad strukturą społeczną, industrializacją czy szkołą. Obowiązujący marksizm przyjmował w sposób wybiórczy, raczej jego metodę analizy społeczeństwa klasowego niż podłoże filozoficzne. Pod wpływem logików z kolei dbał o jasne definiowanie pojęć. W swoich wywodach i analizach porządkował i systematyzował badany problem czy zjawisko, stawiał pytania dotyczące mechanizmów i ich kontekstu. Umiejętność stawiania pytań jest cechą badacza. Tej umiejętności możemy się z pewnością uczyć od Szczepańskiego. Był w swoich krytycznych diagnozach niezależny, choć zaangażowany, zaangażowany jako bezpartyjny „państwowiec”, jako świadek losów narodu, jako znawca ludzkich losów. Autonomia Szczepańskiego ma swoje własne podłoże. Był Ślązakiem, chłopskim synem, protestantem, podkreślał te swoje korzenie.

Można zadać pytanie, czy badawczy i diagnostyczny dorobek Szczepańskiego stanowi jedynie świadectwo przeszłości? Odpowiedź może być różna. Jeśli diagnozy i analizy były trafne, to lista pytań sformułowanych przez Szczepańskiego wobec rozważanych problemów zasługuje ciągle na uwagę. Kryje się bowiem za tymi pytaniami wiedza o społecznych mechanizmach i postawach ludzkich, stanowiących obciążające dziedzictwo, ale także zaczyn nowych nastawień.

Szczepański nie oddzielał roli badacza, eksperta od roli krytyka stanu społeczeństwa. Jest to widoczne zwłaszcza w okresach kryzysowych. W marcu 1964 r. podpisał skierowany na ręce premiera Józefa Cyrankiewicza „List 34” – trzydziestu czterech pisarzy i uczonych. List był pierwszym w dziejach PRL zorganizowanym aktem protestu przeciwko polityce kulturalnej państwa. Szczepański wkrótce potem wycofał swój podpis, nie zmieniając zdania, co do samej sprawy. Nie popierał działań opozycji, szukając dróg porozumienia i liberalizacji systemu, ale do ogłoszenia stanu wojennego 13 grudnia 1981 r. odniósł się z rezerwą.

Miał poczucie nieskuteczności wpływu nauki i naukowców na sytuację w kraju, poszukiwał poprawy tego stanu rzeczy w samej nauce, jako instytucji i w zaangażowaniu naukowców. Za najważniejsze zadanie socjologii uważał obserwowanie losów społeczeństwa. Próbował więc porządkować procesy i zjawiska społeczne w ich zmienności i trwaniu. Pytania, które zadawał w swoich dziełach, inspirują badaczy, ale pobudzają także liczne rzesze czytelników. To do nich Szczepański adresuje swoją eseistykę czy „publicystykę socjologiczną”. Realizuje w ten sposób „oświeceniową” funkcję so-

cjologii. W tym kontekście na uwagę zasługują zwłaszcza: *Próba diagnozy* z 1957 r. oraz praca zatytułowana *Od diagnoz do działań*, z 1988 r. (rozbudowana w książce pt. *Polska wobec wyzwań przyszłości*). To ważne teksty, w których zarysowana jest całościowa diagnoza sytuacji, zawierająca element krytyki pod adresem narodu o skłonnościach anarchistycznych, pokazująca główne sprawy do załatwienia.

Szczepański miał poczucie misji – poznać rzeczywistość po to, aby ją naprawić. Krytyczna diagnoza jest adresowana do władzy i do społeczeństwa. Szczepański miał poczucie przynależności państwowej i racji stanu. Z tego punktu widzenia poddawał analizie instytucje i wadliwy system sprawowania władzy, nie szczędząc zarazem krytyki „społeczeństwu” i jego partykularnie i anarchizująco nastawionym grupom.

O Janie Szczepańskim patrz:

Kulpińska J. (red.) (1985), *Społeczeństwo i socjologia. Księga poświęcona Profesorowi Janowi Szczepańskiemu*, Wrocław.

Cofałka J., Kulpińska J. (red.) (2005), *Jan Szczepański. – Humanista – uczonec – państwowiec. Księga wspomnień*, Wyd. Sejmowe.

„Przegląd Socjologiczny”, tom LIV, (2005).

Opracowała: Jolanta Kulpińska

Bibliografia publikacji Jana Szczepańskiego

Bibliografia poniższa składa się z trzech części – każda ma własną numerację pozycji.

Cz. 1 (publikacje z lat 1932–1983) opublikowana była w książce : Społeczeństwo i socjologia: księga poświęcona Profesorowi Janowi Szczepańskiemu / red. Jolanta Kulpińska. Wrocław 1985.

Cz. 2 (publikacje z lat 1984–1998 i uzupełnienia z lat poprzednich) pochodzi z książki: Szczepański J.: Najważniejsze i najtrudniejsze. Warszawa 1999.

Cz. 3 zawiera opisy publikacji Jana Szczepańskiego z lat 1998–2005 oraz uzupełnienia z lat poprzednich.

Wykaz tytułów cytowanych czasopism oraz ich skrótów

- Akcent
Americ. Sociol. – American Sociologist
Arbeiterstimme am Sonntag
Arch. Hist. Filozof. Med. – Archiwum Historii i Filozofii Medycyny
Argumenty
Aura
Autobiogr. of Society – Autobiography of Society
Bad. społ. w Woj. – Badanie społeczne w Wojsku
Biul. inf. – Biuletyn Informacyjny. Wyd. Zarządu Propagandy Głównego Zarządu Politycznego Wojska Polskiego
Biul. Kom. Nauk filozof. i socjol. – Biuletyn Komitetu Nauk Filozoficznych i Socjologicznych PAN, Sekcja Socjologiczna
Biul. Kom. przestrz. Zagosp. Kraju PAN – Biuletyn Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN
Biul. pedag. Szk. rol. – Biuletyn Pedagogiczny Szkół Rolniczych
Biul. Rady Nauk społ. MON – Biuletyn Rady Nauk Społecznych Ministerstwa Obrony Narodowej
Biul. Sejmu – Biuletyn Sejmu PRL
Biul. ZOZ UL – Biuletyn Zakładowej Organizacji Związkowej Uniwersytetu Łódzkiego
Bull. Assoc. int. Univ. – Bulletin d'Association Internationale des Universités
Cah. int. Sociol. – Cahiers Internationaux de Sociologie
Canadian Slavonic Papers
Cercetărea Sociologică
Chłopska Droga
Comprendre
Czas
Człow. i Światop. – Człowiek i Światopogląd
Człow. w Pr. i Osiedlu – Człowiek w Pracy i Osiedlu
Dějiny a Součastnost
Dial. and Hum. – Dialectics and Humanism
Dialog. a. Hum. – Dialogue and Humanism. The Universalist Quarterly
Dialog a. Univers. – Dialogue and Universalism
Diar. sejm. – Diariusz Sejmowy
Die Zeit
Dydakt. Szk. wyż. – Dydaktyka Szkoły Wyższej
Dzieje najnow. – Dzieje Najnowsze
Dz. lud. – Dziennik Ludowy
Dz. łódz. – Dziennik Łódzki
Dz. zach. – Dziennik Zachodni
Dziś – Dziś. Przegląd Społeczny
Eduk. Doros. – Edukacja Dorosłych
Ekon. Org. Pr. – Ekonomika i Organizacja Pracy
Ekonomista
Encykl. współcz. – Encyklopedia Współczesna
Ethos
Ewangelik
Expr. wiecz. – Express Wieczorny
Farm. pol. – Farmacja Polska
Film
Gaz. krak. – Gazeta Krakowska
Gaz. świąt. – Gazeta Świąteczna. Wydanie Sobotnio-Niedzielne Gazety Wyborczej
Gaz. wyborcza – Gazeta Wyborcza
Gaz. ziel.-górs. – Gazeta Zielonogórska
Głos naucz. – Głos Nauczycielski
Głos Pr. – Głos Pracy
Głos rob. – Głos Robotniczy
Głos Uniw. – Głos Uniwersytetu Łódzkiego
Głos Wybrz. – Głos Wybrzeża
Głos Ziemi ciesz. – Głos Ziemi Cieszyńskiej
Gosp. dom. – Gospodarstwo Domowe
Gosp. plan. – Gospodarka Planowa
Harcerstwo
Hist. i Życie – Historia i Życie. Dodatek Życia Warszawski
L'Homme et la Société
Hum. Pr. – Humanizacja Pracy
Ideol. i Polit. – Ideologia i Polityka
Impact
Innowacje. Prz. tech. – Innowacje. Przegląd Techniczny
Int. Assoc. of Univ. Bull. – International Association of Universities Bulletin
Int. J. Soc. – International Journal of Sociology
Int. Lab. Rev. – International Labour Review
Int. soc. Sc.J – International Social Sciences Journal
ITD

Część 1
Lata 1932–1983

Wydawnictwa zwarte

- 1946
1. Socjologia. Skrypt. Inst. Wydawn. ZNP 1948.
Inf. aut.
- 1948
2. [Red., wprowadzenie do:] Kontakty miasta Łodzi z zapleczem. Łódź 1948 s. 1–5 [oraz:] Uwagi i wnioski s. 1–3.
Powiel.
- 1951
3. Techniki badań społecznych. Konspekt wykładów wygłoszonych w r. 1950/51. Skrypt. Łódź 1951.
PWN ss. 165.
Fragm.: Metoda dokumentów autobiograficznych w naukach społecznych. *Kult. i Społ.* T. 14: 1970 nr 1 s. 145–153.
- 1952
4. Uniwersytet Łódzki na tle potrzeb kulturalnych Łodzi. [W:] Materiały do dziejów Uniwersytetu Łódzkiego (1945–1950). Łódź 1952 s. 173–184.
- 1953
5. Burżuazyjne doktryny socjologiczne XIX i XX w. Łódź 1953 PWN ss. 377.
- 1954
6. [Tłum.:] Hainchelin Ch.: Pochodzenie religii. Warszawa 1954 PWN ss. 359.
- 1955
7. [Przedm. do:] Racięcka J.: Uniwersytet Łódzki w pierwszym dziesięcioleciu 1945–1954. Materiały bibliograficzne. Wrocław 1955 s. VII–X. [Współaut.:] H. Więckowska.
- 1956
8. Cours préparatoires pour les études universitaires. [W:] Actes du Troisième Congrès Mondial de Sociologie. Vol. 7. Amsterdam 1956 s. 32–41 i odb.
[Współaut.] W. Milczarek.
- 1957
9. Inteligencja i społeczeństwo. Warszawa 1957 KiW ss. 110.
- 1958
10. Czarne Wampumy głoszą wojnę. Powstanie Pontiaka 1763–64. Warszawa 1958 Czytelnik ss. 182.
Toż: wyd. 2 1960 ss. 184; wyd. 3 1962 ss. 165; wyd. 4 1970 ss. 165; wyd. 5, 1978 ss. 153.
11. Poland. [W:] The institutions of advanced societies. Ed. by A. M. Rose. Minneapolis 1958 s. 235–273.
12. [Red. ser.:] Z badań klasy robotniczej i inteligencji. T. 1–18. IFiS PAN, Łódź–Wrocław 1958–1964.
13. [Wstęp do:] Z badań klasy robotniczej i inteligencji. Warszawa 1958 s. 5–9.
14. [Przedm. do:] Zawistowicz-Adamska K.: Społeczność wiejska. Wspomnienia i materiały z badań terenowych. Zaborów 1937–38. Wyd. 2 Warszawa 1958 s. 8–11.

1959

15. The freedom of decision in changing society. Ecumenical Institute – Bossey 1959.
Powiel.
Inf. aut.
16. [Wstęp do:] Wykształcenie a pozycja społeczna inteligencji. Cz. 1. Warszawa 1959 s. 5–18.

1960

17. [Red. oraz:] Badania nad absolwentami Uniwersytetu. Uwagi wstępne. Zakończenie. [W:] Wykształcenie a pozycja społeczna inteligencji. Cz. 2. Łódź 1960 s. 3–5, 444–510.
18. [Red.:] Elementy psychologii i socjologii pracy z uwzględnieniem fizjologii pracy. Łódź 1960 PTE ss. 88.
Toż: wyd. 1961, 1962.
19. Konflikty w przemyśle. [W:] Elementy psychologii i socjologii pracy.... Łódź 1960 s. 79–82.
Toż: wyd. 1961, 1962.
20. [Przedm. do:] Niemyska-Hessen M.: Świetlice łódzkie w 1958 roku. Łódź 1960 s. 3–6.
21. Przewidywanie indywidualnego wykonania pracy. [W:] Elementy psychologii i socjologii pracy z uwzględnieniem fizjologii pracy. Łódź 1960 s. 32–34.
Toż: wyd. 1961, 1962.
22. Psycho-społeczne problemy wydajności pracy. [W:] Elementy psychologii i socjologii pracy.... Łódź 1960 s. 83–86.
Toż: wyd. 1961, 1962.
23. Społeczne czynniki wyznaczające pracę. [W:] Elementy psychologii i socjologii pracy.... Łódź 1960 s. 38–41.
Toż: wyd. 1961, 1962.
24. Zjawisko dezorganizacji w przemyśle. [W:] Elementy psychologii i socjologii pracy.... Łódź 1960 s. 75–78.
Toż: wyd. 1961, 1962.

1961

25. Die biographische Methode. [W:] Handbuch der empirischen Sozialforschung. Bd. 1. Stuttgart 1961 F. Enke s. 551–569 i nadb. Wyd. 3 rozsz. 1974 Bd. 4. s. 226–252.
26. [Red.:] Grzelak Z.: Pozycja inteligencji w społeczności wiejskiej. Warszawa 1961 s. V, 165.
Powiel.
27. Intellectuals in contemporary societies. P. 1. Stanford 1961 ss. 159. Center for Advanced Study in the Behavioral Sciences.
Powiel.
28. The Polish intelligentsia. Past and present. ss. 19.
Powiel.
Toż: *World Politics*. Vol. 14: 1962 no 3 s. 406–120.
29. Socjologia. Rozwój problematyki i metod. Warszawa 1961 PWN ss. 518.
Toż: wyd. 2 1967 ss. 414; wyd. 3 ss. 418; wyd. WSNS 1966 ss. 222.
Przeł.: Sociologia. Vývin problematiky a metod. Bratislava 1967 VPL ss. 592; A szociologia története. A szociológia problematiká jának és módszereinek fejlődése. Budapest 1973 Kossuth Kiadó ss. 457.
30. Uwagi o przedmiocie i zadaniach socjologii pracy. [W:] Jak pracuje człowiek. Z badań polskich psychologów, socjologów i ekonomistów. Warszawa 1961 s. 169–184.
31. [Red. oraz:] Założenia i ogólna koncepcja planu badań nad rozwojem klasy robotniczej w Polsce Ludowej. [Wstęp do:] Studia nad rozwojem klasy robotniczej. Praca zbiorowa. Cz. 1. Łódź 1961 s. 3–18.
[Red.:] Cz. 2 1962.

1962

32. [Red.:] Dziecielska S.: Sytuacja społeczna dziennikarzy polskich. Wrocław 1962.
33. [Red.:] Kowalewska S.: Psychospołeczne warunki pracy w przedsiębiorstwie przemysłowym. Studium o systemie społecznym socjalistycznego przedsiębiorstwa. Wrocław 1962.
34. [Red.:] Kowalewski Z.: Chemiczy w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Studium o pozycji społecznej i kulturalnej inteligencji technicznej. Wrocław 1962 ss. 248.

35. [Zagajenie i podsumowanie:] Problematyka socjologiczna spółdzielczości. Materiały na konferencję w dniu 23 V 1962. Warszawa 1962 s. 15–16, 46–51.
36. [Red. i przedm. do:] Wójcik Z.: Rozwój pojęcia inteligencji. Wrocław 1962 s. 7–8.
37. [Red.:] Ze studiów nad kursami przygotowawczymi. Praca zbiorowa. Wrocław 1962 ss. 225.

1963

38. Dezorganizacja zakładu pracy. [W:] Socjologia pracy. Łódź 1963 s. 132–144.
39. Elementarne pojęcia socjologii. Warszawa 1963 PWN ss. 236.
Toż: wyd. 2 uzup. 1965 ss. 265; wyd. 3 1966 ss. 256; wyd. 4 fotoofs. 1967; wyd. 1970 ss. 541; wyd. 2 1970; wyd. 3 1972 ss. 553.
Przekł.: Základní sociologické pojmy. Praha 1966 Nakladat. Polit. Literatury ss. 173; Elementarnye ponjatija sociologii. Novosibirsk 1967 Nauka; A szociológia alapjai. Budapest 1968 Kossuth Kiadó; Elementarnye ponjatija sociologii. Moskva 1969 Progress; Sosiologian peruskäsitteet. Helsinki 1970 Kansankulttuuri ss. 484; wyd. 2 1972; Noiuni elementare de Sociologie. București 1972 Ed. Stiintifică.
40. [Red.:] Przemysł i społeczeństwo w Polsce Ludowej. Warszawa 1969 ss. 496.
41. Socjologia pracy, jej przedmiot, powiązania z innymi naukami i jej przydatność dla kierowników. [W:] Socjologia pracy. Łódź 1963 s. 5–13.
42. Socjologiczne zagadnienia wyższego wykształcenia. Warszawa 1963 PWN ss. 367.
Przekł.: A fêlsôoktatás szociológiája. Budapest 1969 Felsôokt. Ped. kut. ss. 218; Problèmes sociologiques de l'enseignement supérieur en Pologne. Paris 1969 Ed. Anthropos ss. XIV, 313.
Fragm.: Probleme sociologice ale invățământului superior în Polonia. [W:] Tineretul-factor de schimbare. Red. O. Bădina. București 1970 s. 143–172.
43. [Wstęp do:] Sokołowska M.: Kobieta pracująca. Warszawa 1963 s. 9–16.
44. Społeczne zagadnienia industrializacji. [W:] Socjologia pracy. Łódź 1963 s. 152–161.
45. Społeczny system szkoły wyższej. Zakład Badań nad Szkolnictwem Wyższym, Warszawa 1963 ss. 48. Inf. aut.
46. [Przedm. do:] Wierzbicki Z. T.: Żmija pół wieku później. Wrocław 1963 s. III–V.
47. Zagadnienia humanizacji pracy w programach PPR. [W:] XX rocznica Polskiej Partii Robotniczej. Sesja naukowa Uniwersytetu Łódzkiego (27 IV 1962). Łódź 1963 s. 21–24.
48. Zakład pracy i społeczeństwo globalne. [W:] Socjologia pracy. Łódź 1963 s. 145–151.
49. Kortan J., Kowalewski S., Szczepański J.: Zasady organizacji pracy i kierowania. Autoryzowane stenogramy odczytów wygłoszonych na naradzie komendantów wojewódzkich (równorzędnych) MO w listopadzie 1962. Warszawa 1963 ss. 217.
[Rozdz. pt.:] Wybrane zagadnienia organizacji i kierowania pracą s. 171–213.

1964

50. [Przedm. do:] Doktor K.: Przedsiębiorstwo przemysłowe. Warszawa 1964 s. 5–8.
51. [Przedm. do:] Jarośnińska M.: Adaptacja młodzieży do klasy robotniczej. Wrocław 1964 s. 5–7.
52. [Współred.:] Łódź jako przedmiot badań naukowych. Materiały sesji z dn. 17–18 I 1962. Łódź 1964 ss. 241.
53. [Przedm. do:] Malewski A.: O zastosowaniach teorii zachowania. Warszawa 1964 s. IX–XII.
54. Problemy badań nad współczesną Łodzią. [W:] Łódź jako przedmiot badań naukowych. Materiały Sesji z dn. 17–18 I 1962. Łódź 1964 s. 17–28.
55. [Red.:] Przeclawski K.: Społeczna funkcja urbanistów i ich przygotowanie do zawodu. Wrocław 1964 ss. 123.
56. Socjalistyczna koncepcja uniwersytetu. [W:] Socjalistyczna koncepcja uniwersytetu. Seminarium 24 X 1964. Lublin 1964 s. 5–15. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej.
Toż: Polityka R. 8: 1964 nr 46 s. 1, 11.
57. Sociological aspects of higher education in Poland. [W:] Social and political transformations in Poland. Ed. S. Ehrlich. Warszawa 1964 s. 255–279.
58. Socjologiczne aspekty pracy badawczej. Sympozjum w Jabłonnie „Czynniki podniesienia efektywności badań naukowych” maj 1964. Warszawa 1964 PAN ss. 21.
59. [Red.:] Woskowski J.: O pozycji społecznej nauczyciela. Łódź 1964.
60. Zmiany społeczne w regionach uprzemysławianych. [W:] Życie społeczno-gospodarcze Łodzi i województwa łódzkiego. Łódź 1964 s. 11–25.

1965

61. Changes in the Polish society. Architecture Plus. Texas A and M. Univ. College Station (Poland 1945-65). 1965.
Inf. aut.
62. Czynniki kształtujące zawód i strukturę zawodową. [W:] Socjologia zawodów. Warszawa 1965 s. 11-22.
63. [Przedm. do:] Grzelak Z.: Zależność między studiami a pracą absolwentów szkół wyższych. Warszawa 1965 s. 5-7.
64. [Przedm. do:] Kozłowski W.: Specjalizacja zawodowa a wszechstronność kształcenia. Warszawa 1965 s. 3-4.
65. Les paysans dans le société polonaise. Paris 1965 s. 12. Extr. *Cah. int. Sociol.*
66. [Przedm. do:] Lutyńska K.: Pozycja społeczna urzędników w Polsce Ludowej. Warszawa 1965 s. 5-7.
67. [Przedm. do:] Majchrzak I.: Pracownicze przestępstwo gospodarcze i jego sprawca. Warszawa 1965 s. 7-11.
68. [Przedm. do:] Najduchowska H.: Pozycja społeczna starych robotników. Warszawa 1965 s. 5-8.
69. Zagadnienia socjologii współczesnej. Warszawa 1965 PWN ss. 130.
[Przekł.:] Spektrum społeczności. Otázky soudobé sociologie. Praha 1968, Mlada Fronda ss. 112.
70. Zmiany w strukturze klasowej społeczeństwa polskiego. [W:] Przemiany społeczne w Polsce Ludowej. Warszawa 1965 s. 5-79.
Przekł.: Změny v třídní struktuře polské společnosti. Dějiny a současnost R. 6: 1964 č. 10 (Praha); Les changements dans la structure de classe de la société polonaise. *Rev. Franc. de Sociol.* Vol. 6: 1965 no 1 s. 13-23; Izmenenija v klassovoj strukture pol'skogo obščestva. [W:] Sociologičeskaja mysl v Pol'skoj Narodnoj Respublike. Moskva 1968 Progress s. 5-62.

1966

71. Die Bedeutung der sozialen Prozesse in Sozialismus für das Gesundheitwesen. [W:] Medizin und Soziologie. Berlin 1966 s. 1-14.
72. [Przedm. do:] Csorba H.: Szpital - pacjent. Warszawa 1966 s. 5-8.
73. [Red.:] Dzięcielska-Machnikowska S.: Farmaceuci w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Wrocław 1966.
74. Die Intelligenz in der gegenwärtigen Gesellschaft. [W:] Militanter Humanismus. Hrsg. von A. Silbermann. Frankfurt a.M. 1966 S. Fischer, s. 233-251.
75. [Red. oraz:] Possibility of a theory of socialist society. [W:] Empirical sociology in Poland. Warsaw 1966 Polish Scient. Publ. s. 143-150.
76. Wprowadzenie do socjologii. Przewodnik metodyczny dla studentów I roku wyższych zawodowych studiów ekonomicznych. R. ak. 1966/67. Poznań 1966 WSE ss. 11.
Powiel.

1967

77. [Przedm. do:] Borucki A.: Kariery zawodowe i postawy społeczne inteligencji w PRL 1945-1959. Warszawa 1967 s. 5-7.
78. [Przedm. do:] Galdziecki Z.: Pracownicy przedsiębiorstwa elektronicznego. Warszawa 1967 s. 5-7.
79. [Zagajenie, słowo końcowe do:] Kierowanie pracą zespołową w nauce. Warszawa 1967 s. 5-9, 309-319.
80. Przedsiębiorstwo socjalistyczne. [W:] Przedsiębiorstwo w polskim systemie społeczno-ekonomicznym. Warszawa 1967 s. 568-574.
81. [Red.:] Socjologiczne problemy industrializacji w Polsce Ludowej. Warszawa 1967.
82. Społeczne aspekty industrializacji w Polsce Ludowej. [W:] Socjologiczne problemy industrializacji w Polsce Ludowej. Warszawa 1967 s. 5-32.
Przedr. w: Przemiany społeczne w Polsce Ludowej pod wpływem industrializacji. Łódź 1972 s. 56-70.

1968

83. Access to higher education in relation to the present and foreseeable requirements of the development of the community. [W:] Access to higher education in Europe. Paris 1968 s. 88-109. UNESCO.

84. Některe aspekty situace, v níž se nachází marxistická sociologie. [W:] Sociologie '66. Praha 1968 s. 49–51.
85. Przedsiębiorstwo w procesach uprzemysławiania. [W:] Społeczne problemy przedsiębiorstw przemysłowych. Szczecin 1968 s. 5–27.
86. Zmiany w strukturze społeczeństwa polskiego na tle procesu industrializacji i urbanizacji a obronność kraju. Warszawa 1968 PAN ss. 17.
[Współaut.:] J. J. Wiatr.

1969

87. Kačestvennye peremeny v sisteme vyššego obrazovanija. Naučno-issledovatel'skij Institut po Voprosam Vyššego Obrazovanija. Informacija 1969 s. 31–46. Międzyuczelniany Zakład Badań nad Szkolnictwem Wyższym.
Inf. aut.
88. [Przedm. do:] Kulpińska J.: Społeczna aktywność pracowników przedsiębiorstwa przemysłowego. Warszawa 1969 s. 5–7.
89. Mistrzowie w zmieniającym się przemyśle. [W:] Przemysł i społeczeństwo w Polsce Ludowej. Warszawa 1969 s. 149–156.
90. Obščie celi sociologii i pol'skaja nacional'naja škola. [W:] Sociologija i ideologija. Moskwa 1969 s. 347–357.
91. Ogólna charakterystyka zmian w społecznościach lokalnych pod wpływem przemysłu. [W:] Przemysł i społeczeństwo w Polsce Ludowej. Warszawa 1969 s. 389–395.
92. Pracownicy administracyjno-biurowi. [W:] Przemysł i społeczeństwo w Polsce Ludowej. Warszawa 1969 s. 141–148.
93. Problemy i perspektywy szkolnictwa wyższego w Polsce. Warszawa 1969 KiW ss. 167.
94. Przemysł a system oświaty i nauki. [W:] Przemysł i społeczeństwo w Polsce Ludowej. Warszawa 1969 s. 399–404.
95. [Wprowadzenie i zakończenie:] Przemysł i społeczeństwo w Polsce Ludowej. Warszawa 1969 s. 11–23 i 487–196.
Przedr.: Wprowadzenie pt.: Mechanizm wpływu przemysłu na społeczeństwo. [W:] Przemiany społeczne w Polsce Ludowej pod wpływem industrializacji. Łódź 1972 s. 71–73.
96. Robotnicy w przemyśle. [W:] Przemysł i społeczeństwo w Polsce Ludowej. Warszawa 1969 s. 157–164.
97. [Współred.:] Social'nye problemy truda i proizvodstva. Sovetsko-pol'skoe sravnitel'noe issledovanijskoe. Moskwa 1969 Mysl' ss. 510.
[Współred.:] G. V. Osipov.
Przekł.: Społeczne problemy pracy i produkcji. Polsko-radzieckie badania porównawcze. Warszawa 1970 s. 578 [oraz:] Przedmowa s. 6–15.
98. Społeczne kategorie pracowników przemysłu. [W:] Przemysł i społeczeństwo w Polsce Ludowej. Warszawa 1969 s. 71–75.
99. Społeczne warunki i skutki postępu technicznego. [W:] Społeczne skutki postępu technicznego. Materiały sympozjum. Warszawa 9–10 VI 1969. Warszawa 1969 s. 7–13.
100. [Przedm. do:] Studiuję i pracuję zawodowo. Warszawa 1969 s. 5–14.
101. Szkoły wyższe a postęp społeczny. [W:] Moralność i społeczeństwo. Księga jubil. dla Marii Ossowskiej. Warszawa 1969 s. 203–212.
102. Zjawiska i procesy dezorganizacji systemu społecznego przedsiębiorstwa. [W:] Przemysł i społeczeństwo w Polsce Ludowej Warszawa 1969 s. 299–313.
Toż: Socjologia przemysłu. Warszawa 1974 s. 377–395.

1970

103. Dostęp do studiów wyższych a aktualne i przewidywane wymogi rozwoju społecznego. [W:] Socjotechnika – jak oddziaływać skutecznie. Red. A. Podgórecki. Warszawa 1970 s. 123–180.
104. 25 [Dwadzieścia pięć] lat i dalej. [W:] Struktura i dynamika społeczeństwa polskiego. Red. W. Wesołowski. Warszawa 1970 s. 321–327.
105. Koncepcje i perspektywy rozwoju Uniwersytetu Łódzkiego. [W:] Uniwersytet Łódzki 1945–1970. Łódź 1970 s. 21–30.
106. Leninowska koncepcja roli ideologii w badaniach społecznych. [W:] Z Sesji Naukowej UŁ w 100 rocznicę urodzin W. I. Lenina. Łódź 1970 s. 15–42.

107. Nauka i polityka we wczesnych pracach Lenina. Warszawa 1970 PAN ss. 25.
108. Polish society. New York 1970 Random House ss. IX, 214.
109. [Wywiad w:] Radomińska J.: Spotkania zapisane. Kraków 1970 Wyd. Lit. s. 330–335.
110. Sociologija i obščestvo. Sofija 1970. Izdat. na BKP ss. 207.
111. [Wstęp oraz:] La structure sociale de la population rurale. [W:] Les transformations de la campagne polonaise. Ed. by R. Turski. Wrocław 1970 s. 7–13, 15–36.
112. Wolą, energią i pracą swych obywateli... [W:] Spotkania z Moskwą. Warszawa 1970 s. 75–79.
113. Zagadnienia wskaźników rozwoju społecznego. [W:] Teoretyczne i metodologiczne problemy statystyki społecznej. Warszawa 1970 s. 15–27.
114. Szczepański J., Siciński A., Strzelecki J.: Przewidywanie przeobrażeń stylu życia w Polsce na tle hipotez przemian struktury społecznej.
Ref. na VII Światowy Kongres Socjologiczny 14 IX – 19 IX 1970 Varna.
Przekł.: Projecting changes of style of life in socialist Poland on the background of hypotheses of changes in the social structure. [W:] Transactions of the seventh World Congress of Sociology. Vol. 2. Sofia 1972 s. 27–34; Moditiciari previzible ale modulul de trai din Polonia socialista pornind de la ipoteza schimbărilor în structura socială. [W:] Societăți prezente societăți viitoare. București 1973.

1971

115. Higher education and social development. [W:] Essay on modernization of underdeveloped societies. Ed. by A. R. Desai. Vol. 2. Bombay 1971 s. 611–622.
116. O konstruowaniu zarysu syntetycznego obrazu rozwoju społeczeństwa polskiego do roku 2000. [W:] Rozwój społeczny Polski w pracach prognostycznych. Warszawa 1971 KAW s. 9–31.
Toż: wyd. 2 rozsz. i uzup. [W:] Społeczny rozwój Polski w pracach prognostycznych. Warszawa 1974 s. 13–32; *Człow. i Światop.* 1973 nr 8 s. 6–25.
Przekł.: On elaborating the outline of a synthetic picture of development of the Polish society till the year 2000. *Polska 2000* 1974 spec. no: Social development of Poland in prognostic works s. 7–21.
117. Odmiany czasu teraźniejszego. Warszawa 1971 KiW ss. 697.
Toż: wyd. 2 poszerz. 1973 ss. 764.
Przedr. fragm.: Struktura inteligencji w Polsce, s. 78–105, 116–122. [W:] Przemiany społeczne w Polsce Ludowej pod wpływem industrializacji. Łódź 1972 s. 146–171.
118. Problemy oświaty w Polsce. Warszawa 1971 ss. 27. *Biul. inf. nr 12 (421)*.
119. Rozważania o Rzeczypospolitej. Warszawa 1971 PIW ss. 145.
Toż: wyd. 2 1972.
[Fragm.:] Nowoczesność a socjalizm. *Polska* 1972 nr 4 s. 24.
120. La société industrielle socialiste. [W:] Science et conscience de la société. Vol. 2. Paris 1971 s. 229–240.
121. [Wstęp do:] Znaniecki Florian: Nauki o kulturze. Narodziny i rozwój. Warszawa 1971 s. VII–XVIII.

1972

122. [Wstęp do:] Cena dyplomu. Red. H. Najduchowska. Warszawa 1972 s. 5–19.
123. Dopóki trawa rośnie – dopóki rzeki płyną. Dzieje plemienia Czejenów 1835–1880. Warszawa 1972 Czytelnik s. 216, il.
124. O trwałości porządku życia społeczeństwa. [W:] Studia z zakresu socjologii, etnografii i historii ofiarowane Kazimierzowi Dobrowolskiemu. Kraków 1972 s. 25–35.
125. Społeczne skutki socjalistycznego uprzemysłowienia. [W:] Z teorii i praktyki polityki gospodarczej. Warszawa 1972 s. 79–111.
126. [Red., Wstęp i Zakończenie do:] Społeczne warunki funkcjonowania przedsiębiorstwa przemysłowego. Warszawa 1972 s. 5–17, 381–397.
127. Teoria, badanie i praktyka industrializacji. [W:] Teoria i badania socjologiczne a praktyka społeczna. Red. A. Kwilecki. Warszawa 1972 s. 35–54.
Toż: Socjologia przemysłu. Warszawa 1974 s. 460–476.

1973

128. [Przedm. do:] Błuszkowski J., Kolberczyk R.: Publikacje o środowisku studenckim. Warszawa 1973 s. 5–7.
129. Higher education and jobs. [W:] Higher education. Crisis and support. New York 1973 s. 140–152.
130. [Przedm. do:] Nowakowa I.: Robotnicy w uprzemysławiającym się mieście. Warszawa 1973 s. 5–8.

131. On the professoriate. [W:] Higher education. Crisis and support. New York 1973 s. 100–104. Int. Council. for Ed. Dev.
132. Polityczny test nauk społecznych. [W:] Stosowanie nauk społecznych w praktyce. Red. A. Kubin. Wrocław 1973 s. 19–28.
133. Probleme sociologice ale clasei muncitoare din Polonia. [W:] Sociologia Poloneză. București 1973 s. 7–24. Centrul de informare și documentare în științele sociale și politice.
134. Refleksje nad oświatą. Warszawa 1973 PIW ss. 201.
Fragm.: *Literatura* 1973 nr 39 s. 1, 4, il.; *Nowoczesność i oświata. Prz. tech.* 1973 nr 48 s. 6; *Oświata i rozwój społeczeństwa. Nowa Szk.* 1974 nr 1 s. 30–32, il.; *Problemy wychowania nowoczesnego człowieka. Polska* 1974, nr 1 s. 22.
Toż w mutacji ameryk.: *Poland* 1974 no 3; ang.: *Poland* 1974 no 1; franc.: *La Pologne* 1974 no 1; niem.: *Polen* 1974 nr 1.
Z refleksji nad oświatą, *Polska* 1974 nr 2 s. 30–31.
Toż w mutacji ameryk.: *Poland* 1974 no 4; ang.: *Poland* 1974 'no 2; franc.: *La Pologne* 1974 no 2; niem.: *Polen*. 1974 nr 2, s. 31.
135. Social sciences and the reform of the education system. [W:] *Gierek's Poland*. Ed. by A. Bromke, J. Strong. New York 1973 s. 134–143.
136. Zmiany społeczeństwa polskiego w procesie uprzemysłowienia. Warszawa 1973, Inst. Wydaw. CRZZ ss. 304.
Toż: wyd. 2 1974 ss. 306.
137. [Przedm. do:] Znaniecki F.: *Sociologia wychowania*. Warszawa 1973 s. VII–XXII.

1974

138. Doskonalenie systemu oświaty. [W:] *Pedagogika*. Red. M. Godlewski. Warszawa 1974 s. 659–675.
Toż: wyd. 2 1974; wyd. 3 1975; wyd. 4 1976; wyd. 5 1977.
139. Mikroelementy systemu badań naukowych. Warszawa 1974 ss. 16. Inst. Polityki Nauk. i Szk. Wyższego.
140. [Red.:] *Narodziny socjalistycznej klasy robotniczej*. Warszawa 1974 ss. 270.
141. *Nauka a rozwój społeczno-gospodarczy kraju*. [W:] *Socjologia przemysłu*. Warszawa 1974 s. 513–531.
142. *Oświata i wychowanie*. [W:] *30 lat gospodarki Polski Ludowej*. Red. K. Secomski. Warszawa 1974 s. 309–322.
143. Przemówienie wygłoszone w dniu 16 grudnia 1971 r. na posiedzeniu plenarnym Główniej Komisji Prognozowania Resortu Oświaty i Szkolnictwa Wyższego. [W:] *Perspektywy edukacji narodowej*. Warszawa 1974 s. 19–22.
144. *Przemysł i społeczeństwo*. [W:] *Socjologia przemysłu*. Warszawa 1974 s. 21–32.
145. Socjologiczne aspekty powiązań między cywilnymi i wojskowymi systemami kształcenia kadr z punktu widzenia potrzeb społeczno-gospodarczych. Warszawa 1974 s. 4–24. Akad. Sztabu Generalnego MON. Inf. aut.
146. [Przedm. do:] *Stowarzyszenie społeczne jako środowisko wychowawcze*. Księga złożona A. Kamińskiemu. Warszawa 1974 s. 5–12.
147. *Szkoła wyższa jako system*. [W:] *Współczesne problemy zarządzania*. Warszawa 1974 s. 304–311.
148. [Wstęp do:] Znaniecki F.: *Ludzie terażniejsi i cywilizacja przyszłości*. Warszawa 1974 s. VII–XXVI.

1975

149. *Az értelmiség szerkezete, Lengyelországban*. [W:] *Korunk Ertelmisége*. Budapest 1975 Gondolat s. 462–479.
Inf. aut.
150. *Badania empiryczne a filozofia w teorii wychowania*. [W:] *Przeszłość przyszłości*. Księga ofiarowana Bogdanowi Suchodolskiemu. Warszawa 1975 s. 159–165.
151. [Przedm. do:] *Jastrzęb-Mrozicka M.: Społeczne procesy wyboru studiów wyższych*. Warszawa 1975 s. 3–5.
152. [Przedm. do:] *Kozłowski W.: Przyszłość a technika*. Wrocław 1975 s. 9–11.
153. [Przedm. do:] *Przemiany rodziny polskiej*. Warszawa 1975 s. 9–13.
154. *Rzecz o nauczycielach w wychowującym społeczeństwie socjalistycznym*. Warszawa 1975 PIW ss. 98.

155. Access to higher education as a social process. Aspen Seminar IECD 1976.
Inf. aut.
156. Dzieło W. I. Thomasa i F. Znanieckiego w rozwoju socjologii [W:] Thomas W. I., Znaniecki F.:
Chłop polski w Europie i Ameryce. T. 1. Warszawa 1976 s. 30–38.
Toż: Chłop polski w Europie i Ameryce. *Prz. socjol.* T. 28: 1976, s. 167–176.
Fragm.: *Tyg. kult.* R. 20: 1976 nr 43 s. 1, 9.
157. Emploi et formation. Ref. Syndicat National des Instituteurs. Paris 1976.
158. Khai luận xã Hội Hoc (I). [W:] Xã Hội Hoc I. Lu'v HÃNH NỐI Bò 1976.
Inf. aut.
159. Konsumpcja a efektywność pracy. Łódź 1976 ss. 9. KŁ PZPR, UŁ.
160. Rola młodzieży Czerwonego Krzyża we współczesnym świecie. Ref. powiel. II Europ. Konf.
Młodz. Czerw. Krzyża 2–9 IX 1976.
Inf. aut.
161. The social sciences and solutions to practical problems. [W:] Studies in Methodology. Bibliogra-
phy of sociological works. Polish sociology 1975–1976. Wrocław 1976 s. 9–21.
162. Szkice o szkolnictwie wyższym. Warszawa 1976 Wiedza Pow. ss. 161.

163. [Przedm. do:] Abel T.: Podstawy teorii socjologicznej. Warszawa 1977 s. 5–15.
164. [Red. i Wstęp do:] Badania nad wzorami konsumpcji. Warszawa 1977 s. 5–13.
165. Filozofia dziejów – oczekiwanie i nadzieja. [W:] Zagadnienia historiozoficzne. Red. J. Litwin.
Wrocław 1977 s. 9–20.
166. [Przedm. do:] Gniazdowski A.: Badania – wdrożenia. Warszawa 1977 s. 5–13.
167. [Przedm. do:] Jaśkiewicz W.: Uczelnia – przemysł – inżynier. Warszawa 1977 s. 5–10.
168. Kompleksnyj podchod v izučenii obščestwennych javlenij kak uslovie social'nogo predvidenija.
[W:] Metodologičeskie problemy social'nogo predvidenija. Ed. V. I. Kucenko. Kiev 1977 s. 85–97.
Toż: *Obšč. Nauki* 1978 nr 6 s. 83–92.
169. [Przedm. do:] Nowakowska I.: Postawy społeczne wobec problemu kształcenia. Warszawa 1977 s. 5–7.
170. O społecznej i kulturalnej efektywności kształcenia. Kalisz 1977 Centrum Doskonalenia Nauczycieli ss. 25.
Inf. aut.
171. Partnerstwo nauczyciela i ucznia. Kalisz 1977 Centrum Doskonalenia Nauczycieli ss. 21.
Inf. aut.
172. [Przedm. do:] Pedagogika rewaloryzacyjna. Red. A. Hulek. Warszawa 1977 s. 5–9.
173. Socjologiczne aspekty powiązań między cywilami i wojskowymi systemami kształcenia kadr z punktu
widzenia potrzeb społeczno-gospodarczych. [W:] Wzorcowy system przygotowania nowoczesnego
dowódcy. Red. J. Zakrzewski. Warszawa 1977 s. 49–79. Akad. Sztabu Generalnego MON.
174. System kształcenia a model socjalistycznej osobowości. [W:] Przemiany osobowości w społeczeństwie
socjalistycznym. Warszawa 1977 s. 268–280.
Przeł.: System of education and pattern of socialist personality. [W:] Personal activity in the socialist society.
Moscow 1974 Institute for Sociological Research Academy of Science of USSR s. 355–370.
175. A szociológus szemével. Budapest 1977 Gondolat ss. 430.
Inf. aut.
176. Wartości kultury, styl życia i wzory konsumpcji. [W:] Kultura polska a socjalistyczny system
wartości. Red. B. Suchodolski. Warszawa 1977 s. 47–55.
177. Wybrane zagadnienia efektywności wychowania. Kalisz 1977 Centrum Doskonalenia Nauczycieli
ss. 21.
178. Zagadnienia konstruowania i realizacji modelu i wzorów konsumpcji socjalistycznej. [W:] Bada-
nia nad wzorami konsumpcji. Warszawa 1977 s. 15–80.

179. Approaches to the model construction and realization of the patterns of socialist consumption.
Transl. into English by P. Graff. Warszawa 1978 ss. 72, bibliogr. [IFiS PAN].
Powiel.

180. Early stages of socialist industrialization and changes in social class structure. [W:] Class structure and social mobility in Poland. Ed. by K. M. Słomczyński, T. Krauze. New York 1978 s. 11–36.
Toż: *Int. J. Soc.* V. 17: 1977–1978 no 3–4 s. 11–36.
181. Les finalités de l'éducation (Colloque international du Syndicat national des instituteurs et institutrices – F.E.N. – Professeurs d'enseignement général de collège. Paris 8–9 novembre 1976). Paris 1978 Sudel s. 41–45, 53–55, 58–59, 64, 94–95, 112–114.
182. Konstruowanie socjalistycznego wzoru konsumpcji w okresie rewolucji naukowo-technicznej. [W:] Rewolucja naukowo-techniczna w warunkach socjalizmu. Red. A. Werblan. Warszawa 1978 s. 245–265.
183. Reflexionen über das Alltägliche. [W:] Materialien zur Soziologie des Alltags. Red. K. Hammerich, M. Klein. Wiesbaden 1978 Westdeutscher Verl. s. 314–324.
Inf. aut.
184. Rozważania o konsumpcji i polityce społecznej. Warszawa 1978 PWE ss. 167.
185. Sprawy ludzkie. Warszawa 1978 Czytelnik ss. 222.
Toż: wyd. 2 rozsz. 1980 ss. 290.
Fragm.: Sfera irracjonalności. Nadzieja i złudzenia. Śmierć. Życie. Odpowiedzialność. *Kultura* R. 14: 1977 nr 10 s. 4–5; nr 40 s. 1, 8, 9, il., nr 44 s. 1, 6; nr 51 s. 5, il., R. 15: 1978 nr 43 s. 1, 15; Wiara. *Kult. i Społ.* T. 21: 1977 nr 4 s. 3–15; Rozgoryczenie. *Literatura* R. 8: 1979 nr 8 s. 4, 14; Okno do innego świata. *Podróż. Polityka* R. 21: 1977 nr 10 s. 12, 13, il.; R. 22: 1978 nr 25 s. 1, 4–7; Cierpienie. Osamotnienie i samotność. Obraz samego siebie. Inny człowiek. Obojętność. Starość. Mądrość. Obluda. *Pogarda. Regiony* 1977 nr 1 s. 43–53; nr 2 s. 46–55; nr 3 s. 26–43; nr 4 s. 49–63; 1978 nr 2 s. 24–35; nr 3 s. 33–41; 1979 nr 1, s. 31–40; 1982 nr 1/3 s. 71–77; nr 4 s. 31–39; Zmęczenie. *Tyg. Kult.* R. 21: 1977 nr 24 s. 5, 14.
Przekł. fragm.: All that's human: Imagination. Death. Life. *Pol. Persp.* Vol. 20: 1977 no 6 s. 3–14; Vol. 21: 1978 no 4 s. 35–46, no 5 s. 35–42.
Toż w mutacji franc.: *Persp. pol.*; niem: *Poln. Persp.*; Loneliness and solitude. The Other. The value of man. *Dial. and Hum.* Vol. 4: 1977 no 3 s. 73–81; Vol. 6: 1979 no 1 s. 113–124; Vol. 7: 1980 no 1 s. 67–76.
186. Systems of higher education: Poland, New York 1978 Intern. Council for Educational Development ss. 76.

1979

187. Az iskolarendszer és az ipari üzem. [W:] Permanents nevelés a szocialista Orszagoban. Budapest 1979 s. 105–116.
188. Pozapolityczne wyznaczniki przyszłości narodu. London 1979 Odnowa ss. 32.
189. Przemiany i dorobek kultury Polski Ludowej. [W:] *Kultura Warszawy*. Warszawa 1979 s. 185–194.
190. [Przedm. do:] Wspólnota myśli i celów. Album. Warszawa 1979 KiW s. 5–7.

1980

191. Autorytet w nauce. [W:] Autorytet w nauce. Praca zbiorowa. Red. P. Rybicki, J. Goćkowski, Wrocław 1980 s. 13–18.
192. Effectiveness of higher education. [W:] Higher Education in Europe. CEPES – Unesco. Bucarest January–March 1980 s. 40–46.
Inf. aut.
193. Integration of theory and practice. [W:] The future of formal education. Ed. T. Hußen. Stockholm 1980 s. 30–39.
Toż: Integration of teori og praksis. *Pedagogiske pejlinger Paedagogik* 1980, nr 4, s. 30–39 [København].
Inf. aut.
194. [Przedm. do:] Kuncewicz J.: Pięćdziesiąt lat faktów i myśli. Warszawa 1980 s. 19–37.
195. Procesy formowania się socjalistycznego narodu polskiego. [W:] *Dialektyka jedności narodu*. Warszawa 1980 KiW s. 84–98.
196. Psychospołeczne elementy planowania gospodarczego i kierowania gospodarką. [W:] *Problemy planowania i polityki społeczno-gospodarczej*. Warszawa 1980 s. 145–160.

1981

197. Rola szkolnictwa wyższego w modelu kultury. [W:] *Warszawa współczesna* 1981 s. 137–146.
198. [Przedm. do:] Csorba H., Csorba T.: Losy młodzieży polskiej na Węgrzech w latach II wojny światowej. Warszawa 1981 s. 7–10.

199. [Przedm. do:] Gładysz A.: Oświata, kultura, nauka w latach 1947–1959. Kraków 1981 s. V–VIII.
200. „International sociological art” und die Entwicklung der Internationalen Soziologie. [W:] Festschrift für Rene König. Wiesbaden 1981 Westdeutsche Verl. s. 408–413.
Inf. aut.
201. Konsumpcja a rozwój człowieka. Wstęp do antropologicznej teorii konsumpcji. Warszawa 1981 PWE ss. 349.
Fragm.: Analiza procesu konsumpcji. Konsumpcja jako narzędzie polityki społecznej. *Polit. społ.* 1978 nr 1 s. 1–6; 1979 nr 5 s. 1–4.
202. Possibilités et limites des sciences sociales appliquées. [W:] Science et théorie de l'opinion publique. Hommage a J. Stoetzel. Paris 1981 Retz s. 285–296.
Inf. aut.
203. [Przedm. do:] Rakowski M. F.: Rzeczpospolita na progu lat osiemdziesiątych. Warszawa 1981 s. 5–18.
204. The use of autobiographies in historical social psychology. [W:] Biography and society. Ed. S. Bertaux. London 1981 Sage Publ. s. 225–234.
205. Uwagi na marginesie projektów reformy gospodarki. [W:] Cele i zakres reformy gospodarczej. Red. U. Libura-Grzełowska. Warszawa 1981 s. 44–47.

1982

206. Bolesna i okrutna. [Przedm. do:] Osmańczyk E. J.: Sprawy Polaków. Wyd. 6. Katowice 1982 s. 7–14.
207. Wartość działania. [W:] Człowiek i świat wartości. Red. J. Lipiec. Kraków 1982 s. 337–345.

1983

208. [Przedm. do:] Składzień J.: Za ciasny wydawał mi się ten zakątek. Kraków 1983 s. 5–11.
Inf. aut.
209. Zapytaj siebie samego. Warszawa 1983 Nasza Księgarnia ss. 239.

Artykuły w czasopismach

1932

210. Przewody. *Linja* 1932 nr 4 s. 98.
Wiersz.
211. Żniwa. *Linja* 1932 nr 4 s. 98.
Wiersz.
Toż: *Zar. śl.* T. 13: 1937 z. 2 s. 89.
Przedr.: *Poglądy* R. 13: 1974 nr 12 s. 15.

1933

212. Nowa antynomia klas. *Kamena* R. 1: 1933/34 nr 8 s. 137.
Wiersz.

1934

213. [Rec.:] Geiger. Die Gestalten der Gesellung. Leipzig 1928. *Prz. socjol.* T. 2: 1934 s. 160–163.
214. [Rec.:] Szranek E.: Śląsk jako problem socjologiczny. Katowice 1934. *Prz. socjol.* T. 2: 1934 s. 163–164.
215. [Tłum.:] Znaniecka Markley E.: Kilka nowszych amerykańskich podręczników socjologii. *Prz. socjol.* T. 2: 1934 s. 149–154.

1935

216. Buty. *Zar. śl.* T. 11: 1935 z. 4 s. 238.
Wiersz.

217. [Rec.:] Geiger T.: Biurokracyzm a wychowanie. *Kultura Pedagogiczna* R. 1, z. 4-5. *Prz. socjol.* T. 3: 1935 z. 1-2 s. 329-330.
218. [Rec.:] Kuchta J.: Dziecko-włóczęga. Warszawa 1935. *Prz. socjol.* T. 3: 1935 z. 1-2 s. 342-343.
219. [Rec.:] Philosophie und Zeitgeist. Wissenschaft und Zeitgeist nr 1. Leipzig 1934. *Prz. socjol.* T. 3: 1935 z. 1-2. s. 345-346.
220. [Rec.:] Mannheim K.: Die Gegenwartsaufgaben der Soziologie. 1932. *Prz. socjol.* T. 3: 1935 z. 3-4 s. 724-726.
221. [Rec.:] Neurath O.: Empirische Soziologie. Wien 1931. *Prz. socjol.* T. 3: 1935 z. 3-4 s. 726-727.
222. Pożegnanie Beskidu. *Zar. śl.* T. 11: 1935 z. 2 s. 104.
Wiersz.
Przedr.: *Poglądy* R. 13: 1974 nr 12 s. 15.
223. Przejście z rodziny do szkoły w życiorysach młodzieży. *Prz. socjol.* T. 3: 1935 z. 1-2 s. 293-308.
224. Socjologiczne problemy Śląska. *Zar. śl.* R. 11: 1935 z. 2 s. 91-94.
225. [Rec.:] Spasowski W.: Wyzwolenie człowieka w świetle filozofii socjologii pracy i wychowania ludzkości. Warszawa 1933. *Prz. socjol.* T. 3: 1935 z. 1-2 s. 330-332.
226. W Tatrach. *Zar. śl.* T. 11: 1935 z. 3 s. 204.
Wiersz.

1936

227. [Rec.:] Kaufmann F.: Methodenlehre der Sozialwissenschaften. Wien 1936. *Prz. socjol.* T. 4: 1936 z. 1-2 s. 215-219.
228. [Rec.:] Probleme deutscher Soziologie. Berlin 1933. *Prz. socjol.* T. 3: 1935 z. 3-4 s. 732-734.
229. [Rec.:] Siły moralne wspólne wszystkim ludziom, ich źródło i rozwój przez wychowanie. [Referaty z VI Międzyn. Kongresu Wychowania Moralnego w Krakowie]. *Prz. socjol.* T. 4: 1936 z. 3-4 s. 582-583.
230. W sprawie kontrolowanej obserwacji porównawczej. *Prz. socjol.* T. 4: 1936 z. 1-2 s. 196-203.
231. W Ustroniu: Ranek pod moją strzechą. Równica w deszczu. Gościradowiec. Widok z Żorn. *Zar. śl.* T. 12: 1936 z. 4 s. 214.
Wiersze.
Przedr.: Ranek pod moją strzechą. Równica w deszczu. *Poglądy*. T. 13: 1974 nr 12 s. 15.
Przedr.: Ranek pod moją strzechą. Pożegnanie Beskidu. *Kult. Wsi* R. 3: 1998 nr 2 (6) s. 219.

1937

232. [Rec.:] Malinowski B.: Życie seksualne dzikich w północno-zachodniej Melanezji. Miłość, małżeństwo i życie rodzinne krajowców z wysp Trobriandzkich Brytyjskiej Nowej Gwinei. Warszawa 1938. *Prz. socjol.* T. 5: 1937 z. 3-4 s. 799-802.
233. [Rec.:] Otaka T.: Grundlegung der Lehre vom Sozialen Verband. Wien 1932. *Prz. socjol.* T. 5: 1937 z. 3-4 s. 795-796.
234. [Rec.:] Tönnies F.: Einführung in die Soziologie. Stuttgart 1931. *Prz. socjol.* T. 5: 1937 z. 3-4 s. 794.
235. [Rec.:] Vierkant A.: Familie, Volk und Staat in ihren gesellschaftlichen Lebensvergangen. Stuttgart 1936. *Prz. socjol.* T. 5: 1937 z. 3-4 s. 803-804.

1938

236. [Rec.:] Ajdukiewicz K.: Ontologiczne założenia uniwersalizmu socjologicznego. Lwów 1937. *Ruch praw.* R. 19: 1938 z. 3 s. 617-620.
237. [Rec.:] Bronikowski W.: Szkoła rolnicza Mieczysławów. Warszawa 1938. *Prz. socjol.* T. 6: 1938 z. 1-2 s. 280.
238. [Rec.:] Chmaj L.: Kierunki i prądy pedagogiki współczesnej. Warszawa 1938. *Prz. socjol.* T. 6: 1938 z. 1-2 s. 279-280.
239. [Rec.:] Dewey J.: Filozofia a cywilizacja. Warszawa 1938. *Prz. socjol.* T. 6: 1938 z. 1-2 s. 277-278.
240. [Rec.:] Hertz A.: Socjologia współczesna. Warszawa 1938. *Prz. socjol.* T. 6: 1938 z. 1-2 s. 268-269.
241. [Rec.:] Księga pamiątkowa na 75-lecie „Gazety Rolniczej” 1861-1935. *Prz. socjol.* T. 6: 1938 z. 3-4 s. 591-592.
242. [Rec.:] Księga pamiątkowa na dziewięćdziesięciolecie dziennika „Czas” Kraków 1848-1938. Warszawa 1938. *Prz. socjol.* T. 6: 1938 z. 3-4 s. 591.
243. [Rec.:] Marchoń. Rok IV 1937-38. *Prz. socjol.* T. 6: 1938 z. 1-2 s. 293.

244. [Rec.:] Metallmann J.: Wprowadzenie do zagadnień filozoficznych. Kraków 1939. *Prz. socjol.* T. 6: 1938 z. 3–4 s. 446–477.
245. Propaganda i wychowanie. *Wiedza i Życie* R. 13: 1938 nr 10 s. 680–685.
246. [Rec.:] Roczniki Socjologii Wsi. T. II, rok 1937 Studia i materiały. *Prz. socjol.* T. 6: 1938 z. 1–2 s. 292–293.
247. [Rec.:] Rolnik 1867–1937. Lwów 1938. *Prz. socjol.* T. 6: 1938 z. 3–4 s. 592–593.
248. [Rec.:] Starzyński S.: Monografia Szkoły Rolniczej w Starym Brześciu pow. wrocławskiego. Wrocław 1938. *Prz. socjol.* T. 6: 1938 z. 1–2 s. 280–281.
249. Wiatraki. *Prom* R. 5: 1938 nr 2 s. 244.
Wiersz.
250. Zaduszki. *Prom* R. 5: 1938 nr 2 s. 244.
Wiersz.

1939

251. Konserwatyzm i postęp. *Wiedza i Życie* R. 14: 1939 nr 1 s. 54–62.
252. Rasistowski mit chłopski. *Prz. socjol.* T. 7: 1939 z. 1–2 s. 47–79 i odb.

1945

253. Chłopska replika. Związek samopomocy chłopskiej. *Wieś* R. 2: 1945 nr 1 s. 4.
254. Chłopski bilans wojny. *Wieś* R. 2: 1945 nr 4 s. 1.
255. Historia kroczy naprzód „Wieś”. *Wieś* R. 2: 1945 nr 13 s. 4.
256. Nauka i metafizyka. *Kuźnica* R. I: 1945 nr 16 s. 6.
257. O nowym chłopskim bohaterze. *Wieś* R. 2: 1945 nr 11 s. 1.
258. W pierwszą rocznicę. *Wieś* R. 2: 1945 nr 9 s. 1.

1946

259. Biblioteczka nauczyciela demokracji. [Rec.:] Wycech Cz.: Podstawowe zagadnienia pracy społeczno-wychowawczej szkół. Warszawa 1946 [oraz:] Kormanowa Ż.: Reforma szkolnictwa w Anglii i Francji. Warszawa 1946 [oraz:] Pamięci Witolda Wyspiańskiego. Warszawa 1946. *Kuźnica* R. 2: 1946 nr 29 s. 10.
260. [Rec.:] Brogan D. W.: The American problem. London 1944. *Myśl współcz.* T. I: 1946 sierpień–wrzesień s. 450–452.
261. Cele i klęski niemieckiej polityki w Polsce. [Rec.:] Winiewicz J. M.: Aims and failures of the German new order. London 1943 [oraz:] Winiewicz J. M.: The Polish German frontier. Londyn 1945. *Kuźnica* R. 2: 1946 nr 27 s. 10.
262. [Rec.:] Cole G. D. H.: Reparations and the future of German industry. London 1945. *Myśl współcz.* T. I: 1946 lipiec s. 290–292.
263. Do diabła z kulturą. [Rec.:] Read H.: To hell with culture. London 1941. *Kuźnica* R. 2: 1946 nr 4 s. 8.
264. [Rec.:] Fraenkel H.: The other Germany. London 1942. *Myśl współcz.* T. I: 1946 lipiec s. 287–288.
265. Humanizm czy człowiek. *Kuźnica* R. 2: 1946 nr 5 s. 5–6.
266. Interpretacja i rozumienie ludzkiego zachowania. *Myśl współcz.* T. 2: 1946 listopad–grudzień s. 177–189.
267. Książka o psychologii więźnia. [Rec.:] Cazeneuve J.: Essay sur la psychologie du prisonnier de guerre. Paris 1945. *Kuźnica* R. 2: 1946 nr 16 s. 12.
268. Książka socjalisty. [Rec.:] Hochfeld J.: My socjaliści. Warszawa 1946. *Kuźnica* R. 2: 1946 s. 12, 13.
269. Nauka w kraju – Łódź. *Życie Nauki* T. I: 1946 z. 3 s. 198–200.
270. Nie przeceniajmy mistyki. [Rec.:] Halban L.: Mistyczne podstawy narodowego socjalizmu. Lublin 1946. *Kuźnica* R. 2: 1946 nr 13 s. 8.
271. O pojęciu środowiska. *Prz. socjol.* T. 8: 1946 z. 1–4 s. 185–194.
272. O książce S. Tołwińskiego. [Rec.:] Tołwiński S.: Zagadnienie samorządu w świetle doświadczeń demokracji ludowej. Warszawa 1946. *Kuźnica* R. 2: 1946 nr 21 s. 10.
273. O poznawaniu faktów społecznych. *Wiedza i Życie* R. 15: 1946 z. 4/5 s. 317–325.
274. O socjalistycznym humanizmie. [Rec.:] Związek Niezależny Młodzieży Socjalistycznej [Akademickiej]. Historia, ideologia, zadania. Warszawa 1946. *Kuźnica* R. 2: 1946 nr 50 s. 10.

275. Obawa przed wolnością. [Rec.:] Fromm E.: The fear of freedom. London 1945. *Myśl współcz.* T. 1: 1946 s. 126–129.
276. [Rec.:] Pogranicz W.: Studia na tematy filozofii dziejów. Kraków 1946. *Kuźnica* R. 2: 1946 nr 20 s. 10.
277. Program komunistów austriackich. [Rec.:] Der Weg zur Wiederaufrichtung Oesterreich. *Kuźnica* R. 2: 1946 nr 4 s. 8.
278. [Rec.:] Rural Sociology vol. 11, 1946. *Prz. socjol.* T. 8: 1946 z. 1–4 s. 236–237.
279. [Rec.:] Sima J.: Sociologie výchovy. Praha 1938. *Prz. socjol.* T. 8: 1946 z. 1–4 s. 232–233.
280. [Rec.:] Sociologická Revue. 1938. *Prz. socjol.* T. 8: 1946 z. 1–4 s. 238–239.
281. [Rec.:] Spieker K.: Germany from defeat to defeat. London. *Myśl współcz.* T. 1: 1946 lipiec s. 289–290.
282. Społeczeństwo – zbiorowość. *Wiedza i Życie* R. 15: 1946 z. 7 s. 637–645.
283. [Rec.:] Weber A.: A new Germany in a new Europe. London 1945. *Myśl współcz.* T. 1: 1946 lipiec s. 290.
284. [Rec.:] Winiewicz J. M.: Have we Allies inside Germany? London 1944. *Myśl współcz.* T. 1: 1946 lipiec s. 288–289.
285. [Rec.:] Weymouth A.: Germany. Disease and treatment. *Myśl współcz.* T. 1: 1946 lipiec s. 285–287.
286. [Rec.:] Young Kimball: A handbook of Social psychology. London 1946. *Prz. socjol.* T. 8: 1946 z. 1–4 s. 213–215.

1947

287. Epistemologiczne zagadnienia socjologii. *Prz. socjol.* T. 9: 1947 z. 1–4 s. 323–325.
288. Przemiany społecznej organizacji wsi. *Wiedza i Życie* R. 16: 1947 nr 12 s. 1037–1044.
289. Refleksje w rocznicę powstania styczniowego. *Wiś* R. 4: 1947 nr 4 s. 3.
290. Socjologia, ideologia i technika społeczna. *Prz. socjol.* T. 9: 1947 z. 1–4 s. 15–33.
291. Socjologiczny pogląd na człowieka. *Wiedza i Życie* R. 16: 1947 nr 5 s. 436–444.
292. Sprawa Niemiec. *Prz. socjol.* T. 9: 1947 z. 1–4 s. 294–302.
293. Stosunek społeczny – więź społeczna. *Wiedza i Życie* R. 16: 1947 nr 1/2 s. 59–66.
294. [Rec.:] Śreniowski S.: Dzieje chłopów w Polsce. Warszawa 1947. *Państ. i Prawo* R. 2: 1947 nr 9 s. 115–118.
295. Traktat o opinii [Rec.:] Jabłoński H.: Opinia – parlament – prasa. Warszawa 1947. *Kuźnica* R. 3: 1947 nr 21 s. 10.
296. W sprawie alkoholizmu. *Kuźnica* R. 3: 1947 nr 5 s. 7–8.
297. W trosce o przyszłość Polski. [Rec.:] Osmańczyk E.: Sprawy Polaków. Katowice 1947. *Kuźnica* R. 3: 1947 nr 8 s. 10–11.
298. [Rec.:] Woodworth J. R. S.: Heredity and environment. New York 1941. *Prz. socjol.* T. 9: 1947 z. 1–4 s. 507.
299. [Rec.:] Znamierowski Cz.: Elita i demokracja. Poznań 1946. *Myśl współcz.* T. 2: 1347 nr 5 s. 259–263.

1948

300. [Rec.:] Allport G. W.: The use personal documents in psychosociological science. New York 1942. *Prz. socjol.* T. 10: 1948 s. 685–687.
301. [Rec.:] Bouthoul G.: Traité de sociologie. Paris 1946. *Prz. socjol.* T. 10: 1948 s. 672–674.
302. Co to jest kultura? *Wiś* R. 5: 1948 nr 15 s. 4.
303. Czy naprawdę winni historycy? [Rec.:] Bocheński A.: Dzieje głupoty w Polsce. Warszawa 1947. *Kuźnica* R. 4: 1948 nr 17 s. 11.
304. Dokument. [Rec.:] Krzywicki L.: Wspomnienia. Warszawa 1947. *Poprostu* 1948 r. 2 s. 4.
305. [Rec.:] Gottschalk L., Kluckhohn C., Angell R.: The use of personal documents in history, anthropology and sociology. New York 1945. *Prz. socjol.* T. 13: 1948 s. 685–687.
306. [Rec.:] Greenwood E.: Experimental sociology. New York 1947. *Prz. socjol.* T. 10: 1948 s. 685–687.
307. [Rec.:] Horst P.: The prediction of personal adjustment. New York 1941. *Prz. socjol.* T. 10: 1948 s. 685–687.
308. [Rec.:] Kula W.: Historia gospodarcza Polski 1864–1918. Warszawa 1947. *Kuźnica* R. 4: 1948 nr 33 s. 11.
309. Metodologiczne tendencje w socjologii współczesnej. *Myśl współcz.* R. 3: 1948 T. 2 nr 5 s. 186–197.
310. Murzyni w Stanach Zjednoczonych. *Łódź teatr.* R. 2: 1947/48 nr 6 s. 1–12.

311. O spółdzielczych kursach korespondencyjnych kilka uwag. *Wiś R.* 5: 1948 nr 26 s. 12.
 312. [Rec.:] Skandynawskie Studia Socjologiczne. *Prz. socjol.* T. 10: 1948 s. 648.
 313. Trudne „Wprowadzenie”. [rec.:] Cuvillier A.: Wprowadzenie do socjologii. Warszawa 1947. *Kuźnica R.* 4: 1948 nr 29 s. 9.
 314. Użytkowanie dokumentów osobistych w psychologii społecznej. *Prz. socjol.* T. 10: 1948 s. 55–80.
 315. Warstwa chłopska i ruch młodzieży wiejskiej. *Młoda Myśl lud.* R. 18: 1948 nr 3/4 s. 1–15.
 316. Wiech w oczach socjologa. [Rec.:] Wiech S.: Spacerkiem przez Poniatowszczaka. Katowice 1947. *Kuźnica R.* 4: 1948 nr 5 s. 11.
 317. Wychowanie dla sztuki. *Wiś R.* 5: 1948 nr 28/29 s. 7.

1949

318. „Chrześcijańska moralność polityczna”. [Rec.:] Krzyżanowski A.: Chrześcijańska moralność polityczna. Warszawa 1948. *Wiś R.* 6: 1949 nr 3 s. 1–2.
 319. O orientację w rozwoju kultury na wsi. *Wiś R.* 6: 1949 nr 27 s. 4–5.
 320. [Rec.:] Pamiętniki robotników z czasów okupacji. T. I. Warszawa 1948. *Kuźnica R.* 5: 1949 nr 4 s. 10.
 321. Spojrzenia za kulisy faszyzmu. [Rec.:] Ciano G.: Pamiętniki 1939–1943. Łódź 1949. *Odrodzenie R.* 6: 1949 nr 22 s. 7.
 322. Zagadnienia psychologii społecznej. *Wiedza i Życie R.* 18: 1949 nr 3 s. 252–261.
 323. Zasięg przestrzenny niektórych instytucji miasta Łodzi. *Spraw. z Czyn. Pos. PAU*, T. 50: 1949 nr 3 s. 102–104.

1950

324. „Argumenty” propagandy wojennej. *Wiś R.* 7: 1950 nr 21 s. 2.
 325. [Rec.:] Garaudy R.: Les sources françaises du socialisme scientifique. *Myśl współcz.* R. 5: 1950 T. 3 nr 7 s. 135–144.
 326. Jak obserwować i opisywać. *Wiś R.* 7: 1950 nr 2 s. 1–2.
 327. Monografia instytucji (Przykładowy kwestionariusz dla opisu świetlicy wiejskiej). *Wiś R.* 7: 1950 nr 3 s. 6.
 328. Pozytywizm i socjologia Augusta Comte’a. *Prz. Nauk hist. społ.* T. 1: 1950, s. 210–262 i odb. ss. 53.
 329. Rozwój utopijnych doktryn komunistycznych. Cz. 1–2. *Wiedza i Życie R.* 19: 1950 nr 10 s. 1007–1019; nr 12 s. 1200–1212.
 330. Socjografia. Monografia wsi w Polsce. *Wiedza i Życie R.* 19: 1950 nr 1 s. 40–54; nr 4 s. 415–127.

1951

331. Nowa sytuacja w socjologu. *Wiś R.* 8: 1951 nr 28 s. 2.
 332. Rozwój metod socjologii. *Spraw. z Czyn. Pos. [ŁTN]* za rok 1950. R. 5: 1950 nr 1 s. 104–108.
 333. Zwierciadło społeczeństwa. [Rec.:] Marksizm-leninizm a statystyka. Warszawa 1951. *Wiś R.* 8: 1951 nr 52 s. 7.

1952

334. Badanie warunków życia i kultury klasy robotniczej. *Wiś R.* 9: 1952 nr 25 s. 8.
 335. Etnograficzne badania nowych form kultury w Związku Radzieckim. *Wiś R.* 9: 1952 nr 19 s. 2.
 336. Literatura dokumentalna o spółdzielniach produkcyjnych. *Wiś R.* 9: 1952 nr 13 s. 5, 8.
 337. O przyczynach odpadu i odsiewu na pierwszym roku studiów. *Życie Nauki R.* 7: 1952 nr 7/8 s. 41–53.
 338. Uniwersytet w nowym roku akademickim. *Biul. ZOZ UŁ R.* 3: 1952 nr 1 s. 3–5.
 339. Zagadnienia metodologii badań społecznych w niektórych pracach Marksa i Engelsa. *Myśl filoz.* 1952 nr 2 s. 228–265.

1953

340. Bądźcie godni miana studenta Polski Ludowej. Przemówienie rektora... do studentów pierwszego roku. *Głos Uniw.* R. 1: 1953 nr 5 s. 1–2.
 341. Dyskusja nad metodologią etnograficznego badania kołchozów w Związku Radzieckim. *Prz. Nauk hist. społ.* T. 3: 1953 s. 341–368.

342. Indianie Ameryki Północnej: Powrót czerwonoskórych wodzów. Wigwam, tipi, pueblo, kukurydza. Synowie milczenia. Tomahawk przeciw bagnetom. *Panorama dod. do Łódz. Expr. il.* 1953 nr 3 s. 1, 5; nr 4 s. 3, 5; nr 5 s. 3, 5; nr 7 s. 1, 3.
343. Na Uniwersytecie Łódzkim [Narady produkcyjne]. *Życie Szk. wyż.* R. 1: 1953 nr 3 s. 41–44.
344. O wynikach zimowej sesji egzaminacyjnej [UŁ]. *Dz. łódz.* R. 9: 1953 nr 43 s. 2.
345. O wyższy styl pracy uczelni. *Głos Uniw. Jednodniówka.* 1953 dn. 26 IV–9 V s. 1–2.
346. Przykład Jana Wantuły. *Życie lit.* R. 3: 1953 nr 22 s. 3.
347. Teoria społeczeństwa we współczesnej socjologii amerykańskiej. *Prz. Nauk hist. społ.* T. 3: 1953 s. 187–219.
348. Uczynimy UŁ uczelnią przodującą. *Głos Uniw.* R. 1: 1953 nr 6/7 s. 1–2.
349. Wiedza dla wszystkich. Nowy przewodniczący Z.W. T.W.P. rektor Szczepański o planach pracy na najbliższy okres. Wywiad przepr. jot. *Łódz. Expr. il.* R. 1: 1953 nr 25 s. 3.
350. Zakładajmy „Muzea postępu społecznego”. *Wiśń* R. 10: 1953 nr 44 s. 5.

1954

351. Helena Radlińska. 12 III 1876–10 X 1954. *Życie Szk. wyż.* R. 2: 1954 nr 12 s. 147–149.
352. Łódź robotnicza ośrodkiem nauki. [Rektor Jan Szczepański o roli UŁ]. *Łódz. Expr. il.* R. 2: 1954 nr 270 s. 3.
353. Mesliéf – filozof ludu ciemzonego. *Mysł filoz.* 1954 nr 3 s. 150–167 i nadb.
354. Młodzież nam pomaga. *Łódz. Expr. il.* R. 2: 1954 nr 53 s. 4.
355. Na 10-lecie Uniwersytetu Łódzkiego. *Prz. Nauk. hist. społ.* T. 4: 1954 s. 9–18 i odb.
356. [Rec.:] Prace i Materiały Etnograficzne. T. 8/9, Łódź–Lublin 1950/51. *Lud*, T. 41: 1954 cz. 2 s. 1096–1104.
357. Problem łódzkiego środowiska naukowego. *Łódź lit.* 1954 wrzesień–październik [nr 2] s. 8, 13.
358. Przed letnią sesją egzaminacyjną. *Głos Uniw.* R. 2: 1954 nr 9–10 s. 1.
359. Przed zjazdem rektorów i dziekanów uniwersytetów polskich w Łodzi. *Łódz. Expr. il.* R. 2: 1954 nr 2 s. 3.
360. Sprawa studiów uniwersyteckich. Po konferencji rektorów i dziekanów uniwersytetów. *Poprostu* 1954 nr 9 s. 6.
361. Uniwersytetu drogi „do miasta”, *Głos rob.* R. 10: 1954 nr 234 s. 5, 6.
362. Walczymy o jakość. Wywiad z rektorem UŁ... przepr. J. Panasewicz. *Głos rob.* R. 10: 1954 nr 201 s. 3.
363. Współgospodarze a nie petenci. *Poprostu* 1954 nr 40 s. 3.
364. Z konferencji rektorów i dziekanów [uniwersytetów w Łodzi w dn. 8–9 I 1954]. Głos w dyskusji. *Życie Szk. wyż.* R. 2: 1954 nr 3 s. 73, 75–76, 88–90, 104–107, 116–118.
365. Zimowa sesja egzaminacyjna na Uniwersytecie Łódzkim. *Życie Szk. wyż.* R. 2: 1954 nr 5 s. 37–38.

1955

366. A jednak... [w sprawie miasteczka uniwersyteckiego]. *Kronika* R. 1: 1955 nr 11 s. 2.
367. Konferencja Międzynarodowego Zrzeszenia Uniwersytetów (Stambuł 19–24 IX 1955). *Życie Szk. wyż.* R. 3: 1955 nr 12 s. 67–74.
Toż: *Nauka pol.* R. 3: 1955 nr 4 s. 215–223.
368. Po obu stronach katedry (O działalności TWP). *Kronika* R. 1: 1955 nr 2 s. 2.
369. Powrót Indian. *Wiedza i Życie* R. 22: 1955 nr 11 s. 729–735, il.
370. Problem uniwersytetu – problem dyskusyjny. *Tryb. Ludu* R. 8: 1955 nr 177 s. 6.
371. Problemy współczesnych uniwersytetów. *Życie Szk. wyż.* R. 3: 1955 nr 12 s. 23–28.
372. W sprawie autorytetu [naukowego uniwersytetów]. *Kronika* R. 1: 1955 nr 14 s. 1, 4.
373. W sprawie treści nauczania. *Życie Szk. wyż.* R. 3: 1955 nr 5 s. 13–15.

1956

374. Do redakcji „Kroniki”. W obronie godności uczonego. *Kronika* R. 2: 1956 nr 19 s. 7.
[Polem. z:] Falszywy awans. *Kronika* R. 2: 1956 nr 17.
375. Inteligencja i rewolucja. *Kronika* R. 2: 1956 nr 14 s. 2, 10.
376. O czym mówiono na Kongresie Socjologów w Amsterdamie. Wywiad „Expressu”. Rozm. J. Silberbach. *Łódz. Expr. il.* R. 4: 1956 nr 231 s. 3.

377. Perspektywy rozwojowe UŁ. *Głos Uniw.* R. 3: 1956 nr 2 s. 1, 3.
 378. Refleksje i wnioski [XX zjazd KPZR]. *Kronika* R. 2: 1956 nr 6 s. 1, 5.
 379. [Rec.:] Rogoziński Z.: Z metodyki statystycznej badań społecznych. Na przykładzie zbiorowości gospodarstw chłopskich. Łódź 1955. *Życie Szk. wyż.* R. 4: 1956 nr 7/8 s. 89–92.
 [Współaut.:] W. Krywicki.
 380. W sprawie demokratyzacji szkoły wyższej. *Życie Szk. wyż.* R. 4: 1956 nr 9 s. 28–29.

1957

381. [Rec.:] Aron R.: Koniec wieku ideologii. Paryż 1956. *Kult. i Społ.* T. 1: 1957 nr 1 s. 223–228.
 382. Changements dans la structure et les fonctions de l'intelligentsia. *Rev. int. Sc. soc.* Vol. 9: 1957 no 2 s. 191–205.
 Toż w jęz. ang.: *Int. soc. Sc. J.* Vol. 9: 1957 no 2.
 383. Changes in higher education in Poland. *Int. Assoc. of Univ. Bull.* Vol. 5: 1957 no 2 s. 119–121.
 384. Klasy, stosunki hierarchii i władzy w Stanach Zjednoczonych. [Rec.:] Class, status and power. A reader in social stratification. Ed. R. Bendix, S. M. Lipset. Glencoe 1953. *Prz. kult.* R. 6: 1957 nr 24 s. 4.
 385. Kryzys koncepcji uniwersytetu liberalnego. *Prz. socjol.* T. 1: 1957 s. 53–92.
 386. Książki o Indianach. [Rec.:] Lips E.: Das Indianerbuch. Leipzig 1956 [oraz:] Lips E.: Die Reisernte der Ojibwa – Indianer. Berlin 1956. *Prz. kult.* R. 6: 1957 nr 47 s. 9.
 Podp.: J.S.
 387. Łączyć czy nie łączyć [dyskusja nad połączeniem Min. Szk. Wyż. i Min. Oświaty]. *Życie Szk. wyż.* R. 5: 1957 nr 5 s. 7–9.
 388. Nauki społeczne i polityka. *Kronika* R. 3: 1957 nr 1 s. 2.
 389. O dezorganizacji społecznej. *Kronika* R. 3: 1957 nr 10 s. 1, 7.
 390. O motywach wydajności pracy (Socjologiczne czynniki pracy). *Kronika* R. 3: 1957 nr 20 s. 1, 10, 11.
 391. O szkolnictwie wyższym. Wypow. [w cyklu: Rozmawiamy z kandydatami na posłów]. *Tryb. Ludu* R. 10: 1957 nr 13 s. 1.
 392. Próba diagnozy. *Prz. kult.* R. 6: 1957 nr 36 s. 1, 6, 7.
 Skrócony przekł.: Versuch einer Diagnose. *Arbeiterstimme am Sonntag* 1957, nr 263, 267.
 Inf. aut.
 393. Próba diagnozy. Uzupełnienie. *Prz. kult.* R. 6: 1957 nr 44 s. 1, 5.
 394. Psychologia społeczna przemysłu. [Rec.:] Brown James A. G.: The social psychology of industry. Ed. 2. London 1956. *Prz. kult.* R. 6: 1957 nr 37 s. 9.
 Podp.: J.S.
 395. Psychologia tłumy. *Encykl. współcz.* R. 1: 1957 nr 3 s. 42–43.
 396. Responsabilité sociale de l'université. *Bull. Assoc. int. Univ.* Vol. 5: 1957 no. 1 s. 31–33.
 397. Sejm jako suwerenna władza. Rozm. przepr. D. K. *Życie Warsz.* R. 14: 1957 nr 42 s. 3.
 398. Socjologia. *Encykl. współcz.* R. 1: 1957 nr 1 s. 49.
 399. Socjologiczne problemy przemysłu. [Rec.:] Arbeiter – Management – Mitbestimmung. [Aut.:] Pirker T., Braun S., Lutz B., Hammelrath F. Stuttgart 1955. *Prz. kult.* R. 6: 1957 nr 20 s. 9.
 Podp. J. Sz.
 400. Społeczne zróżnicowanie inteligencji. *Poprostu* 1957 nr 5 s. 6.
 401. Uniwersytety i społeczeństwo. *Życie Szk. wyż.* R. o: 1957 nr 3 s. 8–12.
 402. Wolność krytyki a ochrona godności. Wypow. w ankiecie. *Prawo i Życie*, R. 2: 1957 nr 26/27 s. 3.

1958

403. L'Expo 58 – Ludzkie sprawy epoki atomowej. *Prz. kult.* R. 7: 1958 nr 30 s. 4–5.
 404. Florian Znaniecki. *Prz. kult.* R. 7: 1958 nr 17 s. 1, 2.
 405. [Rec.:] Geiger T.: Aufgaben und Stellung der Intelligenz in der Gesellschaft. Stuttgart 1949. *Prz. socjol.* T. 12: 1958 s. 353–355.
 406. Młodzież we współczesnym świecie. *Nowa Szk.* 1958 nr 9 s. 2–10, il.
 407. O studentach i uniwersytetach na zamglonej wyspie Albionu. Dziennik rozmawia z... Rozm. H. Walenda – *Dz. łódz.* R. 14: 1958 nr 292 s. 3, 4.
 408. O ustalenie polityki wobec nauki. *Polityka* R. 2: 1958 nr 4 s. 3.
 409. Pracownicy umysłowi – proletariat, inteligencja czy klasa średnia. *Prz. kult.* R. 7: 1958 nr 51/52 s. 1, 8.
 Toż: *Warmia i Mazury* R. 5: 1959 nr 1 s. 13–15.

410. Próba koncepcji rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce. *Wiś Współcz.* R. 2: 1958 nr 1 s. 70–89.
411. Psychoanaliza i socjologia. *Kult. i Społ.* T. 2: 1958 nr 2 s. 22–35.
412. Rozmowa... o seminariach i problemach współczesnej socjologii [Międzynarodowe Seminarium Socjologiczne 1–20 IX 1958 Warszawa]. *Polityka* R. 2: 1958 nr 41 s. 1, 3.
Podp.: Redakcja.
413. Rzecz o pracy naukowej. [Rec.:] Pieter J.: Praca naukowa. Katowice 1957, *Prz. kult.* R. 7: 1958 nr 3 s. 4.
Podp.: J. Sz.
414. Sociology in post-war Poland. *Pol. Persp.* 1958 no 1 s. 30–36.
Toż w mutacji franc.: *Persp. pol.* 1958 no 1.
415. Socjologia pracy i klasy robotniczej. [Rec.:] Friedmann G.: Le travail en miettes. Specialisation et loisirs. Paris 1856 [oraz:] Arbeiter – Management – Mitbestimmung [Aut.:] Pirker T., Braun S., Burkart L. Hammelrath F. Stuttgart 1955. *Prz. socjol.* T. 12: 1958 s. 361–365.
416. Ustalmy rzeczywiste potrzeby finansowe szkolnictwa wyższego. *Życie Szk. wyż.* R. 6: 1958 nr 4 s. 17–22.
417. Working class and intelligentsia in Poland. *The New Reasoner* 1958 no 5 s. 73–90.
418. Wspomnienie o Florianie Znanieckim. *Życie Warsz.* R. 14: 1958 nr 82/83 s. 4
419. Zabieg surowy, ale konieczny. Z debaty sejmowej nad ustawą o wzmożonej ochronie mienia społecznego. *Wypow. Prawo i Życie* R. 3: 1958 nr 3 s. 2.

1959

420. [Rec.:] Bahrtdt H. P.: Industriebürokratie. Stuttgart 1958. *Prz. socjol.* T. 13: 1959 z. 2 s. 194–196.
421. IV [Czwarty] Światowy Kongres Socjologii (W Mediolanie i Stresie 8–15 IX 1959). *Prz. kult.* R. 8: 1959 nr 41 s. 9.
422. Diagnoza i rzeczywistość [W sprawie dezorganizacji życia społecznego w kraju]. Rozm. J. Urban-kiewicz. *Odgłosy* R. 2: 1959 nr 14 s. 1–2, il.
423. Inteligencja a pracownicy umysłowi. *Prz. socjol.* T. 13: 1959 z. 2 s. 7–23.
424. Introduction. *Sondages* Ann. 21: 1959 no 1 s. 7–11 [Paris].
425. Kilka uwag do artykułu „Pracownicy umysłowi, inteligencja, proletariat czy klasa średnia”. *Prz. kult.* R. 8: 1959 nr 9 s. 5.
426. [Rec.:] Müller K. V.: Die Angestellten in der Hochindustrialisierten Gesellschaft. Köln 1957. *Prz. socjol.* T. 13: 1959 z. 2 s. 194–196.
427. [Rec.:] Penouil M.: Les cadres et leur revenu. Paris 1957. *Prz. socjol.* T. 13: 1959 z. 2 s. 194–196.
428. Robotnicy. *Polska* 1959 nr 12 s. 22–23.
429. Socjologiczne i psychologiczne aspekty wydajności pracy. *Życie gosp.* R. 14: 1959 nr 41 s. 1, 4.
430. Społeczne czynniki wydajności pracy. *Prz. tech.* R. 80: 1959 z. spec. [pośw. konf. nt. wydajności pracy] s. 12–17.
431. [Rec.:] Tiano A.: Les traitement des fonctionnaires 1930–1957 et leur determination. Paris 1957. *Prz. socjol.* T. 13: 1959 z. 2 s. 194–196
432. Uwagi o teoretycznych założeniach planowania kultury. *Ośw. Doros.* R. 3: 1959 nr 6 s. 321–325.
433. W ankiecie o wychowaniu zabiera głos... *Dz. łodz.* R. 15: 1959 nr 91 s. 4.
434. Wychowawczy wpływ spółdzielczości szkolnej. *Spółdz. szk.* R. 3: 1959 nr 6 s. 2.
435. Wydajność pracy – problem podstawowy. Rozm. T. Lipińska. *Życie Warsz.* R. 15: 1959 nr 260 s. 3.
436. Zadania uniwersytetów w perspektywie planu 15-letniego. *Życie Szk. wyż.* R. 7: 1959 nr 10 s. 29–40.

1960

437. Ankieta [„Współczesności” nt. literatury współczesnej]. *Wypow. Współczesność* 1960 nr 17 s. 3.
438. Current preoccupations of social research in Poland. *Int. Lab. Rev.* Vol. 82: 1960 no 5 s. 464–483.
439. Humanizm i nauki humanistyczne (Głos w dyskusji) *Prz. hum.* R. 4: 1960 nr 4 s. 1–11.
440. Młodzież wiejska wśród kandydatów na wyższe studia. *Wiś Współcz.* R. 4: 1960 nr 7 s. 138–142.
441. Nauczyciele na ziemiach zachodnich. *Nowa Szk.* 1960 nr 7/8 s. 7–13, il.
[Współaut.:] J. Woskowski.
442. Niektóre zagadnienia rekrutacji na wyższe uczelnie i zatrudnienia absolwentów (streszcz. od-czytu). *Zesz. nauk. KUL* R. 3: 1960 nr 3 s. 111–113.
443. Opis faktów a teoria. Rozm. R. Kalecka. *Argumenty* R. 4: 1960 nr 29 s. 9, il.

444. Podstawowe koncepcje metodologiczne socjologii Floriana Znanieckiego. *Prz. socjol.* T. 14: 1960 z. 1 s. 57–72.
445. Problems of sociological research on the Polish intelligentsia. *Pol. sociol. Bull.* 1961 no 1/2 s. 33–41.
446. Socjologia a „fuszerka socjologiczna”. *Prz. kult.* R. 9: 1960 nr 18 s. 1, 2.
447. Społeczne warunki i społeczne skutki postępu technicznego. *Nowa Kult.* R. 11: 1960 nr 23 s. 9, 11.
448. Społeczne zadania oświaty dorosłych. *Ośw. Doros.* R. 4: 1960 nr 4 s. 193–200.
449. Sprawozdanie z obrad Sekcji Fizjologii, Psychologii i Socjologii Pracy na konferencji PAN – NOT w sprawie stanu i podniesienia wydajności pracy. *Prz. socjol.* T. 14: 1960 z. 2 s. 134–136.
450. Straty, które może zmniejszyć medycyna. *Prz. kult.* R. 9: 1960 nr 21 s. 4.
451. Struktura i położaj inteligencji w poljskom druŝtvu. *Sociologija* G. 1: 1960 b. 2/3 s. 15–26 [Beograd].
452. Struktura inteligencji w Polsce. *Kult. i Społ.* T. 4: 1960 nr 1/2 s. 19–48.
Przekł.: Structure de l'intelligentsia polonaise. *L'Homme et la Société* 1967 no 4 s. 165–184.
453. Tradycje pracy naukowej nauczycielstwa polskiego. *Nowa Szk.* 1960 nr 12 s. 16.
454. Z badań nad inteligencją polską XIX wieku (Tymczasowe doniesienia o badaniach). *Kult. i Społ.* T. 4: 1960 nr 3 s. 133–139.
455. Zielone światła dla pracy społecznej. Rozm. J. Czapczyński. *Rada nar.* R. 17: 1960 nr 17 s. 5–6.

1961

456. Aktualności pedagogiki społecznej. [Rec.:] Radlińska H.: Pedagogika społeczna. Wrocław 1961. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 43 s. 6.
457. Consensus. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 42 s. 4.
458. [Rec.:] Gostkowski Zygmunt: „Dziennik Łódzki” 1884–1892. Studium nad powstawaniem polskiej opinii publicznej w wielonarodowym mieście fabrycznym. Łódź 1960. *Stud. socjol.* 1961 nr 1 s. 236–237.
459. The Indians want a new frontier. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 39 s. 3.
460. Industrializacja i socjologia. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 37 s. 3.
461. Kategorie opisu. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 41 s. 8.
462. [Rec.:] Kolaja J.: A Polish factory. A case study of worker's participation in decision making. Ithaca, N.Y. 1960. *Stud. socjol.* 1961 nr 3(3) s. 269–270; *Soc. Probl.* Vol. 9: 1961 nr 1 s. 98–99.
463. Mieszkanie. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 34 s. 5.
464. Między Fidelem a Wujem Samem. [Rec.:] Friedmann G.: Signal d'une troisième voie? Paris 1961. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 35 s. 6.
465. Nauka i postęp społeczny [o programie KPZR]. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 36 s. 1–3.
466. O egzaminach wstępnych na wyższe uczelnie. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 28 s. 1.
467. O Polskim słowniku biograficznym. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 47 s. 4.
468. O radach narodowych. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 29 s. 3.
469. O socjologii klasy robotniczej. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 38 s. 3.
470. O wychowaniu seksualnym. [Rec.:] Majda A. J.: Wychowanie seksualne dzieci i młodzieży. Warszawa 1961. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 48 s. 8, il.
471. Rozmowa z... [o łódzkim ośr. nauk. i socjologii]. Rozm. K. Wyrzykowska. *Odgłosy* R.4: 1961 nr 42 s. 2.
472. Rozbiórka i wykańczanie. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 30 s. 3.
473. Socjologia i medycyna. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 32 s. 3.
474. Spotkanie w Moskwie [Konferencja socjologów w Moskwie 29 XI–1 XII 1961]. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 50 s. 2.
475. Społeczne aspekty postępu technicznego. *Tyg. kult. Orka* R. 5: 1961 nr 14 s. 10.
476. Społeczny koszt pomyłek. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 31 s. 3.
477. Struktura klasowa społeczeństwa rosyjskiego na przełomie XIX i XX wieku w dziełach Lenina. *Zesz. nauk. UŁ.* Ser. I 1961 z. 19 s. 21–32 i nadb.
[Współaut.:] J. Kulpińska, J. Kądzielski.
478. [Rec.:] Studia i materiały do historii kultury wsi polskiej w XIX i XX wieku. Red. K. Zawistowicz-Adamska. Wrocław 1958. *Prz. socjol.* T. 15: 1961 z. 1 s. 180–181.
479. 30 [Trzydzieści] lat „Przeglądu Socjologicznego”. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 44 s. 4.
480. Uwagi o socjologii intelektualistów. [Rec.:] The intellectuals. A controversial portrait. Ed. G.B. de Huszar. Illinois 1960. *Kult. i Społ.* T. 5: 1961 nr 4 s. 164–167.
481. W strona wsi. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 45 s. 4.

482. Wrogowie, których nosimy w sobie: Lęk. Przygnębienie. Znużenie. Niezadowolenie. *Prz. kult.* R. 10: 1961 nr 49 s. 7; R. 11: 1962 nr 1 s. 7; nr 3 s. 6; nr 4 s. 10.

1962

483. [Rec.:] The American college. A psychological and social interpretation of the higher learning. Ed. N. Sanford. New York 1962. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 9 s. 7.
484. Asekurancтво i wygodnictwo. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 19 s. 3.
485. Badania nad szkolnictwem wyższym. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 18 s. 7.
486. Felieton z kropką nad i (Spr. I roku studiów). *Dz. łódz.* R. 17: 1962 nr 79 s. 1, 3.
487. Film i robotnicy. [Rec.:] Żygulski K.: Film w środowisku robotniczym. Warszawa 1962. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 22 s. 9.
488. Francuska socjologia pracy. [Rec.:] Traite de sociologie du travail. [Red.:] Friedmann G., Naville P. Paris 1961. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 14 s. 7.
489. Funkcje wychowawcze szkół wyższych. *Argumenty* R. 6: 1962 nr 40 s. 1, 8.
490. [Rec.:] Ginsbert A.: Łódź. Łódź 1962. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 25 s. 7.
491. Jeszcze raz egzaminy wstępne. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 28 s. 7.
492. Konferencja socjologów [polskich i radzieckich] w Moskwie (29 XI–4 XII 1961). *Stud. socjol.* 1962 nr 2(5) s. 285–287.
493. Kongres socjologii. *Dz. łódz.* R. 17: 1962 nr 234 s. 3.
494. Kontrowersje i kierunki [„socjologii marksistowskiej” i „niemarksistowskiej”]. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 6 s. 2.
495. Kultura szlachecka i inteligencja polska. Trzy oceny pracy hab. dra Andrzeja Zajączkowskiego pt. Główne elementy kultury szlacheckiej w Polsce i inteligencja polska. *Prz. socjol.* T. 6: 1962 z. 2 s. 136–150.
[Współaut.:] T. Szczurkiewicz, J. Chałasiński.
496. Literatura jest także towarem. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 17 s. 9.
497. Materiały do ogólnej charakterystyki ludzi polskiego świata naukowego w XIX i początkach XX wieku (komunikat wstępny). *Kult. i Społ.* T. 6: 1962 nr 3 s. 79–100.
498. Mitologizacja intelektualistów. *Stud. socjol.* 1962 nr 3(6) s. 5–27.
499. Na przykładzie Łodzi [Sesja naukowa w Uniw. Łódz.:] Łódź jako przedmiot badań naukowych 17–18 I 1962]. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 5 s. 8.
500. Naród świętujący. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 24 s. 7, il.
501. Nowe książki o klasie robotniczej. [Rec.:] Malanowski J.: Robotnicy Warszawskiej Fabryki Motocykli. Wrocław 1962 [oraz:] Markiewicz W.: Społeczne procesy uprzemysłowienia. Poznań 1962 [oraz:] Struktura robotniczej załogi w jednej z fabryk warszawskich. Red. J. Piotrowski. Warszawa 1961 [oraz:] Studia nad rozwojem klasy robotniczej. Cz. 2. Łódź 1962. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 11 s. 9.
502. O ankietach, ankietomanii i kretynizmie matematycznym. *Polityka* R. 6: 1962 nr 23 s. 6.
503. O biurokracji rzeczowo. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 20 s. 2.
504. O integracji nauk społecznych. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 27 s. 8.
505. O sytuacji w socjologii polskiej. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 8 s. 2.
506. Pierwszy rok w uczelni. *Argumenty*. R. 6: 1962 nr 42 s. 3.
507. The Polish intelligentsia. Past and present. *World Politics*. Vol. 14: 1962 no 3 s. 406–420.
Toż: Poland since 1956. Ed. T. N. Ciupak. New York 1972 s. 104–119.
Toż: Inteligencja polska – przeszłość i teraźniejszość. *Nowe Drogi* 1978 nr 10 s. 94–104.
508. Pologne. *Rev. int. Sc. soc.* Vol. 19: 1967 no 2 s. 257–266.
Toż w jęz. ang. *Int soc. Sc. J.* Vol. 19: 1967 no 2 s. 227–235.
509. Prozaiczne oblicze anarchii. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 21 s. 7.
510. Przystępczość nieletnich. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 32 s. 2.
511. Przygotowanie młodzieży do studiów wyższych. *Kult. i Społ.* T. 6: 1962 nr 1 s. 69–82.
512. Publicystyka i nauka. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 37 s. 15.
513. Rekrutacja na wyższe uczelnie. *Zesz. Arg.* 1962 nr 2 s. 150–159.
514. Reorganizacja zakładów socjologicznych Instytutu Filozofii i Socjologii PAN (w roku akad. 1961/62). *Prz. socjol.* T. 16: 1962 z. 1 s. 147–148.
515. Resocjalizacja młodocianych przestępców. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 34 s. 8.
516. Socjologia polska szeroko znana w świecie. Rozm. H. Walenda. *Głos rob.* R. 18: 1962 nr 229 s. 3.
517. Socjologia rozwoju nauki. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 7 s. 1, 3.

518. Społeczne czynniki decyzji w wyborze kierunku studiów. *Prz. socjol.* T. 16: 1962 z. 2 s. 64–80.
519. Spóźniony wybór. *Głos Pr. Zmiana niedzielna* R. 11: 1962 nr 41 s. 3.
520. Stolica i prowincja. [Rec.:] Gravier J. F.: Paris et le desert français. 2 ed. Paris 1958. *Prz. kult.* 1962 nr 15 s. 2.
521. [Rec.:] Studia Socjologiczne. Wrocław R. I: 1961 nr 1–3 *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 10 s. 8.
522. [Rec.:] Trudjaščiesja i techničeskij progress. Moskwa 1959. *Prz. socjol.* T. 16: 1962 z. 1 s. 203–204.
523. 30-[Trzydziesto-] latki w nauce. *Polityka* R. 6: 1962 nr 40 s. 3, il.
524. W sprawie recenzji pracy pt. „Wykształcenie a pozycja społeczna inteligencji” [Odpowiedź na rec. Z. Baumana w Stud. socjol. 1961 nr 1]. *Stud. socjol.* 1962 nr 3 s. 223–224.
525. Walka z inwazją barbarzyńców. *Prz. kult.* R. 11: 1962 nr 33 s. 2.
526. Wprowadzenie [do konferencji zorganizowanej przez Zakład Socjologii Wsi IFiS PAN]. *Rocz. Socjol. Wsi* T. 7: 1967 s. 9–12.
527. Writing sociology. *Pol. Persp.* Vol. 5: 1962 nr 4 s. 64–67.

1963

528. [Rec.:] Bauman Z.: Zarys socjologii. Zagadnienia i pojęcia. Warszawa 1962. *Stud. socjol.* 1963 nr 2(9) s. 296–303.
529. [Rec.:] Kurpie – Puszcza Zielona. Pod red. Anny Kutrzeba-Pojnarowej. Wrocław 1962. *Stud. socjol.* 1963 nr 3(10) s. 249–250.
530. Niektóre aspekty planowania w szkolnictwie wyższym. *Nowe Drogi* R. 17: 1963 nr 1 s. 57–66.
531. O ludzi właściwie oświeconych. Wykształcenie ogólne – zawód – specjalizacja. *Argumenty* R. 7: 1963 nr 1 s. 1, 11.
532. O społecznej filozofii społeczeństwa konsumentów. [Rec.:] Strzelecki J.: Niepokoje amerykańskie. Warszawa 1962. *Kult. i Społ.* T. 7: 1963 nr 1 s. 145–147.
533. O środowisku twórczym Łodzi. *Osnowa* 1963 s. 9–19.
534. Pojęcie efektywności wyższego wykształcenia. *Życie Szk. wyż.* R. 11: 1963, nr 1 s. 3–7.
535. Program badań socjologicznych miasta Bełchatowa. Ogólne omówienie koncepcji badań. *Zesz. Bad. Rejon. uprzem.* 1963 nr 5 s. 257–267, 306–307.
[Współaut.]
536. Robotnicy Bełchatowa w procesie przemian [Program badań]. *Zesz. Bad. Rejon. uprzem.* 1963 nr 5 s. 270–272.
537. La sociologie polonaise en 1963. *Persp. pol.* Ann. 6: 1963 no 7 s. 3–13.
Toż w mutacji ang.: Report on sociology. *Pol. Persp.* Vol. 6: 1963 no 7 s. 3–11.
538. Struktura klasowa społeczeństwa polskiego. *Kultura* R. I: 1963 nr 28/29 s. 4.
Przekł.: Poland's class structure. *Pol. Persp.* Vol. 7: 1964 no 7/8 s. 66–75; La structure de classe de la société polonaise. *Persp. pol.* Ann. 7: 1964 no 7/8 s. 72–82.
539. Studenci. *Polska* 1963 nr 4 s. 4–7.
Toż w mutacji ang.: Poland 1963 no 4; hiszp.: Polonia 1963 no 4.
540. Szkoły wyższe we współczesnych społeczeństwach. *Życie Szk. wyż.* R. 11: 1963 nr 7/8 s. 17–32.
541. Zagadnienia wykształcenia ogólnego i zawodowego w szkolnictwie wyższym. *Stud. socjol.* 1963 nr 3(10) s. 35–46.
542. [Rec.:] Ziółkowski J.: Sosnowiec. Drogi i czynniki rozwoju miasta przemysłowego. Katowice 1960. *Ruch praw.* R. 25: 1963 z. 3 s. 326–327.

1964

543. Dyskusyjne zagadnienia metodologiczne współczesnej socjologii polskiej. *Stud. socjol.* 1964 nr 2(13) s. 231–243.
544. [Rec.:] Górnośląskie Studia Socjologiczne T. I. Badania nad osiedlami górniczymi. Red. P. Rybicki. *Zar. śl.* R. 27: 1964 z. 2. s. 388–390.
545. O organizacji własnego życia. *Tyg. kult.* R. 8: 1964 nr 5 s. 3.
546. O powodzeniu w życiu. *Tyg. kult.* R. 8: 1964 nr 2 s. 1, 6.
547. O roli inicjatywy osobistej. *Tyg. kult.* R. 8: 1964 nr 4 s. 3.
548. Osobowość ludzka w procesie powstawania społeczeństwa socjalistycznego. *Kult. i Społ.* T. 8: 1964 nr 4 s. 3–25.

549. [Rec.:] Problemy kultury i wychowania. Zbiór studiów. Red. E. Frydman, I. Kaltenberg (Profesorowi Bogdanowi Suchodolskiemu w sześćdziesiątą rocznicę urodzin). Warszawa 1963. *Prz. hist.-ośw.* R. 7: 1964 nr 3 s. 379–381.
550. Przemiany społeczne w Polsce. *Nauka pol.* R. 12: 1964 nr 5–6 s. 137–151.
551. Rodowód i współczesność. O inteligencji polskiej. *Polska* 1964 nr 2 s. 16–17.
552. Socjologiczne aspekty pracy badawczej. *Problemy* R. 20: 1964 nr 8 s. 450–462, il. [Współaut.:] W. Kozłowski.
Toż: *Zag. Naukozn.* T. 1: 1965 z. 2/3 s. 197–212.
553. Socjologiczne badania współczesności. *Nauka pol.* R. 12: 1964 nr 3 s. 44–60.
554. Some characteristics of contemporary Polish society. *Pol. sociol. Bull.* 1964 no 2 s. 5–16.
555. Społeczna rola uczonych. [Rec.:] Feuer S.: The scientific intellectual. New York 1963. *Kult. i Społ.* T. 8: 1964 nr 2 s. 202–203.
556. Stan badań socjologicznych nad społecznymi procesami industrializacji. *Stud. sociol.* 1964 3(14) s. 5–50.
Przedr. w: *Przemiany społeczne w Polsce Ludowej pod wpływem industrializacji.* Łódź 1972 s. 4–55.
557. Studenci. *Literatura* 1974 nr 7 s. 14.
558. [Rec.:] Wiatr Jerzy J.: Socjologia wojska. Warszawa 1964. *Stud. sociol.* 1964 nr 4(15) s. 262–265.
559. Wzór osobowości człowieka socjalistycznego. *Naucz. Szk.* 1964 nr 13 s. 3–8.
Toż: *Tyg. kult.* R. 8: 1964 nr 29 s. 1, 9; *Biul. pedagog. Szk. rol.* 1964 nr 4.
560. Zadowolenie z pracy. *Tyg. kult.* R. 8: 1964 nr 3 s. 3.
561. Założenia i zagadnienia badań nad klasą robotniczą. *Stud. sociol.* 1964 nr 1(12) s. 5–18.

1965

562. Cesty sociologie v Polsku. *Kult. Tvorba* 1965 nr 3.
Inf. aut.
563. Les classes sociales de la société polonaise contemporaine. *Cah. int. Sociol.* Vol. 39: 1965 s. 197–216.
564. Dyskusja [na konf. pośw. zag. funkcji i obowiązków samodzielnego pracownika nauki w szkole wyższej]. Wypow. *Życie Szk. wyż.* R. 13: 1965 nr 2, s. 75–76.
565. Fruitful anxieties [III Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny]. *Pol. Persp.* Vol. 8: 1965 no 5 s. 13–17.
Toż w mutacji franc.: *Persp. Pol. Ann.* 8: 1965 no 5.
566. Literatura i socjologia. *Kultura* R. 3: 1965 nr 19 s. 2–3.
567. Nowa książka Floriana Znanickiego. [Rec.:] Znanicki F.: Social relations and social roles. San Francisco 1965. *Kultura* R. 3: 1965 nr 46 s. 8.
568. Ocena aktualnego stanu socjologii. Trzy okresy rozwoju. *Spraw. Wydz. Nauk. społ. PAiN.* R. 8: 1965 z. 1 s. 63–79.
569. Perspektywy polskiej socjologii. Rozm. A. J. W. *Współczesność* R. 10: 1965 nr 4 s. 3.
570. Problemy inteligencji. *Kurier pol.* R. 8: 1965 nr 1 s. 3, 4.
571. Refleksje nad planowaniem życia społecznego. *Wiś Współcz.* R. 9: 1965 nr 6 s. 54–63.
572. The relation of students in Poland. *Int. Assoc. of Univ. Bull.* Vol. 13: 1965 no 2 s. 101–103.
573. Socjologia polska po trzecim kongresie [PTS]. *Kult. i Społ.* T. 9: 1965 nr 3 s. 3–7.
574. Současný stav polské sociologie. *Sociol. Čas.* R. 1: 1965 no 2 s. 152–161.
Rozsz. wyd. niem. Die gegenwärtige Situation der polnischen Soziologie. [W:] Die gegenwärtige Situation der Soziologie. Hrsg. von G. Eisermann. Stuttgart 1967 s. 200–223.
575. Społeczne aspekty industrializacji w Polsce Ludowej. *Stud. sociol.* 1965 nr 3(18) s. 19–35.
576. Społeczne mechanizmy wpływu uprzemysłowienia. *Ruch praw.* R. 27: 1965 z. 3 s. 205–215.
577. Sprawa samych Polaków [Społeczeństwo ziem zach. i półn.]. *Odra* R. 5: 1965 nr 5 s. 25–29, il.
578. III [Trzeci] Zjazd Socjologiczny. *Kultura* R. 3: 1965 nr 7 s. 110.
579. Warstwy pośrednie. Badania – opinie – zmiany. *Kur. pol.* R. 8: 1965 nr 91 s. 3.
580. Wiś nowoczesna [czasop. „Wiś Współczesna” 1965]. *Polityka* R. 9: 1965 nr 26 s. 6.
581. Zagadnienie organizowania zespołów pracy naukowej i kierowania nimi. *Życie Szk. wyż.* R. 13: 1965 nr 9 s. 3–8.
582. Zagajenie konferencji [pośw. zag. funkcji i obowiązków samodzielnego prac. nauki w szk. wyższej]. *Życie Szk. wyż.* R. 13: 1965 nr 2 s. 4–7.
583. Zespoły naukowe a rozwój zdolności twórczych. *Zag. Naukozn.* T. 1: 1965 z. 4 s. 64–74.

584. Assorodobraj N., Szczepański J.: Socjologia polska w Evian. Rozm. przepr. B. G. *Życie Warsz.* R. 23: 1966 nr 248 s. 3.
585. Co znaczą dziś słowa – „postęp” i „konserwatywizm”. Ankieta. Wypow. [m. in.] Jan Szczepański. *Więź* R. 9: 1966 nr 9 s. 3–6.
586. Eks-Łodzianie [o perspektywach rozwoju kulturalnego Łodzi]. Wypow. *Odgłosy* R. 9: 1966 nr 29 s. 6, il.
587. Funkcje inteligencji we współczesnych społeczeństwach. *Kult. i Społ.* T.10: 1966 nr 3 s. 17–29.
588. Funkcje szkół wyższych w środowiskach lokalnych. *Biul. Kom. przestrz. Zagosp. Kraju. PAN* 1966 z. 38 s. 235–250.
589. Główne kierunki badań nad szkolnictwem wyższym. *Życie Szk. wyż.* R. 14: 1966 nr 3 s. 89–94.
590. Kongres w Evian na temat zagadnień nauczania socjologii. *Życie Szk. wyż.* R. 14: 1966 nr 12 s. 92–94.
591. Kultura przeobrażona. *Spojrzenia* 1966 nr 41 s. 1.
Toż: *Głos Wybrz.* 1966 nr 239 s. 5; *Gaz. ziel.-górs.* 1966, nr 239.
592. Nauczyciel i kultura narodowa. *Kur. pol.* R. 9: 1966 nr 271 s. 3.
593. Nowe problemy, wspólne zadania. *Polska* 1966 nr 9 s. 11.
594. Potrzeba wyobraźni socjologicznej. Rozm. przepr. M. W. *Kultura* R. 4: 1966 nr 49 s. 1, il.
595. Probleme metodologie controversate de sociologiei contemporane poloneze. *Cercetărea sociologică* Vol. 2. București 1966 s. 29–44.
596. Psychospołeczne warunki pracy twórczej jako czynnik rozwoju kadr naukowych. *Zag. Naukozn.* T. 2: 1966 z. 1/2 s. 96–105.
597. Rola chłopów w rozwoju społeczeństwa polskiego. *Więź współcz.* R. 10: 1966 nr 10 s. 33–39.
598. Scientific teams and the development of creative powers. *Organon* Vol. 14: 1966 no 3 s. 149–159.
599. Sekret zadowolenia z życia. Wypow. *Życie Warsz.* R. 23: 1966/1967 nr 315(1) s. 5.
600. La sociologie marxiste empirique. *L'Homme et la Société* 1966 no 1 s. 45–53.
Przedr.: Ritzumeikan. *Revue of Industrial Sociology* 1970 nr 5. W jęz. japońskim.
Inf. aut.
601. Sociologist view. *Pol. Persp.* Vol. 9: 1966 no 12 s. 32–42.
602. Stan aktualny i perspektywy rozwoju socjologii w Polsce. *Spraw. Wydz. Nauk społ. PAN* R. 9: 1966 z. 1 s. 29–41.
603. VI [Szósty] Światowy Kongres Socjologii w Evian. *Mies. lit.* R. 1: 1966 nr 3 s. 115–117.

604. Cyberkultura. *Polityka* R. 11: 1967 nr 46 s. 4.
605. Društveni aspekti industrializacije v Narodnoj Republici Poljskoj. *Sociologija* Vol. 9: 1967 no 2 s. 153–166 [Beograd].
606. Dziennikarz w społeczeństwie socjalistycznym [dyskusja nad książką T. Kupisa]. Wypow. *Zesz. prasozn.* R. 8: 1967 nr 2 s. 71–73.
607. Interview with... Rozm. A. D. *Pol. Perspect.* Vol. 10: 1967 no 3 s. 69–75, il.
Toż w mutacji franc.: *Persp. pol.* Ann. 10: 1967 no 3.
608. Nawrót teorii ewolucji [społecznej]. *Łódz. Stud. etnogr.* T. 9: 1967 s. 23–32.
609. Nowa książka o Łodzi. [Rec.:] Piotrowski W.: Społeczno-przestrzenna struktura miasta Łodzi. Wrocław 1966. *Odgłosy* R. 10: 1967 nr 22 s. 5.
610. O metodzie przewidywania składu i struktur grup społecznych. *Kult. i Społ.* 1967 nr 3 s. 97–102.
611. Oświata i nauka podstawą rozwoju kultury [Wypow. w dyskusji na Kongresie Kultury Polskiej]. *Kult. i Ty* 1967 nr 1 s. 13–21, il.
Toż: *Kult. i Społ.* T. 11: 1967 nr 4 s. 33–39.
612. Les paysans dans la société socialiste. *Cah. int. Sociol.* Ann. 14: 1967 vol. 42 no 1 s. 1–13.
613. Polityka gospodarcza a polityka społeczna [dyskusja]. Wypow. *Mies. lit.* R. 2: 1967 nr 9 s. 72–73.
614. Rozważania nad „problemami teorii rozwoju społecznego”. [Rec.:] Bieńkowski W.: Problemy teorii rozwoju społecznego. Warszawa 1966. *Kult. i Społ.* T. 11: 1967 nr 3 s. 201–205.
615. Socjologiczne impresje [62 Zjazd Amerykańskiego Towarzystwa Socjologicznego]. *Kultura* R. 5: 1967 nr 43 s. 6–7.
616. Velikaja Oktjabr'skaja revolucija a razvitie sociologii. *Vopr. Filoz.* R. 21: 1967 nr 10 s. 99–105.

617. W poszukiwaniu podręcznika statystyki dla socjologów (Na marginesie opracowań podręcznikowych Zenona Rogozińskiego). *Stud. socjol.* 1967 nr 3(26) s. 225–230.
618. Waclaw Lednicki. *Kult. i Społ.* T. 12: 1968 nr 4 s. 211–212.
619. Z historii chłopskich pokoleń. [Rec.:] Brodowska H.: Ruch chłopski po uwłaszczeniu w Królestwie Polskim 1864–1904. Warszawa 1967. *Kult. i Społ.* T. 11: 1967 nr 3 s. 209–210.

1968

620. L'Association Internationale de Sociologie et la sociologie mondiale. [Rev. French ed.] *Soc. Sc. Inf.* Vol. 7: 1968 no 4 s. 201–205.
621. The constituency of the International Sociological Association. *Americ. Sociol.* Vol. 3: 1968 no. 1 s. 56–57.
Inf.: *Sociol. Abstr.* 1968, no 1.
622. Dostęp do szkół wyższych a rozwój społeczeństwa. Streszcz. ref. *Argumenty* 1968 nr 30 s. 1, 5, il.; nr 31 s. 1, 5, il.
623. Elementy procesu wychowawczego. *Życie Szk. wyż.* R. 16: 1968 nr 11/12 s. 133–143.
624. Epizody a ciągłość życia. Rozm. J. Radomińska. *Kulisy* R. 12: 1968 nr 25 s. 3, 4.
Przedr.: *Prz. socjol.* T. 22: 1968 z. 2 s. 220–222.
625. Gospodarowanie zasobami zdolności. *Wieś współcz.* R. 12: 1968 nr 9 s. 65–70.
626. International Sociological Association and development of world sociology. *Sociol. Abstr.* Vol. 16: 1968 no 1 s. III–V.
627. Jednoosobowy instytut badawczy [Jan Kowalik]. *Kult. i Społ.* T. 12: 1968 z. 4 s. 213–214.
628. Naprawa systemu szkolnego a możliwości nowej ustawy. Artykuł dyskusyjny. *Życie Warsz.* R. 25: 1968 nr 133 s. 3.
629. O inteligencji i wychowaniu. *Życie Warsz.* R. 25: 1968 nr 223 s. 3–4.
630. O poczuciu współodpowiedzialności. *Tryb. rob.* 1968 nr 219 s. 6, 7.
631. Pamiętniki a wiedza. Wypow. w cyklu „Pół wieku polskiego fenomenu pamiętnikarskiego”. *Tyg. kult.* 1968 nr 48.
Przedr.: Pamiętniki a wiedza o polskim społeczeństwie. *Kult. i Społ.* T. 13: 1969 nr 3 s. 266–267.
632. Państwo a planowanie nauki w Polsce. *Polska* 1968 nr 11 s. 32–33, 50–51, il.
Toż w mutacji ameryk.: *Poland* 1969 no 1; ang.: *Poland* 1968 no 11; franc.: *La Pologne* 1968 no 11; niem.: *Polen* 1968 nr 11.
633. Przewidywane uwarstwienie społeczeństwa polskiego w 1985 r. Skrót ref. *Kult. i Społ.* T. 12: 1968 nr 1 s. 38–42.
Toż: *Kult. i Życie* 1972 nr 1 s. 7–10, il.
634. Rozmowa o socjologii. Rozm. D. Zabłocka, H. Hinz. *Argumenty* R. 12: 1968 nr 23 s. 1, 7, il.
635. Siły na zamiary [Postawy obywatelskie]. *Życie Warsz.* R. 25: 1968 nr 295 s. 3.
636. Socjologia na zakręcie. Wypow. *Kultura* R. 6: 1968 nr 24 s. 1, 6–7, il.
637. Some remarks on macrosociology. *Soc. Sc. Inf.* Vol. 7: 1968 no 6 s. 183–194.
638. Społeczeństwo epoki technotroniki. Korespondencja z USA. *Polityka* R. 12: 1968 nr 5 s. 8.
639. Społeczno-ekonomiczne wyznaczniki procesu nauczania. *Dydakt. Szk. wyż.* 1968 z. 2 s. 3–13.
640. Trzy braki główne [Problemy nauki polskiej]. Wypow. *Polityka* R. 12: 1968 nr 31 s. 5.
641. Uwłaszczenie kulturalne. Wypow. w dysk. *Kultura* R. 6: 1968 nr 46 s. 5.
642. Wspólne cele socjologii i polska szkoła narodowa. *Prz. socjol.* T. 22: 1968 z. 1 s. 7–20.
643. Wychowanie dla teraźniejszości. *Student* R. 2: 1968 nr 6–8 s. 8.

1969

644. Dorobek i zadania nauk społecznych. Rozm. W. Gawron. *Życie Warsz.* R. 26: 1969 nr 9 s. 5.
645. Dyskusji o punktach ciąg dalszy. *Życie Warsz.* R. 26: 1969 nr 268 s. 3.
646. Filozoficzna i socjologiczna koncepcja człowieka. *Stud. filoz.* 1969 nr 1 s. 15–22.
647. Inna polityka. *Probl. Alkoh.* R. 5: 1970 nr 10(193) s. 8–9.
648. Jeszcze w sprawie punktów za pochodzenie społeczne. *Życie Warsz.* R. 26: 1969 nr 250 s. 3.
649. Marksistskaja sociologija v mirovom sociologičeskom dviženii. *Vopr. Filoz.* T. 23: 1969 nr 6 s. 14–21.
650. Modernizacja społeczeństwa a obronność. *Żoł. Wol.* R. 20: 1969 nr 174 s. 3, 7.
651. Na progu przemian. *Tryb. rob.* 1969 nr 218 s. 3.
652. Nasza ankieta [ocena „Nowych Książek”]. Wypow. *Nowe Książ.* 1969 nr 19 s. 13–42.
653. Nauka w służbie socjalizmu. Wypow. *Kult. i Życie* 1969 nr 7/8 s. 29, il.

654. Nowoczesny człowiek, nowoczesne społeczeństwo a socjalizm. *Tryb. rob.* 1969 nr 63 s. 1, 3.
655. O kierowaniu nauką. *Tyg. demokr.* R. 17: 1969 nr 48 s. 1, 3, il.
Toż: *Tryb. Ludu* R. 23: 1971 nr 156 s. 5, 7.
656. O rzetelną i intelektualną odwagę. Wypow. nt. Nauka i odpowiedzialność. *Kultura* R. 7: 1969 nr 35 s. 8.
657. O zawodzie farmaceuty. *Farm. pol.* T. 25: 1969 nr 2 s. 92–94.
658. Organizacja ludzkiego działania. *Tryb. rob.* 1969 nr 305 s. 9.
659. Pamiętniki a wiedza o polskim społeczeństwie. *Kult. i Społ.* T. 13: 1969 nr 3 s. 266–267.
660. Przed VII Międzynarodowym Kongresem Socjologów w Warnie. Rozmowa z... *Człow. i Światop.* 1969 nr 2 s. 99–104.
661. Przemiany społeczno-kulturalne środowiska wiejskiego. W 25-lecie Polski Ludowej. Wypow. *Wieś współcz.* R. 13: 1969 nr 7 s. 12–45.
662. Przemiany społeczno-kulturalne w Polsce Ludowej. Wypow. *Mies. lit.* R. 4: 1969 nr 7 s. 118–121.
663. Sociology 1968. *Pol. Persp.* Vol. 12: 1969 nr 3 s. 27–33.
Toż w mutacji franc.: La sociologie polonaise en 1968. *Persp. pol.* s. 31–38.
664. Socjologia marksistowska w światowym ruchu socjologicznym. *Nowe Drogi* R. 23; 1969 nr 3 s. 126–134.
665. Społeczne skutki postępu technicznego. *Prz. zw.* 1969 nr 12 s. 5–6.
666. „Studia socjologiczne” T. Szczurkiewicza. [Rec.:] Szczurkiewicz T.: Studia socjologiczne. Warszawa 1969. *Nowe Książ.* 1969 nr 18 s. 1235–1236.
667. Teoria socjologiczna i praktyka społeczna. *Życie Warsz.* R. 26: 1969 nr 306/307 s. 3.
668. Wpływ wiedzy na socjalną postawę człowieka. *Przem. Problemy* R. 25: 1969 nr 3 s. 130–132, il.
669. Za 25 lat. Polska – rok 1985. Rozm. S. Marody. *Świat* R. 19: 1969 nr 29 s. 4, il.
670. Ze spuścizny uczonego. [Rec.:] Ossowski S.: Z zagadnień struktury społecznej. Dzieła. T. 5. Warszawa 1968. *Nowe Książ.* 1969 nr 3 s. 145–147.
671. Zadania nauk społecznych. Rozm. W. Gawron. *Tryb. Ludu* R. 26: 1969 nr 10 s. 4.
672. Zmiany w strukturze społeczeństwa polskiego na tle procesu industrializacji i urbanizacji a obronność kraju. Ref. *Nauka pol.* R. 14: 1969 nr 1 s. 1–7.
[Współaut.:] J. J. Wiatr.

1970

673. Jaki będzie człowiek przyszłości. *Perspektywy* R. 2: 1970 nr 33(50) s. 39–40.
674. Julian Przyboś – nauczyciel. *Kultura* R. 8: 1970 nr 43 s. 3.
Toż: *Nowa Szk.* 1971 nr 1 s. 38.
675. Losy Polski i cechy Polaków. *Życie Warsz.* R. 27: 1970 dodatek: *Życie i Nowocz.* nr 3 s. 1.
676. „Naród i państwo”. [Rec.:] Wiatr J. J.: Naród i państwo. Socjologiczne problemy kwestii narodowej. Warszawa 1969. *Nowe Książ.* 1970 nr 8 s. 470–471.
677. Nauka i polityka we wczesnych pracach Lenina. *Człow. i Światop.* 1970 nr 4 s. 5–29.
Toż: *Nowe Drogi* 1970 nr 4 s. 69–82; *Kult. i Społ.* 1970 nr 2 s. 21–37.
678. O analizach społeczeństwa polskiego. *Kultura* R. 8: 1970 nr 23 s. 1, 5.
679. Prognozy przyszłości. Wywiad miesiąca. Rozm. K. Wrochno. *Prz. zw.* 1970 nr 9 s. 14–19, il.
680. Przed kongresem socjologów w Warnie. Wypow. *Życie Warsz.* R. 27: 1970 nr 183 s. 11.
681. Przyczynki do wychowania Polaków. [Rec.:] Serejski M. H.: Europa a rozbiory Polski. Warszawa 1970. *Polityka* R. 14: 1970 nr 17 s. 10
682. Rewolucja naukowo-techniczna a klasa robotnicza. *Ideol. i Polit.* 1970 nr 7/8 s. 24–34.
Toż: Narodziny socjalistycznej klasy robotniczej. Warszawa 1974 s. 256–271.
683. VII [Siódmy] Światowy Kongres Socjologii. *Nowe Drogi* 1970 nr 11 s. 147–152.
684. Socjologia ogólna. *Biul. Rady Nauk. społ.* MON 1970 nr 1 s. 34–40.
685. Strach przed zmianą [O IV Zjeździe Socjologów]. Rozm. H. Krall. *Polityka*, R. 14: 1970 nr 2 s. 3, il.
686. Studenci i profesorowie. *Fragm. Polska* 1970 nr 2 s. 17–19, il.
Toż w mutacji ameryk.: *Poland* 1970 no 4; ang.: *Poland* 1970 no 2; franc.: *La Pologne* 1970 no 2; niem.: *Polen* 1970 nr 2.
687. To będzie trudna droga. Rozm. M. Leja. *Sztand. Młod.* 1970 nr 50 s. 1, 4.
688. Uniwersytet Łódzki wczoraj i dziś. *Odgłosy* R. 13: 1970 nr 5 s. 3.
689. Wspólnota różnorodności. Po VII Światowym Kongresie Socjologicznym. Rozm. J. Górski. *Życie Warsz.* R. 27: 1970 nr 231 s. 3.

690. Bemerkungen zum VII Weitkongress für Soziologie. Köln. *Z. Soziol. u. Soz.-Psych.* Vol. 23: 1971 no 1 s. 208–212.
691. Bezpartyjni we Froncie Jedności Narodu [Dyskusja przedjazdowa – VI Zjazd PZPR]. Wypow. *Nowe Drogi* 1971 nr 11 s. 16–19.
692. Bułgarska lekcja. *Życie Warsz.* R. 28: 1971 nr 237 s. 6.
693. Czynniki rozwoju socjalistycznej Polski. Nauka – technika – gospodarka. Wypow. *Tryb. Ludu* R. 23: 1971 nr 338 s. 3–5, il.
694. Dążności ludzkie i rozwój społeczeństwa. Rozm. A. Kuszko. *Życie gosp.* R. 26: 1971 nr 9 s. 1–2, il.
695. Dwie bramki jednym strzałem [Wojskowa Akademia Techniczna w Warszawie]. Wypow. [m. in.] Jan Szczepański. Rozm. A. Kantowicz. *Kultura* R. 9: 1971 nr 31 s. 7, il.
696. How to increase the effectiveness of the influence of science on the development of society. Tłum. z pol. M. Paczyńska. *Zag. Naukozn.* 1971 spec. iss. s. 47–61.
Tyt. ang. czasop.: *Problems of the Science of Science.*
697. Jak powstaje Raport o stanie oświaty. Rozm. C. Chruściński. *Głos Wybrz.* 1971 nr 253 s. 1, 2.
698. Jak powstaje Raport o stanie oświaty. Rozm. J. Borowska. *Tryb. Ludu*, R. 23: 1971 nr 105 s. 1, 4.
699. Jednostka i społeczeństwo. *Ideol. i Polit.* 1971 nr 3 s. 11–20.
Przekł.: Individualities et la société. *Impact* Vol. 31: 1981 no 4 s. 491–497; Individuality and society. *Pol. Persp.* Vol. 24: 1981 no 3 s. 6–11; Egyéniség és tarsadalom. *Valóság* 1983 nr 2 s. 1–5.
700. Kapitał możliwości [rezerwy w gospodarce]. *Tyg. demokr.* R. 19: 1971 nr 7 s. 1–2.
701. Komitet Ekspertów. Rozm. L. Szczegocińska. *Kult. i Życie* 1971 nr 5 s. 2–3, il.
702. Marksizm-leninizm jako metodologiczna podstawa naukowego przewidywania. *Ideol. i Polit.* 1971 nr 6 s. 50–61.
Toż: *Probl. Pok. i Socjal.* R. 14: 1971 nr 1 s. 37–42.
703. Medycyna – partner innych nauk. Wypow. w ankiecie: Rola społeczna współczesnego lekarza. Oprac. I. Szenkowa. *Służ. Zdr.* 1971 nr 1–3 s. 5.
704. Model oświaty – na miarę naszych czasów. Rozm. J. Marcisz. *Gaz. krak.* R. 23: 1971 nr 113 s. 3.
705. Nad przyszłościowym modelem oświaty. Fragm. wypow. *Głos naucz.* R. 54: 1971 nr 46 s. 1, 4–5, il.
706. Nauczyciel a społeczeństwo. *Głos naucz.* R. 54: 1971 nr 39 s. 2.
707. Nauka na zakręcie. Wypowiedzi uczonych. Wypow. oprac. W. Błachowicz, J. Surdykowski. *Perspektywy* R. 3: 1971 nr 50 s. 14–15, il.
708. O Julianie Przybosiu jako poecie i nauczycielu (1901–1970). *Kult. i Społ.* T. 15: 1971 nr 2 s. 6–7.
[Współaut.] J. Ozga-Michalski.
709. Oświata pod szkłem powiększającym. Rozm. I. Radlińska. *Dz. lud.* R. 15: 1971 nr 102 s. 7, 8.
710. 15 [Piętnaście] lat „Współczesności”. Wypow. *Współczesność* R. 16: 1971 nr 22 s. 1, il.
711. Problemy polskiej spółdzielczości mieszkaniowej 1956–1970. [Rec.:] Kasperski W.: Problemy spółdzielczości mieszkaniowej 1956–1970. Warszawa 1971. *Spółdz. Kwart. nauk.* B. 5: 1971 nr 3 s. 141–143.
712. Próba systematyzacji socjologicznych zagadnień klasy robotniczej w Polsce. *Nowe Drogi* 1971 nr 4 s. 8–22.
Toż: *Narodziny socjalistycznej klasy robotniczej.* Warszawa 1974 s. 3–46.
713. Raport o stanie oświaty. Rozm. R. Wasita. *Polska* 1971 nr 6 s. 33.
Toż w mutacji amerykań. *Poland* 1971 no 8; ang.: *Poland* 1971 no 6; franc.: *La Pologne* 1971 no 6; niem.: *Polen.* 1971 nr 6.
714. Raport w sprawie... Raportu o stanie oświaty. Rozm. I. D. *Dz. łódz.* R. 27: 1971 nr 85 s. 1, 2.
715. Rola i szansa bezpartyjnych. *Życie Warsz.* R. 28: 1971 nr 249 s. 3.
716. Socjologia dnia dzisiejszego. Rozm. A. Szaniawska. *Nowe Książ.* 1971 nr 8 s. 481–183 il.
717. Socjologia – socjotechnika – prawo – administracja. *Państ. i Prawo*, R. 26: 1971 z. 3/4 s. 433–444.
718. Socjologiczne aspekty przewidywania techniki [W dyskusji: Komu potrzebne jest prognozowanie]. *Zesz. probl. Przegł. tech.* R. 13: 1971 nr 2 s. 34–35.
719. Takie będą Rzeczypospolite... [Stan i kierunki rozwoju szkolnictwa polskiego]. Wypow. *Mies. lit.* R. 6: 1971 nr 7 s. 69–78.
720. Uczony i społecznik. [Rec.:] Ossowski S.: *Dzieła*. T. 6. Publicystyka, recenzje. Postłowie. Wspomnienia. Warszawa 1970. *Nowe Książ.* 1971 nr 6 s. 359–360, il.
721. Unity in diversity [Kongres Socjologii w Warnie]. *Pol. Persp.* Vol. 14: 1971 no. 1 s. 61–66.
722. Wielka encyklopedia powszechna po finale. Wypow. *Nowe Książ.* 1971 nr 13 s. 839–840, il.

723. Zagadnienia zwiększenia efektywności wpływu nauki na rozwój społeczeństwa. *Zag. Naukozn.* T. 7: 1971 z. 2. s. 139–150.

1972

724. Czas i cierpliwość, konsekwencja w działaniu. *Literatura* 1972 nr 39 s. 1, 9.
725. Kłopoty systemów szkolnych. *Polityka* R. 16: 1972 nr 41 s. 5.
726. Miejsce wyznacza oświata. Rozm. K. Szyndzielorz. *Życie i Nowocz.* 1972 nr 110 s. 1–3, il.
727. Nauki społeczne a doskonalenie systemu oświaty. *Ruch. pedagog.* R. 14: 1972 nr 4 s. 427–430.
728. Nauki społeczne a konstruowanie modelu ustroju oświaty przyszłości. *Nauka pol.* R. 20: 1972 nr 3 s. 8–16.
Przedr.: Postęp gospodarczy a społeczeństwo. Oprac. J. Danecki, A. Wasilkowski. Warszawa 1973 s. 495–511.
729. Nowe społeczeństwo. Rozm. K. Boruń. *Tyg. demokr.* R. 20: 1972 nr 45 s. 1, 4, il.
730. Nowy sens i nowe wartości. [Rec.:] Markiewicz W.: Socjologia a służba społeczna. Poznań 1972. *Literatura* 1972 nr 31 s. 2, 3.
731. O konstruowaniu modelu ustroju oświaty przyszłości. *Nowa Szk.* 1972 nr 5 s. 2–4.
732. O roli nauk społecznych w rewolucji naukowo-technicznej oraz wnioskach płynących stąd dla wojska. Rozm. przepr. A. Aumer, E. Samsel. *Bad. społ. w Woj.* 1972 nr 4 s. 3–6.
733. O sposobie przygotowywania Raportu [o stanie oświaty]. *Student* R. 6: 1972 nr 7 s. 1, 4.
734. Ogólne problemy systemu oświaty w Polsce i prace nad jego doskonaleniem. *Polska 2000* 1972 nr 2: Kształcenie dla przyszłości. Cz. 1 s. 187–204.
735. Oświata motorem postępu. *Tryb. rob.* 1972 nr 54 s. 1, 3.
736. Polska granica zachodnia. [Rec.:] Labuda G.: Polska granica zachodnia – Tysiąc lat dziejów politycznych. Poznań 1971. *Literatura* 1972 nr 13 s. 1, 11.
737. Polska resortowo-wojewódzka. *Życie lit.* R. 22: 1972 nr 13 s. 1, 6.
738. Prace Komitetu Ekspertów nad przygotowaniem Raportu o stanie oświaty PRL. *Głos naucz.* R. 55: 1972 nr 45 s. 7.
739. Przed Rokiem Nauki Polskiej. *Żoł. Wol.* R. 23: 1972 nr 279 s. 3.
740. Przemiany struktur społecznych a zadanie dla oświaty. Ref. *Nowa Szk.* 1972 nr 2 s. 2–13.
741. Przemiany struktur społecznych a zadania dla szkolnictwa. Ogólne problemy systemu oświaty w Polsce. *Polska 2000*, 1972 nr 2: Kształcenie dla przyszłości. Cz. 1 s. 27–46.
742. Pytania wymagające odpowiedzi [Zadania Komitetu Ekspertów dla oprac. Raportu o stanie oświaty]. *Wychowanie* 1972 nr 3 s. 3–10.
743. Społeczeństwo polskie za trzydzieści lat. *Perspektywy* R. 4: 1972 nr 52 s. 26–27, il.
744. Społeczne aspekty socjalistycznej industrializacji. *Prz. zw.* 1972 nr 3 s. 3–5.
745. Społeczne aspekty zmian w gospodarowaniu. *Tryb. Ludu* R. 24: 1972 nr 155 s. 3.
746. Szkoła, na jaką czekamy [Reforma systemu oświaty]. Rozm. I. Radlińska. *Perspektywy* R. 4: 1972 nr 35 s. 18–19, il.
747. Szkoła przyszłości [Prace nad Raportem o stanie oświaty w Polsce]. Rozm. A. Litewski. *Prz. tech.* 1972 nr 47 s. 4–5, il.
748. Toast na antyjubileusz (w listopadzie 1967 ukazał się 1 numer „Studenta”). Wypow. *Student* R. 6: 1972 nr 23 s. 3.
749. Twarze pokolenia [model studenta]. Wypow. Oprac. W. Toczyski, A. Tyszecki. *Student* R. 6: 1972 nr 6 s. 8–9.
750. Uwagi nad praesens i futurum [Prace Komitetu Ekspertów dla Opracowania Raportu o Stanie Oświaty]. *Kult. i Życie* 1972 nr 6 s. 2–4.
751. W ciągu dwóch ostatnich lat zajmowałem się raczej „polonologią” socjologizującą. Rozm. A. Urbańczyk. *Student* R. 6: 1972 nr 4 s. 1, 5, il.
752. W sprawie studiów doktoranckich. *Nauka pol.* R. 20: 1972 nr 4 s. 105.
753. Wszystko o mieście. [Rec.:] Rybicki P.: Społeczeństwo miejskie. Warszawa 1972. *Życie lit.* R. 22: 1972 nr 36 s. 3.
754. Wychowanie i osobowość. *Człow. i światop.* 1972 nr 3 s. 23–33.
Toż: Socjologowie o wychowaniu. Wybór Z. Grzelak. Warszawa 1974 s. 223–235.
755. Zasady gromadzenia i naukowego użytkowania dokumentów pamiętnikarskich. *Pam. pol.* R. 2: 1972 nr 4 s. 3–12.

756. Człowiek uczy się przez całe życie [kształcenie ustawiczne]. *Tyg. demokr.* R. 21: 1973 nr 6 s. 1, 6.
757. Decydujący problem oświaty. *Życie lit.* R. 23: 1973 nr 11 s. 1.
758. Dwuletnie szkoły wyższe. *Literatura* 1973 nr 48 s. 3.
759. Dyskusja a reforma [oświaty]. *Polityka* R. 12: 1973 nr 27 s. 1, 4–5.
760. Godina na polską naukę. *Sociol. Probl.* G. 5: 1973 b. 4 s. 58–66 [Sofia].
761. Idee przewodnie Raportu o stanie oświaty. *Człow. i światop.* 1973 nr 9 s. 9–12.
762. Jak żyć? *ITD* 1973 nr 12 s. 9.
763. Kłopoty z planowaniem kształcenia. Perspektywy wyższego wykształcenia. *Literatura* 1973 nr 51/52 s. 15.
764. Książka dla nauczycieli. [Rec.:] Böhelly J. A.: Plan reformy nauczania elementarnego. Warszawa 1973. *Literatura* 1973 nr 46 s. 16.
765. Metoda Kupisiewicza. [Rec.:] Kupisiewicz Cz.: Podstawy dydaktyki ogólnej. Warszawa 1973. *Życie Warsz.* 1973 nr 287 s. 3.
766. Międzynarodowa integracja szkolnictwa wyższego. *Literatura* 1973 nr 50 s. 11.
767. Nauka a obronność. *Myśl woj.* R. 29: 1973 nr 6 s. 3–12.
768. Nauka a rozwój społeczno-gospodarczy kraju. *Nauka pol.* 1973 nr 6 s. 29–50.
769. Nowy kształt oświaty. Rozm. B. Gotowski. *Literatura* 1973 nr 11 s. 3, il.
Toż w: *Studia z teorii i metodologii prognozowania społecznego. Prognozowanie zachowań.* Red. A. Siciński, Warszawa 1971. *Argumenty* 1973 nr 51/52 s. 3.
Toż w: *mutacji franc.*: *Persp. pol.* 1973 no 6; niem.: *Poln. Persp.* 1973 no 6.
770. O kadrze naukowej. Rozm. J. Żukowski. *Wektory* 1973 nr 1 s. 13–15, il.
771. Patrzyliśmy naprzód [Raport o stanie oświaty]. Wywiad z... przepr. M. Bajerowa. *Mies. lit.* R. 8: 1973 nr 5 s. 101–107.
772. Pedagogika resocjalizacyjna. [Rec.:] Czapów Cz., Jedlewska S.: Pedagogika resocjalizacyjna. Warszawa 1971. *Argumenty* 1973 nr 51/52 s. 3.
773. Perspektywy wyższego wykształcenia. *Literatura* 1973 nr 47 s. 16, il.
774. Poszukiwania nowych form. *Literatura* 1973 nr 49 s. 8.
775. Półtorej godziny zamiast dwóch tygodni [wartości dydaktyczne filmu]. Rozm. H. Tronowicz. *Film* R. 1: 1973 nr 7 s. 4–5, il.
776. Rady narodowe a oświata. *Rada nar. Gosp.* R. 1(30): 1973 nr 15 s. 6–7.
777. Ramy całościowej prognozy rozwoju społeczeństwa. *Polska 2000* 1973 nr 3 s. 127–142.
Toż w: *Studia z teorii i metodologii prognozowania społecznego. Prognozowanie zachowań.* Red. A. Siciński, Warszawa 1971 s. 103–120.
778. Raport o stanie oświaty. *Rocz. polit. gosp.* 1973 s. 539–546.
779. Reforma oświaty sprawą całego narodu. Przemówienie w Sejmie w dn. 13 X 1973 r. *Nowa Szk.* 1973 nr 11 s. 10–13.
780. Reforma szkolna i rodzina. *Ideol. i Polit.* 1973 nr 11 s. 27–30.
781. Społeczeństwo wychowujące [Raport o stanie oświaty]. *Problemy* R. 29: 1973 nr 2 s. 2–5, il.
782. System kształcenia i wychowania kadr o kwalifikacjach naukowych. Ref. *Nauka pol.* R. 21: 1973 nr 4 s. 67–90.
783. Tribulations of a Polish sociologist. *Int. soc. Sc. J.* Vol. 25: 1973 no. 1–2 s. 149–153.
784. Uczni do uczonych. Wypow. *Kultura* R. 11: 1973 nr 30 s. 4, il.
785. Uczni o nauce. Wypow. *Życie Warsz.* R. 30: 1973 nr 151 s. 3.
786. Uwaga. Think Tanks! [Rec.:] Dickson P.: Think tanks. New York 1972. *Polityka*, R. 17: 1973 nr 48 s. 6.
787. W ich oczach. II Kongres Nauki Polskiej. Wypow. Oprac. J. Kalina. *Perspektywy* R. 5: 1973 nr 25 s. 11–12, il.
788. Wartość a przemoc. [Rec.:] Pawełczyńska A.: Wartość a przemoc. Zarys socjologicznej problematyki Oświeceniem. Warszawa 1973. *Życie Warsz.* 1973 nr 287 s. 3.
789. Wzajemne zależności [nauki i oświaty]. *Problemy* R. 29: 1973 s. 2–6, il.
790. Z prac nad Raportem o stanie oświaty. *Nowe Drogi* 1973 nr 4 s. 105–113.

791. Administracja szkolnictwa wyższego. Perspektywy wyższego wykształcenia. *Literatura* 1974 nr 8 s. 6.
792. Amerykański Zachód. [Rec.:] *Kultura* R. 12: 1974 nr 5 s. 5.

793. Autentyzm i komercjalizm [Twórczość ludowa]. *Tyg. kult.* R. 18: 1974 nr 45 s. 1, 9, il.
794. Cele szkół wyższych. Perspektywy wyższego wykształcenia. *Literatura* 1974 nr 2 s. 7.
795. Czynniki ludzkie w trzydziestoleciu. [Rec.:] Jędruszcak H.: Zatrudnienie a przemiany społeczne w Polsce w latach 1944–1960. Wrocław 1972. *Tryb. Ludu* R. 26: 1974 nr 81 s. 8.
796. Eastern European studies in the West as seen from Eastern Europe. *Canadian Slavonic Papers*. Vol. XVI: 1974 no 4 s. 530–538.
Inf. aut.
797. Higher education in Eastern Europe. *Int. Council for Educational Development. Occasional Paper* no 12 s. 20.
Inf. aut.
798. Intencje i wykonanie [Program rozwoju gospodarki]. *Życie Warsz.* R. 31: 1974 nr 29 s. 5.
799. Jesień życia. [Rec.:] Piotrowski J.: Problemy ludzi starych w Polsce. Warszawa 1973. *Kultura* R. 12: 1974 nr 17, s. 9.
800. Łyk Ameryki. *Polityka* R. 18: 1974 nr 19 s. 10.
Przekł. ang.: *Sociology and Eastern Europe* Vol. 7: 1974 no 1.
801. Miejsce telewizji w wychowującym społeczeństwie. *Studio* R. 2: 1974 nr 11/12 s. 21–22.
802. Nasze trzydziestolecie. *Tryb. rob.* 1974 nr 135 s. 5.
803. Nauczyciele szkół wyższych. *Literatura* 1974 nr 6 s. 4.
804. Nauki społeczne a rozwiązywanie problemów praktyki. *Zesz. nauk. Akad. Spr. wewn.* R. 2: 1974 nr 6 s. 123–139.
805. Niektóre cechy rozwoju klasy robotniczej w trzydziestoleciu. *Nowe Drogi*, 1974 nr 7 s. 57–64.
Toż: Niektóre cechy rozwoju klasy robotniczej w trzydziestoleciu Polski Ludowej. *Nauka pol.* R. 22: 1974 nr 6 s. 33–39.
806. Nieskończoność a rzeczywistość. [Rec.:] Kuncewicz J.: Nieskończoność a rzeczywistość. Londyn 1974. *Literatura* 1974 nr 39 s. 10.
807. O budućcem socialističeskoj vysšej školy. *Sovr. vys. Šk.* 1974 nr 2 s. 3–8.
808. Od propozycji do wdrożeń. [Rec.:] Bibliografia piśmiennictwa polskiego za lata 1960–1972 z zakresu zmian we wzorach i strukturze konsumpcji indywidualnej i zbiorowości. T. 1–4 pod kier. L. Beskid. Warszawa 1974. *Tryb. Ludu* R. 26: 1974 nr 344 s. 6.
809. Przewidywany rozwój makrostruktury społecznej w Polsce. *Stud. Nauk polit.* 1974 nr 1 s. 11–34.
810. Reflexionen über die Volksbildung. *Polen* 1974 nr 2 s. 31.
Inf. aut.
811. Rozmowa z profesorem... [o śmierci]. Rozm. W. Osiatyński. *Kultura* R. 12: 1974 nr 15 s. 1, 4–5.
812. Socjologia wobec środowiska. Fragm. *Argumenty* 1974 nr 46 s. 3.
813. Socjologia wychowania. [Rec.:] Kowalski S.: Socjologia wychowania w zarysie. Warszawa 1974. *Kultura* R. 12: 1974 nr 41 s. 4.
814. Socjologiczne zagadnienia ochrony środowiska życia człowieka. *Zesz. nauk. AGH. Sozol.* 1974 z. 3 s. 23–31.
815. Standaryzacja w badaniach społecznych. [Rec.:] Standaryzacja zmiennych socjologicznych. Red. W. Wesołowski. Warszawa 1974. T. 1, 2. *Literatura* 1974 nr 47 s. 5, il.
816. Szkoły wyższe w systemie edukacji narodowej. *Nowe Drogi* 1974 nr 3 s. 139–143.
817. Trzydziestolecie. *Człow. i Światop.* 1974 nr 7 s. 5–42.
818. Trzydzieści lat zmian. *Odra* R. 14: 1974 nr 7/8 s. 6–9.
819. Widoki Polaków. *Polityka* R. 18: 1974 nr 42 s. 1, 9.
Ankieta.
820. Widzenie spraw własnych. Rozm. M. Bajer. *Kultura* R. 12: 1974 nr 30 s. 4, il.
821. Wychowanie dla nowoczesności. *Tryb. rob.* 1974 nr 22 s. 4.
822. Wykształcenie i praca. *Literatura* 1974 nr 1 s. 13.
823. Wzory konsumpcji a system wartości. *Zag. i Mater.* 1974 nr 24 s. 19–24.
824. Zakłady pracy – szkołą przyszłości. *Tryb. rob.* 1974 nr 28 s. 3.

1975

825. Andrzej Hodolę. *Rocz. Inst. Hand. wewn.* R. 20: 1975 z. 2 s. 5–8.
826. Consumption model for tomorrow. *Pol. Persp.* Vol. 18: 1975 no 7/8 s. 11–18.
Toż w mutacji franc.: *Persp. pol.* 1975 no 7/8; niem.: *Poln. Persp.* 1975 nr 7/8.
827. Czy socjologia jest dobra na wszystko. Rozm. A. Zakrzewski. *Nowe Książ.* 1975 nr 13 s. 1–6, il.

828. Czy studia nad patologią społeczną? [Rec.:] Wybrane zagadnienia patologii społecznej. Warszawa 1975. *Czas R. I*: 1975 nr 17 s. 25.
829. Czy w technice drzemie zło? Przem. *Innowacje. Prz. tech.* 1975 nr 43 s. 7-9, il.
830. Dobro wielofunkcyjne. Czas mieszkania. Rozm. E. Skalski. *Życie gosp.* R. 30: 1975 nr 3 s. 5, il.
831. Dziennikarze jako nauczyciele. Przek. i Opinie 1975 nr 1 s. 20-26.
832. Florian Znaniecki's views of technological civilisation. [Rec.] Znaniecki F.: Ludzie terazniejsi a cywilizacja przyszłości. Warszawa 1974. *Dial. and Hum.* Vol. 2: 1975 no 2 s. 45-54.
833. Jakość pracy i jakość życia. *Dz. lud.* 1975 nr 275 s. 5.
834. Kadry dla administracji nauki. *Nauka pol.* R. 23: 1975 nr 11/12 s. 23-27.
835. [Rec.:] Kowalski S.: Socjologia wychowania w zarysie. Warszawa 1974. *Ruch praw.* R. 37: 1975 z. 2 s. 292-295.
836. Łatwiej mówić o końcu świata [cywilizacja ludzka i przyszłość]. Rozm. A. Łaszowski. *Kierunki R.* 19: 1975 nr 20 s. 1, 3.
837. Marx sobre educacion. Tres notas sobre la educacion. *La Cronica* 1975 8 IV [Lima]. Inf. aut.
838. Mikroelementy systemu badań naukowych. *Życie Szk. wyż.* R. 23: 1975 nr 7/8 s. 31-42.
839. Poglądy teoretyczno-metodologiczne Tadeusza Szczurkiewicza. *Nurt* 1975 nr 11 s. 8-9.
Toż: *Ruch praw.* R. 38; 1976 z. 1 s. 1-8.
840. Polityka i nauka. *Polityka R.* 19: 1975 nr 43 s. 3, il.
Przekł.: Politics and science. *Pol. Persp.* Vol. 19: 1976 no 2 s. 7-10.
Toż w mutacji franc.: *Persp. pol.* 1976 no 2; niem.: *Poln. Persp.* 1976 nr 2.
841. Polska Akademia Nauk a system edukacji narodowej. *Kult. i Społ.* T. 19: 1975 nr 1 s. 23-30.
Toż: *Nauka pol.* R. 23: 1975 nr 4 s. 22-29.
842. Przełamana obojętność. Los ludzi niepełnosprawnych. *Tryb. Ludu R.* 27: 1975 nr 131 s. 5, il.
843. Przestanki konstruowania wzoru konsumpcji. *Nowe Drogi* 1975 nr 4 s. 70-78.
844. Rola czynników psychospołecznych w procesach wzrostu gospodarczego. *Problemy* 1975 nr 8 s. 11-15, il.
Przekł.: Psychosocial factors of growth. *Pol. Persp.* Vol. 18: 1975 no 12 s. 16-22.
Toż w mutacji franc.: *Persp. pol.* 1975 no 12; niem.: *Poln. Persp.* 1975 nr 12.
845. Spójrzeć inaczej - żyć innym życiem [„filozofia życia”]. Rozm. J. Syski. *Literatura* 1975 nr 36 s. 1-2, il.
846. W kręgu wartości pierwszomajowych. *Tryb. Ludu R.* 27: 1975 nr 95 s. 4, il.
847. W poszukiwaniu modelu integracji nauk. Sprawozdanie z dyskusji [konf. nauk.]. Wypow. *Stud. filoz.* 1975 nr 4 s. 3, 4, 34.
848. Wiedza naukowa w życiu codziennym obywateli. *Problemy* 1975 nr 11 s. 11-13.
849. Wizja kultury scalonej. Rozm. M. Nowaczyk. *Argumenty* 1975 nr 18 s. 1, 10-11, il.
850. Zaczynać od domu (rodzina). *Tryb. Ludu R.* 27: 1975 nr 259 s. 3, 6.

1976

851. Bronisław Malinowski. *Prz. socjol.* T. 28: 1976 s. 309-313.
852. Daty i fakty czy sztuka życia? Zmieniające się funkcje nauczyciela. *Polska* 1976 nr 1 s. 17-19.
Toż w mutacji ameryk.: *Poland* 1976 no 3; ang.: *Poland.* 1976 no 1; franc.: *La Pologne* 1976 no 1; niem.: *Polen* 1976 nr 1.
853. Dyskusje o stylu życia. *Kultura R.* 14: 1976 nr 19 s. 3, il.
854. Działalność Komitetu Polskiej Akademii Nauk d/s Rehabilitacji i Adaptacji Człowieka. *Nauka pol.* R. 24: 1976 nr 8 s. 17-24.
[Współaut.:] J. Hołówka.
855. Humanizacja techniki. *Polska* 1976 nr 5 s. 17-19.
Toż w mutacji ameryk.: *Poland* 1976 no 7; ang.: *Poland* 1976 no 5; franc.: *La Pologne* 1976 no 5; niem.: *Polen* 1976 nr 5.
Toż: Humanization of technology. *Pol. Persp.* Vol. 19: 1976 no 5 s. 21-28.
Toż w mutacji franc.: *Persp. pol.* 1976 no 5; niem.: *Poln. Persp.* 1976 nr 5.
856. Koncepcje psychologiczne człowieka. [Rec.:] Koziński J.: Koncepcje psychologiczne człowieka. Warszawa 1976. *Nowe Książ.* 1976 nr 12 s. 53-54, il.
857. Konsumpcja w warunkach socjalizmu. *Probl. Pok. i Socjal.* R. 19: 1976 nr 11 s. 125-132.
Przekł.: Potrebienie pri socializme. *Probl. Mira i Social.* 1976 nr 11 s. 76-80.
858. Kształtować ambitniejsze biografie [polityka konsumpcyjna]. *Życie gosp.* R. 31: 1976 nr 10 s. 3.

859. Kultura ludowa w nauce i społeczeństwie. *Lud* T. 60: 1976 s. 5–14.
860. Nowy etap badań naukowych w szkolnictwie wyższym. *Życie Szk. wyż.* R. 24: 1976 nr 2 s. 55–58.
861. O realizacji problemu węzłowego „Przewidywane zmiany we wzorach konsumpcji, potrzebach kulturalnych i systemie wartości społeczeństwa polskiego” [11.2.2.]. *Stud. socjol.* 1976 nr 4 s. 291–301.
862. O zasadach świadomego samokierowania [Tadeusz Kotarbiński]. *Stud. filoz.* 1976 nr 3 s. 17–23.
Przeł.: On the principles of conscious selfguidance. Tłum. z pol. L. Petrowicz. *Dial. a. Hum.* Vol. 4: 1977 no 1 s. 27–34.
863. Ossowski, czyli odwaga przewidywania. *Problemy* 1976 nr 3 s. 30–31.
864. Planowanie i człowiek gospodarujący. [Rec.:] Sufin Z.: Planowanie przyszłości społeczeństwa. Warszawa 1975. *Polityka* R. 20: 1976 nr 4 s. 15.
865. Przemówienie w Sejmie. *Spraw. stenogr. z 5 posiedz. Sejmu PRL* w dniu 22 IX 1976 szp. 43–49.
866. Przyszłość szkolnictwa wyższego w Stanach Zjednoczonych. *Nauka pol.* R. 24: 1976 nr 1 s. 28–35.
867. Regionalizm. *Kronika* R. 1: 1976 nr 3 s. 1. 3 [B. Biała].
868. Rola konsumpcji w społeczeństwie socjalistycznym. Ref. *Mies. lit.* R. 11: 1976 nr 9 s. 87–91.
869. Socjologia medycyny. [Rec.:] Socjologia a zdrowie. Warszawa 1976. *Kultura* R. 14: 1976 nr 48 s. 13.
870. Stosowanie nauk społecznych w praktyce. *Nowe Drogi* 1976 nr 6 s. 39–50.
871. Trwałe wartości kultury chłopskiej. *Wiś współcz.* R. 20: 1976 nr 7 s. 76–81.
872. Współczesna polska klasa robotnicza. [Rec.:] Współczesna polska klasa robotnicza. Warszawa 1975. *Kultura* R. 14: 1976 nr 24 s. 15.
873. Wychować rozsądnego konsumenta. *Życie gosp.* R. 31: 1976 nr 12 s. 5, il.
874. Wydajność pracy a konsumpcja. *Nowe Drogi* 1976 nr 11 s. 116–122.
Toż: *Polit. społ.* 1977 nr 1.
875. Wzory osobowe. [Rec.:] Jasińska A., Siemieńska R.: Wzory osobowe socjalizmu. Warszawa 1975. *Polityka* R. 20: 1976 nr 24 s. 13.
876. Życie godnie. Rozm. przepr. A. Wieluński. *Argumenty* 1976 nr 19 s. 1, 11.
877. Życie pełne treści [cechy konsumpcji socjalistycznej]. *Życie gosp.* R. 31: 1976 nr 11 s. 3, il.

1977

878. Czynniki kształtujące poziom i strukturę konsumpcji w Polsce [dyskusja]. Wypow. *Wiś współcz.* R. 21: 1977 nr 2(240) s. 12–14.
879. Dwie książki o rodzinie. [Rec.:] Łopatkowa M.: Jak pracować z dzieckiem i rodziną zagrożoną. Warszawa 1976 [oraz:] Współczesne rodziny polskie w świetle aktualnych badań. Red. Z. Tyszka. Poznań 1976. *Literatura* R. 6: 1977 nr 4 s. 9.
880. Nauczanie w szkole akademickiej. *Dydałt. Szk. wyż.* 1977 nr 4 s. 29–38.
881. Filozofia także na dzisiaj. [Rec.:] Plutarch: *Moralia*. Warszawa 1977. *Literatura* R. 6: 1977 nr 11 s. 6.
882. Jak w lustrze [podsumowanie konkursu „Spotkanie z Polakiem”]. *Polska* 1977 nr 7 s. 7.
Toż w mutacji ameryk.: *Poland* 1977 no 9; ang.: *Poland* 1977 no 7; franc.: *La Pologne* 1977 no 7; niem.: *Polen* 1977 nr 7.
883. Konsumpcja a efektywność pracy. *Ekon. Org. Pr.* R. 28: 1977 z. 1 s. 1–4.
884. Kształcenie a bezrobocie młodzieży [Konferencja nt. „Młodzież – kształcenie – zatrudnienie” w Fère-en-Tardenois]. *Polityka* R. 21: 1977 nr 21, s. 3.
885. Ku pełni człowieczeństwa. Rola i cechy konsumpcji w rozwiniętym społeczeństwie socjalistycznym. Skrót ref. *Polska* 1977 nr 2 s. 21–24.
Toż w mutacji ameryk.: *Poland* 1977 no 4; ang.: *Poland* 1977 no 2, franc.: *La Pologne* 1977 no 2; niem.: *Polen* 1977 nr 2.
886. Miejsce dzieła „Chłop polski w Europie i Ameryce” w socjologii światowej. *Pam. pol.* R. 7: 1977 nr 14 s. 25–33.
887. Niezatarłe ślady. Opr. Z. Szlachta. *Student* 1977 nr 21 s. 1, 10.
888. O sytuacji ludzi niepełnosprawnych. Rozm. J. Horodecka. *Życie Warsz.* 1977 nr 139 s. 3.
889. O wszystkim decyduje praca [Stan społeczeństwa polskiego roku 1977]. Rozm. A. Malinowski. *Czas* R. 3: 1977 nr 44 s. 3, 10, il.
890. Polonia amerykańska. [Rec.:] Znaniecki-Lopata H.: Polish Americans. Status competition in an ethnic community. Englewood Cliffs 1976. *Kultura*, R. 14: 1977 nr 4 s. 13.
891. Praca – konsumpcja – osobowość. Ref. *Polit. społ.* 1977 nr 1 s. 9–12.
Toż: *Hum. Pr.* 1977 nr 2/3 s. 3–10.
Przedr.: Humanizm socjalistyczny a osobowość człowieka pracy. Red. W. Jędrzycki. Warszawa 1980 s. 31–40.

892. [Rec.:] Rogoziński Z.: Metody statystyczne w prawoznawstwie. Warszawa, 1975. *Życie Szk. wyż.* R. 25: 1977 nr 2 s. 101–106.
893. Rola i cechy konsumpcji w rozwiniętym społeczeństwie socjalistycznym. Ref. *Gosp. plan.* R. 32: 1977 nr 3 s. 121–124.
Toż: *Polska 2000* 1977 nr 1: Perspektywy rozwiniętego społeczeństwa socjalistycznego w Polsce s. 169–175.
894. Rola publicystyki w kierowaniu społeczeństwem. *Życie lit.* R. 27: 1977 nr 13 s. 3.
895. Rola rodziny i przedszkola w procesie uspołeczniania dziecka. *Ośw. i Wychow.* ABCD 1977 nr 12 s. 8, 41–43.
Toż: *Wychow. w Przedszk.* R. 31: 1978 nr 2 s. 59–64.
896. Rozwój koncepcji organizacyjno-badawczych Instytutu Filozofii i Socjologii PAN. Ref. *Nauka pol.* R. 25: 1977 nr 8 s. 53–59.
897. Semja kak faktor obščestvennogo razvitiya. *Sociol. Issled.* 1977 nr 2 s. 159–164 [Moskwa].
898. Studium organizacji i efektywności szkolnictwa wyższego. *Kultura* R. 14: 1977 nr 21 s. 4.
899. Styl życia a wartości kultury socjalistycznej. *Bad. społ. w Woj.* 1977 nr 11 s. 42–63.
900. Thomas and Znaniecki read a new. *Pol. Persp.* Vol. 20: 1977 no 2 s. 16–23.
Toż w mutacji franc.: *Persp. pol.* 1977 no 2; niem.: *Poln. Persp.* 1977 nr 2.
901. Trudne pytania. Odpowiedzialność rodziców. Wypow. Rozm. G. Rolicka. *Tryb. Ludu* R. 29: 1977 nr 131 s. 3.
902. Uwagi o koordynacji badań naukowych. *Nauka pol.* R. 25: 1977 nr 6 s. 87–90.
903. Wiara intelektualistów [intelektualiści a polityka]. *Kultura* R. 14: 1977 nr 8 s. 3.
904. Współczesny menadżeryzm. [Rec.:] Izdebski Z., Tudrej J.: Współczesny menadżeryzm. Warszawa 1977. *Polityka* R. 21: 1977 nr 43 s. 14.
905. Wzory konsumpcji a wychowanie. *Naucz. i Wychow.* 1977 nr 4 s. 3–11.
906. Zmienność i ciągłość kultury. *Prz. hum.* R. 21: 1977 nr 12 s. 1–9.

1978

907. Biblioteka Myśli Współczesnej. Nagrody „Kultury”. Wypow. *Kultura* R. 15: 1978 nr 27 s. 4, il.
908. Dom i przedszkole. *Tryb. Ludu* R. 30: 1978 nr 6 s. 3.
909. Indywidualność i twórczość. *Stud. filoz.* 1978 nr 11 s. 17–24.
Toż w jęz. ang.: Individuality and creativity. *Dial. and Hum.* Vol. 5: 1978 no 3 s. 15–24.
910. Jakość życia a sytuacja społeczna i ekonomiczna konsumenta. Ref. *Gosp. plan.* R. 33: 1978 nr 5 s. 241–243.
Toż: Problemy ochrony konsumenta. Red. R. Krzyżewski. Warszawa 1980 s. 13–19.
911. Kiedy mówimy: nauka. *Prz. tech.* 1978 nr 48 s. 8–9.
912. Kto jest, kto może, a kto powinien być autorytetem? Rozm. M. Rybiński. *ITD* 1978 nr 47 s. 6, 7.
913. Logika wyższych wymagań. Rozm. L. Krasucki. *Tryb. Ludu* R. 30: 1978 nr 19 s. 3–4.
914. Między rodziną a przedszkolem. *Polska* 1978 nr 6 s. 21–23.
Toż w mutacji ameryk.: *Poland* 1978 no 8; ang.: *Poland* 1978 no 6; franc.: *La Pologne* 1978 no 6; hiszp.: *Polonia* 1978 no 6; niem.: *Polen* 1978 nr 6; szw.: *Polen* 1978 nr 6.
915. Nauka w służbie gospodarki. *Tryb. rob.* 1978 nr 269 s. 4.
916. O radości. Oprac. Z. Szlachta. *Student* 1978 nr 24 s. 3.
917. Ochrona interesów konsumenta. Okiem socjologa. Rozm. J. Karczewski. *Tryb. Sam. rob.* 1978 nr 1 s. 8, il.
918. [Rec.:] Pomykało W.: Kształtowanie ideału wychowawczego w PRL w latach 1944–1976. Warszawa 1977. *Nowe Drogi* 1978 nr 11 s. 166–170.
919. Przemówienie w Sejmie PRL. *Spraw. stenogr. z 19 posiedz. Sejmu PRL* 26 X 1978 szp. 40–47.
920. Refleksje osobiste na 60-lecie Odrodzenia Polski. *Poglądy* R. 16: 1978 nr 17 s. 1.
921. Sprawy rodziny w polityce społecznej. *Tryb. Ludu* R. 30: 1978 nr 160 s. 3, il.
922. Sześćdziesięciolecie [odzyskania niepodległości]. *Polska* 1978 nr 11 s. 6–9, 46–17, il.
Toż w mutacji ameryk.: *Poland* 1978 no 1; ang.: *Poland* 1978 no 11; franc.: *La Pologne* 1978 no 11; hiszp.: *Polonia* 1978 no 11; niem.: *Polen* 1978 nr 11.
923. Trudne wejście w niepodległość. *Twórczość* R. 34: 1978 nr 11 s. 74–79.
924. Upowszechnianie kultury pedagogicznej a rozwój społeczeństwa socjalistycznego. *Ośw. Dorosl.* R. 22: 1978 nr 9 s. 449–454.
925. Uspołecznianie dziecka w przedszkolu. *Tryb. Ludu* R. 30: 1978 nr 18 s. 3, 4, il.
926. Uspołecznienie dziecka w rodzinie. Przygotowanie do życia „na serio”. *Tryb. Ludu* R. 30: 1978 nr 12 s. 4, il.

927. Uwagi o socjologicznej analizie potrzeb. *Ekonomista* 1978 nr 5 s. 1079–1090.
Przeł.: Remarks to the sociological analysis of needs. *Oecon. pol.* Vol. 6: 1979 no 3 s. 269–279.
928. „Wici” – jakie były. *Fragm. ref. Tyg. kult.* R. 22: 1978 nr 29 s. 1, 5, il.
929. Wielka Socjalistyczna Rewolucja Październikowa a zmiany struktury społecznej. *Nauka pol.* R. 26: 1978 nr 3/4 s. 15–21.
930. Wychowanie do twórczości w procesach edukacji. *Ref. Probl. Alkoh.* R. 25: 1978 nr 1 s. 1–2.
931. Wzór osobowości i organizacji w ideologii „Wici”. *Wiśń współcz.* R. 22: 1978 nr 10 s. 115–122.
Toż: *Pokolenia* R. 17: 1979 nr 2 s. 122–137.
932. Zmiany w systemach edukacji w świecie a pożądane kierunki zmian szkolnictwa wyższego w Polsce. *Dydakt. Szk. wyż.* 1978 nr 3 s. 3–18.

1979

933. „Aby wszyscy chcieli chcieć...” Rozm. Ł. Wyrzykowski. *Dz. zach.* R. 35: 1979 nr 292.
934. Co to znaczy żyć. *Życie gosp.* R. 34: 1979 nr 16 s. 1, 4.
935. Człowiek i przyroda. *Aura* 1979 nr 10 s. 2–4, il.
936. Doszedłszy szczytu ujrzeć następny... [konf. nauk. nt. sensu życia]. *Wypow. Oprac. Z. Szlachta. Student* 1979 nr 2 s. 1, 10.
937. Effectiveness of higher education: controversies in doctrines and methods. *Ref. ICED [International Council for Educational Development] 1979.*
Inf. aut.
Toż: *Effektivnost' vysšego obrazovanija (raznoglasijsja v napravlenijach i metodach obučenija).* *Sovr. vys. Šk.* 1980 nr 1(29) s. 151–165, streszcz. ang.
938. Homo sum... społeczeństwo wychowujące. Rozm. H. Witalewska. *Głos naucz.* R. 62: 1979 nr 9 s. 6–7, il.
939. Intelektałści wobec współczesnych problemów świata. *Wypow. Odra* R. 19: 1979 nr 2 s. 3–4, il.
940. Kultura narodowa i kultura regionów. *Kontrasty.* R. 11: 1979 nr 9 s. 41–42.
941. [Rec.:] Ławrowski A.: *Reprezentacja polskiej grupy etnicznej w życiu politycznym Stanów Zjednoczonych.* Warszawa 1979. *Nowe Drogi* 1979 nr 12 s. 159–162.
942. Metodologija na usledovanijata vrchu kulturata. *Probl. na Kult.* 1979 nr 5 s. 3–19 [Sofia].
Inf. aut.
943. Moralność życia publicznego. *Człow. w Pr. i Osiedlu* R. 19: 1979 nr 5/6 (95/96). *Zagadnienia etyki społecznej* s. 7–15.
Inf. aut.
944. Myślenie – działanie – cywilizacja. *Stud. filoz.* 1979 nr 10 s. 5–12.
945. Nasze trzydzieste stulecie. *Wypow. Nowe Książ.* 1979 nr 1 s. 1–2.
946. Nauka i życie codzienne. *Nowe Drogi* 1979 nr 12 s. 79–86.
947. O bułgarskiej socjologii. [Rec.:] Jachiel N.: *Soziologie und Wissenschaft.* Köln 1978. *Kultura* R. 17: 1979 nr 36 s. 4.
948. O indywidualności uniwersytetu. *Przem. Życie Szk. wyż.* R. 27: 1979 nr 6 s. 29–35.
949. O pisaniu. *Odra* R. 19: 1979 nr 5 s. 69–71.
950. O trudnościach planowania i kierowania procesami konsumpcji. *Nauka pol.* R. 27: 1979 nr 7 s. 25–33.
951. Odmiany rzeczywistości poniedziałkowego poranka. *Wyw. przepr. Z. Zaryczny. Żoł. Wol.* R. 30: 1979 nr 38 s. 3.
952. Po drugiej stronie bariery. Ludzie niepełnosprawni. *Oprac. L. Śnieg-Czaplewska. Tryb. Ludu* R. 31: 1979 nr 74 s. 5–6, il.
953. Pochwała rodzinnego kraju. *Zwrot* 1979 nr 2 s. 38–40 [Czeski Cieszyń].
Inf. aut.
954. Pokusa syntezy. [Rec.:] Rybicki P.: *Struktura społecznego świata.* Warszawa 1979. *Kultura* R. 17: 1979 nr 34 s. 3.
955. [Rec.:] Pomykało W.: *Kształowanie ideału wychowawczego w PRL w latach 1944–1976.* Warszawa 1977. *Dial. and Hum.* Vol. 6: 1979 no 4 s. 165–168.
956. Przemówienie pożegnalne w czasie ceremonii pogrzebu [Józefa Chałasińskiego] na Powązkowskim Cmentarzu Komunalnym. *Kult. i Społ.* 1979 nr 4 s. 12.
957. Refleksje nad zmianami w pozycji społecznej chłopów. *Wiśń współcz.* R. 23: 1979 nr 7 s. 57–62.
958. Rola nauki w odbudowie i rozwoju Polski. *Fragm. ref. Odra* R. 19: 1979 nr 7/8 s. 100–103.
959. Rozmowy o Stanisławie Lorentzu. *Opr. J. L. Krzyżanowski. Odra* R. 19: 1979 nr 12 s. 73–74.

960. Socjologiczna interpretacja jakości życia. Ref. *Pr. Zabezp. społ.* R. 21: 1979 nr 10 s. 16–22.
Toż: Jakość życia a ruch robotniczy związkowy. Warszawa 1980 IW CRZZ s. 132–142.
961. Stan nauk humanistycznych i społecznych. *Biul. Sejmu* nr 665/VII. Komisja Nauki i postępu technicznego nr 33 s. 1–6.
Inf. aut.
962. Waga umów. [Rec.:] Petsch W.: Międzynarodowo-prawna ochrona terytorium państwa w systemie bezpieczeństwa zbiorowego. Warszawa 1978. *Polityka* R. 23: 1979 nr 25 s. 12.

1980

963. Academic freedom. *The Times Higher Educ. Suppl.* 1980 nr 408 s. 10.
Inf. aut.
964. Aktualności pedagogiki społecznej. *Człow. w Pr. i Osiedlu* T. 19: 1980 nr 2/3 s. 7–13.
965. Ameryka i amerykanizm. [Rec.:] Szczepański A.: Drapacze i śmietniki. Kraków 1979. *Kultura* R. 18: 1980 nr 10 s. 10.
966. Analizy i rozwój [społeczno-gospodarczy]. *Polityka* R. 24: 1980 nr 12 s. 3.
967. Badacz narodowego losu. *Polityka* R. 24: 1980 nr 7 s. 14, il.
Toż: *Tyg. kult.* R. 26: 1982 nr 12 s. 1, 9, il.; *Kult. i Społ.* 1980 nr 1/2 s. 7–10.
968. Bazylika Św. Piotra. *Za i przeciw* 1980 nr 41 s. 12, 13, 20; nr 42 s. 3, 4.
969. [Rec.:] Charčev A. G., Mackovskij M. S.: Sovremennaja semja i ee problemy (Socialnodemografickoe issledovanie) Moskwa 1978 [oraz] Charčev A. G.: Brak i semja v SSSR. 2 izd. Moskwa 1979 *Stud. socjol.* 1980 nr 4 s. 353–357.
970. The development of the social sciences in Poland. *Pol. Persp.* T. 23: 1980 no 1 s. 13–17.
971. Dwuzawodowi. [Rec.:] Bajan K., Marek J., Romanowski T.: Ludność wiejska zatrudniona w zakładach przemysłowych. Warszawa 1980. *Kultura* R. 18: 1980 nr 41 s. 15.
972. Edukacja młodych Polaków. [Rec.:] Liberska B.: Education and youth employment in Poland. Berkeley 1979. *Kultura* R. 18: 1980 nr 22 s. 5.
973. Ekonomika oświaty. [Rec.:] Kalbarczyk R.: Wykorzystanie wiedzy i kwalifikacji w społeczeństwie polskim. *Kultura* R. 18: 1980 nr 18 s. 7.
974. [Rec.:] Istorija burżuaznoj sociologii XIX i načala XX veka. Red. I. G. Kon. Moskva 1979 [oraz:] Istorija burżuaznoj sociologii pervoj poloviny XX veka. Red. L. G. Jonin, G. V. Osipoy. Moskva 1979. *Stud. socjol.* 1980 nr 4 s. 351–353.
975. Józef Chałasiński (1904–1979). *Prz. hum.* R. 24: 1980 nr 2 s. 75–77.
Toż: *Nauka pol.* R. 28: 1980 nr 3/4 s. 209–212.
976. Każde rozwiązanie wywołuje nowe napięcia... [o J. Kuncewiczu]. Rozm. przepr. L. Sobierajski. *Kultura* R. 18: 1980 nr 26 s. 1, 9, il.
977. Kierowanie oświatą i szkołą. [Rec.:] *Studia pedagogiczne.* T. 42. *Polityka* R. 24: 1980 nr 23 s. 5.
978. [Rec.:] Kowalski S.: Socjologia wychowania w zarysie. Wyd. 3 Warszawa 1979. *Nowe Drogi* 1980 nr 8 s. 180–182.
979. Kryzys z drobiazgów także. [Rec.:] Szperkowski J. *Pasjans polski.* Warszawa 1980. *Kultura* R. 18: 1980 nr 37 s. 7.
980. The meaning of life and the meaning of human affairs. Tł. z pol. L. Petrowicz. *Dial. a. Hum.* Vol. 7: 1980 no 4 s. 5–16.
981. Mieszkanie i świadomość. [Rec.:] Turowski J.: Środowisko mieszkalne w świadomości ludności miejskiej. Wrocław 1979. *Kultura* R. 18: 1980 nr 5 s. 10.
982. Młodość. *Polityka* R. 24: 1980 nr 34 s. 8, il.
983. Możliwości lat osiemdziesiątych. *Kultura* 1980 nr 1/2 s. 229–239 [Paryż].
Druk bez zezwol. autora.
984. Nauka i autorytety. [Rec.:] Goćkowski J.: Autorytety społeczeństwa uczonych. Wrocław 1979. *Kultura* R. 18: 1980 nr 4 s. 7.
985. O Chałasińskim. [Rec.:] Chałasiński J.: Drogi awansu społecznego robotnika. Warszawa 1979. *Kultura* R. 18: 1980 nr 9 s. 7.
986. O inteligencji. [Rec.:] Polska inteligencja współczesna. Łódź 1980. *Kultura* R. 18: 1980 nr 25 s. 7.
987. O metodologii nauk społecznych. [Rec.:] Sitek W.: Florian Znaniecki a marksizm. Warszawa 1980. *Kultura* R. 18: 1980 nr 36 s. 7.
988. O naturze ludzkiej. [Rec.:] Jaroszewski T. M.: Traktat o naturze ludzkiej. Warszawa 1980. *Literatura* R. 9: 1980 nr 11 s. 11.

989. O obojętności. Rozm. przepr. U. Biełous. *Tryb. Ludu* R. 32: 1980 nr 135 s. 3, il.
990. O wzorach konsumpcji. [Rec.:] *Wzory konsumpcji*. Kraków 1979 (Zesz. nauk. Akad. Ekon. w Krakowie nr 117). *Kultura* R. 18: 1980 nr 13 s. 7.
991. Po wzięciu [Jana Pawła II]. *Kultura* 1980 nr 1/2 s. 225–229 [Paryż].
Druk bez zezwolenia autora.
992. Poszukiwanie skutecznej metody wychowania. [Rec.:] *Problemy samorealizacji człowieka*. Warszawa 1979. *Kultura* R. 18: 1980 nr 27 s. 10.
993. Pracujący na własny rachunek w gospodarce uspołecznionej. [Rec.:] Sowa K.: Grupy pracujące na własny rachunek jako kategoria socjologiczna i zjawisko struktury społecznej. Kraków 1980. *Kultura* R. 18: 1980 nr 38 s. 7.
994. Problemy dezorganizacji rodziny. [Rec.:] Jarosz M.: *Problemy dezorganizacji rodziny*. Warszawa 1979. *Kultura* R. 18: 1980 nr 23 s. 7.
995. Programy i rzeczywistość. *Życie Warsz.* 1980 nr 299 s. 3.
996. Prosto z Polski. [Rec.:] Jaka jesteś, gmino... Warszawa 1980. *Kultura* R. 18: 1980 nr 35 s. 7.
997. Przemówienie w Sejmie. *Życie Warsz.* 1980 nr 210 s. 3.
998. The relation between ethics and politics in a sociological view. *Comprendre* Vol. 45–46: 1979–1980 s. 117–121.
Inf. aut.
999. Rola szkolnictwa wyższego w modelu kultury. [W:] *Warszawa współczesna* 1980 s. 137–146.
1000. Rozważania o dniu powszednim. *Odra* R. 20: 1980 nr 3 s. 29–34.
1001. [Rec.:] Samoregulacja i prognozowanie social'nego povedenija ličnosti. Red. V. Jadov. Leningrad 1979. *Stud. sociol.* 1980 nr 4 s. 353–355.
1002. Sens życia, sens dziejów. Wypow. Oprac. Z. Szlachta. *Student* 1980 nr 16 s. 1, 4.
1003. Socjologia śródmieścia. [Rec.:] Wallis A.: Informacja i gwar. O miejskim centrum. Warszawa 1979. *Kultura* R. 18: 1980 nr 3 s. 10.
1004. Socjologiczna analiza zachowań gospodarczych. *Ekonomista* 1980 nr 5/6 s. 1101–1114.
Przekł.: A sociological analysis economic behavior. Tłum. L. Suchorzewski. *Oecon. pol.* 1981 no 2 s. 205–215.
1005. Społeczeństwo i socjalizm. [Rec.:] Wiatr J. J.: Przyczynek do zagadnienia rozwoju społecznego w formacji socjalistycznej. Warszawa 1979. *Kultura*, R. 18: 1980 nr 15 s. 7.
1006. Wielokulturowość. [Rec.:] Smolicz J.: Culture and education. Canberra 1979. *Kultura* R. 18: 1980 nr 42 s. 10.
1007. Współczesny rytm życia kulturalnego. [Rec.:] Żygulski K.: Współczesny rytm życia kulturalnego. *Kultura* R. 18: 1980 nr 8 s. 5.
1008. Zrozumieć politykę. [Rec.:] Wiatr J. J.: *Socjologia stosunków politycznych*. Wyd. 3. Warszawa 1980. *Kultura* R. 18: 1980 nr 39 s. 7.

1981

1009. Aksjologiczna teoria kultury. [Rec.:] Rosadziński K.: Aksjologiczna teoria kultury politycznej. Gdańsk 1981. *Kultura* R. 19: 1981 nr 30 s. 7.
1010. Analiza podstaw współżycia zbiorowego. [Rec.:] Ziółkowski M.: Znaczenie – Interpretacja – Rozumienie. Warszawa 1981. *Kultura* R. 19: 1981 nr 41 s. 7.
1011. Bystroń o niezwykłościach. [Rec.:] Bystroń J. S.: Tematy, które mi odradzano. Pisma etnograficzne rozproszone. Warszawa 1980. *Nowe Książ.* 1981 nr 6 s. 38, il.
1012. Chłopi polscy w dobie kapitalizmu. [Rec.:] Borkowski J.: Chłopi polscy w dobie kapitalizmu. Warszawa 1981. *Kultura* R. 19: 1981 nr 23 s. 8.
1013. Chłopi w sześćdziesięciolecie. *Regiony* 1981 nr 1 s. 5–10.
1014. Demokracja to nie formuła magiczna [Sejmowa komisja do Nadzoru Porozumień z Gdańska, Szczecina i Jastrzębia]. Rozm. W. Borek. *Student* 1981 nr 8 s. 1, 4.
1015. Dwie książki o pracy. [Rec.:] Gliszczyńska X.: Motywacja do pracy. Warszawa 1981 [oraz:] Olędzki M.: Kształtowanie jakości pracy. Warszawa 1981. *Kultura* R. 19: 1981 nr 40 s. 13.
1016. Historia ideologii pracy. [Rec.:] Korcz W.: Problem pracy a miejsce człowieka w społeczeństwie. Zielona Góra 1981. *Kultura* R. 19: 1981 nr 24 s. 10.
1017. Istota świąt. [Rec.:] Żygulski K.: Święto i kultura. Warszawa 1981. *Kultura* R. 19: 1981 nr 12 s. 7.
1018. Jak odbić od dna. *Nasza Tryb.* 1981 nr 5/6 [Cieszyn].
Inf. aut.

1019. Jak zapewnić pełne uczestnictwo [Rok Inwalidów]. Rozm. W. Wirowski. *Tryb. Ludu* R. 33: 1981 nr 24 s. 3.
1020. Kilka tez z teorii rewolucji. *Polityka* R. 25: 1981 nr 35 s. 1, 6.
1021. Książki o pracy i robotnikach [Adamski W.: Dwa pokolenia pracowników przemysłu. Warszawa 1980; Gilejko Z.: Obraz świadomości robotników wielkoprzemysłowych w Polsce. Warszawa 1980; Dobrowolska D.: Praca w życiu człowieka. Warszawa 1980; Borkowski T.: Jak wychowywać w zakładzie pracy. Warszawa 1980]. *Kultura* R. 19: 1981 nr 5 s. 7.
1022. Kultura i polityka. Ref. *Regiony* 1981 nr 2 s. 67–75.
1023. Miary społecznej efektywności szkoły. Ref. *Naucz. i Wychow.* 1981 nr 2 s. 3–9.
Toż w: Szkolnictwo i oświata w Warszawie. Warszawa 1982 s. 5–12.
1024. Młodość bez kwalifikacji. [Rec.:] Opolski K.: Młodość bez kwalifikacji. Przydatność zawodowa robotników przyuczonych. Warszawa 1981. *Kultura*, R. 19: 1981 nr 49 s. 10.
1025. Na marginesie studiów nad asymilacją. [Rec.:] Założenia teorii asymilacji. Wrocław 1980. *Życie lit.* R. 31: 1981 nr 7 s. 22.
1026. Niezbędne jest narodowe porozumienie. Rozm. J. Radomińska. *Expr. wiecz.* R. 34: 1981 nr 66 s. 1, 2.
1027. O etyce społecznej. [Rec.:] Zagadnienia etyki społecznej. Warszawa 1980. *Kultura* R. 19: 1981 nr 12 s. 7.
1028. O kulturze politycznej. [Rec.:] Jacher W., Reiner B.: Kultura polityczna mieszkańców Śląska Opolskiego. Opole 1980. *Kultura* R. 19: 1981 nr 15 s. 7.
1029. [Rec.:] O naukach społecznych [przegląd publikacji]. *Kultura* R. 19: 1981 nr 32 s. 16.
1030. O pluralizmie. [Rec.:] Ehrlich S.: Oblicza pluralizmów. Warszawa 1980. *Kultura* R. 19: 1981 nr 14 s. 7.
1031. O polityce kulturalnej. Rozm. B. Kozłowska. *Za i przeciw* 1981 nr 40 s. 11.
1032. O samoznisczeniu. [Rec.:] Jarosz M.: Samoniszczanie. Samobójstwo. Alkoholizm. Narkomania. Wrocław 1980. *Kultura* R. 19: 1981 nr 17 s. 10.
1033. Paradoks czystej indywidualności i zła. *Kultura* R. 19: 1981 nr 2 s. 5.
1034. Pedagogika a socjologia. *Ośw. i Wychow.* Wersja B 1981 nr 14 s. 54 (B233–B236).
1035. Polacy 80. [Rec.:] Polacy 80. Warszawa 1981. *Kultura* R. 19: 1981 nr 25 s. 10.
1036. Polak wykształcony. i[Rec.:] Model wykształconego Polaka. Red. B. Suchodolski. Wrocław 1980. *Kultura* R. 19: 1981 nr 9 s. 7.
1037. Pora przerwać krąg niemożności. Rozm. J. Radomińska. *Expr. wiecz.* R. 34: 1981 nr 19 s. 1, 3.
1038. Poszukiwanie rozumnego wyjścia. *Polityka*. R. 25: 1981 nr 1 s. 1, 8.
Przedr. In search for a reasonable way out. *Dial. and Hum.* Vol. 7: 1980 no 4 spec. suppl. s. 34–55.
1039. Problemy oświaty. [Rec.:] Cieślak A.: Rozwój teorii i praktyki kształcenia ustawicznego. Warszawa 1981. *Kultura* R. 19: 1981 nr 45 s. 7.
1040. Renegocjacje – dlaczego, jakie? O potrzebie globalnego porozumienia społecznego. Rozm. M. Kamieniecki. *Życie Warsz.* 1981 nr 147 s. 6.
1041. Socjologia kultury fizycznej [Rec.:] Wohl. A.: Socjologia kultury fizycznej. T. 1–2. Warszawa 1979, 1981. *Kultura* R. 19: 1981 nr 31 s. 7.
1042. Społeczne aspekty gospodarowania. [Rec.:] Morecka Z.: Społeczne aspekty gospodarowania. Warszawa 1981. *Kultura* R. 19: 1981 nr 47 s. 7.
1043. Spóźniona wiedza o życiu. [Rec.:] Pietrasiński Z.: Czego dowiedziałeś się zbyt późno. Warszawa 1979. *Kultura* R. 19: 1981 nr 42 s. 8.
1044. 60 [Sześćdziesiąt] lat socjologii poznańskiej. [Rec.:] 60 lat socjologii poznańskiej. Red. A. Kwielecki. Poznań 1981. *Kultura* R. 19: 1981 nr 29 s. 10.
1045. Szkoły w nauce. [Rec.:] Szkoły w nauce. Red. J. Goćkowski, A. Siemianowski. Wrocław 1981. *Kultura* R. 19: 1981 nr 31 s. 7.
1046. Środowisko twórcze miasta średniego. [Rec.:] Kunicki B. Z.: Środowisko twórcze miasta średniego. Warszawa 1980. *Kultura* R. 19: 1981 nr 7 s. 8.
1047. Telewizyjnie przekształcona codzienność. Kmo R. 16: 1981 nr 6 s. 2–3, il.
1048. Związki zawodowe. [Rec.:] Jończyk J.: Związki zawodowe. Wrocław 1981. *Kultura* 1981 nr 25 s. 10.

1982

1049. Alternatywy. *Odra* R. 22: 1982 nr 1/8 s. 6–9.
1050. Bolesna i okrutna [Na marginesie książki E. J. Osmańczyka „Sprawy Polaków”]. *Poglądy* R. 20: 1982 nr 1 s. 3, il.

1051. Czy w Polsce możliwa jest myśl polityczna? Ankieta „Polityki”. Wypow. *Polityka* R. 26: 1982 nr 39 s. 1.
1052. Gospodarstwa domowe i gospodarka narodowa. *Głos Ziemi ciesz.* 1982 nr 13.
Inf. aut.
1053. Humanizm absolutny. [Rec.:] Kapuściński W. J.: Człowiek czy humanista w kosmosie. Kraków 1982. *Tu i teraz* 1982 nr 18 s. 10.
1054. Inne możliwości. *Głos Ziemi ciesz.* 1982 nr 8.
Inf. aut.
1055. Izba zdrowego rozsądku. Wypow. przed powstaniem Rady Społeczno-Gospodarczej. *Życie Warsz.* 1982 nr 126 s. 1, 2.
1056. Kłopoty z dziećmi. [Rec.:] Miller R.: Socjalizacja, wychowanie, psychoterapia. Warszawa 1981. *Polityka* R. 26: 1982 nr 12 s. 8.
1057. Konflikty społeczne. [Rec.:] Sprzeczności i konflikty społeczne. Z badań polskich i zachodniemieckich. Warszawa 1982. *Tu i teraz* 1982 nr 17 s. 10.
1058. Konfrontacja. *Głos Ziemi ciesz.* 1982 nr 5.
Inf. aut.
1059. [Rec.:] Kormanowa Ż.: Ludzie i życie. Warszawa 1982. *Tu i teraz* 1982 nr 11 s. 10.
1060. Mieszkanie. [Rec.:] Kaltenberg-Kwiatkowska E.: Mieszkanie. Analiza socjologiczna. Warszawa 1982. *Polityka* R. 26: 1982 nr 34 s. 8.
1061. Nie ma nauki uniwersalnej [Kultura Zaolzia]. Rozm. K. Kaszper. *Poglądy*, 1982 nr 10 s. 1, 5.
1062. Niektóre aspekty funkcjonowania państwa podziemnego. *Dzieje najnow.* R. 14: 1982 z. 1-4 s. 125-137.
1063. O patologii społecznej. [Rec.:] Kruczkowski A.: Praktyczne implikacje badań nad patologią społeczną. Warszawa 1982. *Tu i teraz* 1982 nr 23 s. 10.
1064. Obywatel i służba. [Rec.:] Służby publiczne. Red. Jończyk J. Wrocław 1982. *Tu i teraz* 1982 nr 20 s. 10.
1065. Obywatele i gospodarka. *Głos Ziemi ciesz.* 1982 nr 12.
Inf. aut.
1066. Partnerstwo. [Rec.:] Rakowski M. F.: Partnerstwo. Warszawa 1982. *Tu i teraz* 1982 nr 16 s. 6.
1067. Polityka i kultura. *Regiony* 1982 nr 3.
Inf. aut.
1068. Pour une recherche de conciliation. *Le Matin de Paris* 1982 19 VII.
Inf. aut.
1069. Profesor dr Jan Szczepański poleca. [Rec.:] Grodziński E.: Zarys teorii nonsensu. Warszawa 1981. *Tu i teraz* 1982 nr 11 s. 10.
1070. Radgowskiego „Polityka”. [Rec.:] Radgowski M.: „Polityka” i jej czasy. Warszawa 1981. *Polityka* R. 26: 1982 nr 5 s. 11, il.
1071. Rozmowy z czytelnikami. Porozumienie. *Głos Ziemi ciesz.* 1982 nr 4.
Inf. aut.
1072. Socjalizm i rolnictwo. [Rec.:] Chołaj H.: Socjalizm a kwestia rolna. Warszawa 1982. *Polityka* R. 26: 1982 nr 29 s. 9.
1073. Socjolog o wsi. [Red.:] Grzelak Z.: Inteligencja w społeczności wiejskiej. Warszawa 1981. *Polityka* R. 26: 1982 nr 9 s. 9.
1074. Także przez sumienie jednostek. *Polityka* R. 26: 1982 nr 31 s. 1, 4.
1075. Tolerancja. *Kontrasty* 1982 nr 1 s. 7-15.
1076. Unieść swój los do końca. [Rec.:] Krzemińska W.: Starość rośnie wraz z nami. Warszawa 1980. *Tu i teraz* 1982 nr 17 s. 10.
1077. W słowach widać jedynie chęć, potęgą jest w działaniu. Rozm. J. Osęka. *Expr. wiecz.* R. 37: 1982 nr 187 s. 1, 3.
1078. Wartości sierpnia 1980. *Zdanie* 1982 nr 8 s. 2-5, il.
1079. Warunki konfrontacji. *Głos Ziemi ciesz.* 1982 nr 7.
Inf. aut.
1080. Wszyscy jesteśmy samoukami. Rozm. J. S. Kopczewski. *Płomyk* 1982 nr 7 s. 6-7.
1081. Z sensem czy bez sensu. *Płomyk* 1982 nr 7 s. 4-5.
Fragm. książki: Zapytaj siebie samego
1082. Zmartwychwstanie [Wyobrażenia i koncepcje społeczne]. *Życie Warsz.* 1982 nr 73 s. 1, 3.

1083. Znaniecki nieznanym. [Rec.:] Dulcowski Z.: Florian Znaniecki, redaktor „Wychodźcy Polskiego”. Warszawa 1982. *Polityka R.* 26: 1982 nr 18 s. 6.

1983

1084. Blaski i cienie Sejmu. *Odrodzenie* 1983 nr spec. 1 V s. 2.
1085. Dwie perspektywy świata społecznego. *Realizm T. I*: 1983 s. 8–9.
1086. Fakty społeczne. [Rec.:] Szkice metodologiczne. Pod red. K. Lutyńskiej. Z metodologii i metodyki socjologicznych badań terenowych. Z 7. IFIS PAN Warszawa 1982. *Tu i teraz* 1983 nr 9 s. 10.
1087. [Rec.:] Goryński J.: Polityka przestrzenna. Warszawa 1982. *Tu i teraz R.* 2: 1983 nr 2 s. 10.
1088. Gospodarka i społeczeństwo. *Rzeczpospolita* 1983 nr 106 s. 3.
1089. Hamulce postępu. *Polityka R.* 27: 1983 nr 27 s. 1, 10.
1090. Konflikty społeczne we współczesnym świecie. *Ośw. i Wychow.* Wersja B, 1983 nr 2 s. B8–B15.
1091. Miniatury: Krajobraz. Gościńskowice. Góry. Chodniki. Przodkowie. Ziemia. Chleb. Krowy. Mleko. Robota. Wiara. Rozmowy. Targi. Trawa. *Poglądy R.* 21:1983 nr 2 s. 5; nr 3 s. 5; nr 4 s. 5; nr 5 s. 5; nr 6 s. 5; nr 7 s. 5; nr 8 s. 5; nr 9 s. 5; nr 10 s. 5; nr 11 s. 5; nr 12 s. 5; nr 13 s. 5, il.; nr 14 s. 5; nr 15 s. 5.
1092. Nareszcie Merton! [Rec.:] Merton R. K.: Teoria socjologiczna i struktura społeczna. Warszawa 1982. *Tu i teraz* 1983 nr 4 s. 10.
1093. Nasze uniwersytety. [Rec.:] Kupisiewicz Cz.: Szkolnictwo w procesie przebudowy. Kierunki reform oświatowych w krajach uprzemysłowionych 1945–1980. Warszawa 1982. *Tu i teraz* 1983 nr 1 s. 10.
1094. Nie ma nieuleczalnie chorych? [Rec.:] Aleksandrowicz J.: Nie ma nieuleczalnie chorych. Warszawa 1982. *Tu i teraz* 1983 nr 11 s. 10.
1095. O bezradności. *Wprost* 1983 nr 14 s. 6, 7; nr 15 s. 10, 11.
1096. O Sejmie czytanie pierwsze. *Życie lit.* R. 33: 1983 nr 28 s. 1, 5.
1097. O Sejmie czytanie drugie. *Życie lit.* R. 33: 1983 nr 29 s. 7.
1098. Odsetek realności. Rozm. Z. Zaryczny. *Razem* 1983 nr 2 s. 4, 5.
1099. Polen ohne Solidarność. *Die Zeit* 1983 23 IV.
Inf. aut.
1100. Portret robotnika [Rec.:] Malanowski J.: Polscy robotnicy. Warszawa 1981. *Polityka R.* 27: 1983 nr 15 s. 7.
1101. Rok 1983 z perspektywy Sejmu. *Życie Warsz.* 1983 nr 2 s. 3.
1102. Symbole i miara. *Życie Warsz.* 1983 nr 78 s. 1, 2.
1103. Wizyta (Jana Pawła II). *Polityka R.* 27: 1983 nr 30 s. 3.

Część 2

za lata 1983–1998 i uzupełnienia z lat poprzednich

Wydawnictwa zwarte

1938

1. Uniwersytet ludowy – dźwignią postępu chłopca duńskiego. [W:] Dania, kraj uniwersytetów ludowych i spółdzielczości. Red. Folmer Wisti. Warszawa [ok. 1938] s. 12–21.

1969

2. Zagadnienia wskaźników rozwoju społecznego. [Materiały z konf. nt.: Teoretyczne i metodologiczne problemy statystyki społecznej. 20 XI 1969 Warszawa]. Warszawa: GUS, 1969. 16 s.
3. Znaniecki Florian Witold [Hasło w:] Wielka Encyklopedia Powszechna PWN, Warszawa 1969. T. 12 s. 738–739.

1971

4. Pamiętniki a wiedza o polskim społeczeństwie [W:] Pół wieku pamiętnikarstwa. Wybór i oprac. S. Adamczyk i in. Warszawa 1971. s. 26–28.
Przedr. z: *Tyg. Kult.* 1968 nr 48.
Toż w: *Ruch pamiętnikarski i przemiany polskiej kultury*. Red. B. Gołębiowski i in. Warszawa 1972 s. 15–17.
5. Przemiany struktur społecznych a zadania dla oświaty: Materiały na konf. nauk. „Kształcenie dla przyszłości”, Kazimierz n/Wisłą, październik 1971. 25 s.

1974

6. Elementarne pojęcia socjologii. Warszawa: PWN 1970.
Fragm. [W:] *Zagadnienia filozofii* (Wybór tekstów). Wybór i oprac. A. Pająk, A. Padoł. Kraków: WSP 1974. s. 375–378; *Wybrane zagadnienia i kierunki filozofii* (Wybór tekstów). Wybór i oprac. A. Pająk, A. Nowak, M. Wojnarowski. Wyd. 2. Kraków: Akad. Med. 1982. s. 367–369; *Socjologia ogólna* (Wybór tekstów). Oprac. M. Malikowski, S. Marczuk. Rzeszów: Wydaw. WSP 1985. cz. 1 s. 106–118, 382–391; *Socjologia organizacji i kierowania*. Wybór tekstów pod red. Z. Gałdźickiego. Wrocław: Wydaw. Politechniki Wrocław. 1989. s. 5–7, 30–33; *Struktura wewnętrzna kultury* [W:] *Elementy socjologii*. [Wybór] M. Bocheńska-Seweryn, K. Kluzowa. Warszawa 1996. s. 122–128.

1975

7. Wartości kultury, styl życia i wzory konsumpcji. Jabłonna: Komitet Badań i Prognoz „Polska 2000” przy Prezydium PAN, 1975. 10 s.

1976

8. Na ścieżkach wojny [Fragm.: Dopóki trawa rośnie – dopóki rzeki płyną... Warszawa 1972, [W:] *Z krainy łowów do rezerwatu*. Wybór A. Fryc. Warszawa: KAW, 1976. s. 75–91.

1978

9. Partnerstwo nauczyciela i ucznia. Kalisz: Centrum Doskonalenia Nauczycieli, 1978. 11 s.

1979

10. Człowiek w filozofii współczesnej (Wybór tekstów). Wybór i oprac. A. Pająk, G. Podraza-Ucińska. Kraków: Akad. Med., 1979. s. 332–341.
Toż wyd. 2. 1987 s. 371–382; Toż wyd. 3. 1989 s. 371–382.
11. Rozważania o dniu powszednim. [W:] 70 [Siedemdziesiąt] lat Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu. Przemyśl, 1979. s. 17–26, streszcz. ros., ang.
12. Socjologia. Rozwój problematyki i metod. Warszawa: PWN, 1967.
Fragm. [W:] Wybór tekstów z socjologii dla studentów Wydziału Prawa i Administracji [UJ]. Wybór i oprac. T. Klas-Sasińska, K. Palecki. M. Waldenberg. Kraków, 1979 s. 11–13, 371–396; *Struktura a rozwój społeczeństwa* (Wybór tekstów). Wybór i oprac. R. Lisowski, A. Pająk, J. Rządkowski. Kraków: Akad. Med., 1987 s. 42–44.

1980

13. [Przedm. do:] *Pedagogika rewalidacyjna*. Pod red. A. Hulka. Wyd. 2. Warszawa 1980. s. 5–9.
Toż: wyd. 3. 1988.
14. Perspectives of development of social macrostructure in Poland. [W:] *Towards Poland 2000. Problems of Social development*. Ed. by J. Danecki. Wrocław: Ossolineum 1980. s. 47–69.

1982

15. Miary społecznej efektywności szkoły [W:] *Szkolnictwo i oświata w Warszawie*. Warszawa: PWN, 1982. s. 5–12.
16. O Pamiętnikach Polaków [Wstęp do:] *Pamiętniki Polaków 1918–1978*. Antologia pamiętnikarstwa polskiego. Wybór i oprac. B. Gołębiowski, M. Grad, F. Jakubczak. T. 1–3. Warszawa: LSW, 1982. T. 1, s. 30–47.

17. Wychowanie i osobowość; Rola rodziny i przedszkola w procesie uspołecznienia dziecka; Nauczyciel w skoordynowanym systemie oświaty. [W:] Wybór tekstów z socjologii wychowania. [Oprac.] S. Jędrzejewski. Warszawa: WSiP 1982. s. 184–192, 197–205, 207–225.
Przeł.: A nevelés és személyiség; A család és az óvoda szerepe a gyermek társadalmi beilleszkedésében; A pedagógus a koordinált oktatáshgyi rendszerben [W:] Lengyel nevelésszociológiai tanulmányok. Budapest: Tankönyvkiado, 1988. s. 192–199, 205–213, 216–232
Zob. też poz. 6.

1983

18. Employment and work in Poland. Maastricht: European Center for Work and Society; Paris: European Institute for Education and Social Policy, 1983. 39 s.
Inf. aut.
19. Pracownik naukowy jako nauczyciel akademicki: refleksje pesymistyczne. [W:] Uczelnia na miarę współczesności. Poznań: UAM, 1983. s. 73–82.

1984

20. [Przedm. do:] Z. Dulczewski: Florian Znaniecki: życie i dzieło. Poznań: Wydaw. Poznańskie, 1984. s. 5–10.
21. Korzeniami wrośłem w ziemię. Katowice: „Śląsk”, 1984. 117 s.
Toż fragm.: Robota. Żniwa. Chleb. Krowy. Mleko. Rozmowy. Pranie. Jedzenie. Odpoczynek. Wiara. *Związkowiec* 1985 nr 1 s. 7; nr 2 s. 7; nr 3 s. 7; nr 4 s. 7; nr 5 s. 7; nr 6 s. 7; nr 7 s. 7; nr 8 s. 7; nr 9 s. 9; nr 10 s. 7; Z Ustronia do Cieszyna. *Śląsk R.* 2: 1996. nr 7(9) s. 20.
22. [Współred. oraz :] O Józefie Chałasińskim [Słowo wstępne do:] J. Chałasiński: Młode pokolenie chłopów. T. 1–4. Warszawa, 1984. T. 1 s. 5–14 oraz Posłowie T. 4 s. 583–604.
23. Sprawy ludzkie. Wyd. 3 rozsz. Warszawa: Czytelnik, 1984. 349 s.

1985

24. Zagadnienia socjologii współczesnej. Warszawa: PWN 1965.
Fragm. w: Socjologia ogólna (wybór tekstów). Oprac. M. Malikowski, S. Marczuk. Rzeszów: Wydaw. WSP 1985. Cz. 1 s. 425–429.
25. Odmiany czasu teraźniejszego. Warszawa: KiW 1971.
Fragm. w: Socjologia ogólna (wybór tekstów). Oprac. M. Malikowski, S. Marczuk. Rzeszów: Wydaw. WSP, 1985. Cz. 2 t. 1 s. 451–495; Socjologia organizacji i kierowania. Wybór tekstów pod red. Z. Gałdzickiego. Wrocław: Wydaw. Politechniki Wrocł., 1989 s. 105–112; Rozróbka i wykańczanie [W:] Elementy socjologii prawa. Wybór tekstów A. Kojder [i in.]. Warszawa: Wydaw. UW 1991. T. 4 s. 134–136.
26. [Przedm. do:] H. Csorba, T. Csorba: Ziemia węgierska azylem Polaków 1939–1945. Warszawa: PWN 1985. s. 7–13.
27. Dziecko i cierpienie [W:] VI [Szósty] Zjazd Polskiego Towarzystwa Chirurgów Dziecięcych. Warszawa 24–26 maja 1984. Pod red. Z. H. Kalicińskiego. Warszawa: PWN 1985. s. 15–19.
28. O indywidualności. Berlin: Wissenschaftskolleg zu Berlin, 1985. VIII, 303 s.
[Maszynopis w Bibliotece Socjologicznej UE].
Toż: Warszawa: I.W.Z.Z., 1988. 306 s.
Fragm.: Problemy indywidualności. *Kult. i Społ.* T. 30:1986 nr 4 s. 79–97; przeł. ang.: Individuality and the elimination of evil. *Dial. a Hum.* Vol. 13:1986 n° 2–3 s. 23–39; Pomoc i dobroczynność. *Polit. Społ.* R.16: 1989 nr 4 s. 1–2.
29. [Przedm. do:] T. J. Makowska: Kształtowanie się robotniczej załogi przedsiębiorstwa. Warszawa: IPiS PAN, 1985. s. III–VIII.
Zob. też poz. 6.

1986

30. Henryka Jabłońskiego dzieła wybrane. [Przedm. do:] H. Jabłoński: Dzieła Wybrane. T. 1–6. Wrocław: Ossolineum, 1986–1988. T. 1 s. 7–12.
31. Learning from other nations for educational reform [W:] International Educational Research. Oxford: Pergamon Press 1986. s. 225–233.
Inf. aut.
32. Świat ludzkich wartości (rozmowa z ...) [W:] J. Konieczna, J. Wieluński: We własnych oczach. Warszawa: KAW, 1986. s. 7–27.
Zob. też poz. 154.

33. Zapytaj siebie samego. Wyd. 2. Warszawa: Nasza Księgarnia 1986. 239 s.

1987

34. Dzieje jednego życia i jednej wsi w Polsce [Wstęp do:] W. Fołta: Życie z własnego nadania. Warszawa: LSW 1987. s. 7–26.
Współaut. wstępu: Józef Tejchma.
35. Intelktualiści [hasło w:] Encyklopedia kultury polskiej XX w.: hasła próbne (dział ogólny). Warszawa 1987. s. 146–173.
36. Inteligencja [hasło w:] Encyklopedia kultury polskiej XX w.: hasła próbne (dział ogólny). Warszawa 1987. s. 116–145.
37. [Przedm. do:] T. Makowska: Aktywność racjonalizatorów w przemyśle. Warszawa: IFiS PAN, 1987. s. V–IX.
38. [Przedm. do:] Polski sierpień 1980 we wspomnieniach. Red. M. Latoszek [W:] Metodologiczne problemy zastosowania metody biograficznej do badań nad współczesnością. Sesja nauk. Gdańsk – listopad 1987. Pod red. M. Latoszka. Alma Press, 1987. s. 6–10.
39. Rozmowy z dniem wczorajszym. Warszawa: KAW, 1987. 270 s.
[Szkice publikowane w czasopismach w l. 1974–1986].
40. Sprawy ludzkie. Warszawa: Czytelnik, 1978.
Fragm. w: *Regiony* 1982 nr 1–3 s. 71–72, nr 4 s. 31–39; Człowiek w filozofii współczesnej (Wybór tekstów). Wybór i oprac. A. Pająk, G. Podraza-Ucińska. Kraków: Akad. Med., 1979. s. 332–341; Toż wyd. 2. 1987. s. 371–382.
Toż wyd. 3. 1989. s. 371–382.
41. Zmiany społeczeństwa polskiego w procesie uprzemysłowienia. Warszawa: IW CRZZ, 1973. 304. [4] s.
Fragm. w: Struktura a rozwój społeczeństwa (Wybór te) Wybór i oprac. R. Lisowski, A. Pająk, J. Rządkowski. Kraków: Akad. Med., 1987. s. 336–360.
Zob. też poz.: 10, 247.

1988

42. [Przedm.:] E. Chajęcka: Syn! Będzie szczęśliwa..., Warszawa: KiW 1988. s. 5–11.
43. Chłopi i kultura chłopska w społeczeństwie polskim. Warszawa: LSW 1988. 111 s. (Biblioteka Uniwersytetów Ludowych).
44. [Wypowiedź w:] Inteligencja wobec nowych problemów socjalizmu. Spotkanie Michała Gorbaczowa z przedstawicielami polskiej inteligencji. Warszawa: KiW 1988. s. 25–26.
45. [Przedm.:] M. Kotański: Daj siebie innym. Warszawa: MAW 1988. s. 7–12.
46. Niektóre aspekty funkcjonowania państwa podziemnego [Przedm. do:] Wobec czasów pogardy. Warszawa: LSW 1988. s. 5–24.
47. O cierpieniu i sensie istnienia. Rozmowa z ... [W:] W. Osiatyński: Zrozumieć świat. Warszawa: Czytelnik 1988. s. 317–331.
48. Sprawy ludzkie. Wyd. 4 rozszerz. Warszawa: Czytelnik 1988, 349 s.
49. Świadomość kryzysu i świadomość krytyczna [W:] Wobec największych zagrożeń. Kraków: TWWP 1988. s. 6–8.
Zob. też poz.: 13, 17, 28.

1989

50. [Wstęp do:] Cudzym zdaniem: poglądy, refleksje, aforymy: antologia. Układ i oprac. E. Chudzyński, T. Stanisławska. Kraków: KAW, 1989. s. 5–11.
Przedr.: *Zdanie* 1989 nr 4 s. 54–56.
51. Czarne Wampuny głoszą wojnę. Powstanie Pontiaka. Wyd. 6. Warszawa: Czytelnik, 1989. 153 s.
52. Epilog i otwarcie [W:] Współczesne problemy gospodarki przestrzennej Polski. Red. A. Kukliński. Warszawa: Inst. Gosp. Przestrzeń. UW, 1989. (Rozwój Regionalny. Rozwój Lokalny. Samorząd Terytorialny; nr 18) s. 369–375.
Fragm.: Epilog i otwarcie [Przemiany polityczne i społeczne w 1989 r.]. *Kultura* R. 5: 1989. nr 51/52 s. 3, il.
53. Florian Znaniecki's view of technological civilization [W:] The humanistic sociology of Florian Znaniecki. Polish period 1920–1939. Ed. by A. Kwilecki, B. Czarnocki. Poznań: PWN 1989. s. 67–79.
54. O polskich pytaniach nieuniknionych [Przedm. do:] A. Wieluński, Między szansą a niedoczynem. Warszawa: KAW, 1989. s. 5–16.

55. Polska wobec wyzwań przyszłości. Warszawa: Uniwersytet Warszawski, 1989. 168 s. (Rozwój Regionalny. Rozwój Lokalny. Samorząd Terytorialny; nr 17).
Przekł.: Poland – facing the future. Warsaw: Univ. of Warsaw, 1989. 138 s. (Regional and Local Studies; 3).
Zob. też poz. 282.
- Fragm.: Tradycja a współczesność. Państwo, partia. Kościół. Jaka Polska w XXI wieku? *Wektory Gosp.* 1989. nr 2/3 s. 8–11; nr 4 s. 4–8; nr 5 s. 6–10; *Z Pomocą Rodz.* 1989 nr 3 s. 5–20.
56. Społeczeństwo – refleksje socjologa [W:] *Z dziejów polskiego społeczeństwa i kultury*. Red. A. Wycza-nowski. Wrocław: Ossolineum 1989. s. 201–210.
57. Społeczeństwo polskie w perspektywie globalnych zmian politycznych, [W:] *Współczesne pró-bblemy gospodarki przestrzennej Polski*. Red. A. Kukliński. Warszawa: Inst. Gosp. Przestrz. UW, 1989. (Rozwój Regionalny. Rozwój Lokalny. Samorząd Terytorialny; nr 18), s. 3–17.
58. Społeczne uwarunkowania rozwoju oświaty. Warszawa: WSiP, 1989. 150 s. (Biblioteka Postępu Pedagogicznego).
Fragm.: Istota i rodzaje efektywności oświaty. *Ośw. Doros.* R. 32: 1988. nr 6 s. 321–326.
Zob. też poz.: 6, 25, 40, 127.

1990

59. Dopóki trawa rośnie, dopóki rzeki płyną: dzieje plemienia Czejenów 1835–1880. Wyd. 2. War-szawa: Czytelnik 1990. 195 s., il.
60. Historia mistrzynią życia? Warszawa: Nasza Księgarnia 1990. 234 s., il. (Orientacje).
61. Kultura i autonomia indywidualności [W:] *Społeczeństwo. Kultura. Osobowość*. Warszawa: PWN, 1990 s. 65–72.
62. [Przedm.:] Sarapata A.: Portret biurokracji. Warszawa: IWZZ 1990 s. 3–9.
Przekł.: Sarapata A.: Portrait of bureaucracy: the bankruptcy of the socialist system in Poland. Poznań: Acade-mos Publ., 1992 s. 11–15.
63. Social perception of the problems of disabled people in the mass media [W:] *Mass media and dis-abled people*. Proceeding of The International Symposium Warsaw 23–25 September 1987. Ed. by A. Hulek. Warsaw: Polish Medical Publ., 1990 s. 40–43.

1991

64. Inteligencja [W:] *Encyklopedia kultury polskiej XX wieku: pojęcia i problemy wiedzy o kulturze*. Wrocław: Wiedza o Kulturze, 1991. s. 111–126.
65. Intelktualiści [W:] *Encyklopedia kultury polskiej XX wieku: pojęcia i problemy wiedzy o kultu-rze*. Wrocław: Wiedza o kulturze, 1991. s. 127–141.
66. Przedmowa [W:] *Znamierowski Cz.: Elita i demokracja*. Wyd. 3. Warszawa, 1991. s. 5–8.
67. The quest for new identity. [W:] *Poland – the quest for new identity and competitive advantage*. Ed. A. Kukliński. Warsaw: Polish Assoc. For. The Club of Rome, 1991. (Globality versus Locality; 2) s. 61–95.
68. Uczony i społeczeństwo [W:] *Etyka zawodowa ludzi nauki*. Pod red. J. Goćkowskiego, K. Pigonia. Wrocław: Ossolineum, 1991. s. 233–244.
Zob. też poz. 25

1992

69. Higher education and society [i in. hasła W:] *The Encyclopedia of Higher Education*. Ed. B. R. Clark, G. R. Neave. Oxford: Pergamon Press, 1992. Vol. 1: National systems of higher education. s. 570–577.
70. Indywidualność a wychowanie [W:] *Promocja młodzieży utalentowanej – uczniów, studentów i absol-wentów*. Pod red. Z. Tomaszewskiej-Klempki. Warszawa: PWN 1992. s. 7–18.
71. [Przedm. do:] *Miłość i śmierć*. Oprac. K. Imieliński. Warszawa: Wydaw. „SPAR” 1992. s. 5–8.
72. [Przedm. do:] *Nowakowski S.: Sylwetki polskich socjologów*. Warszawa: IFiS PAN 1992. s. 3–8.
73. Posłowie [W:] *Uniwersalizm i medycyna*. Pod red. K. Imielińskiego. Warszawa: Uniw. Warszaw-ski, 1992. (Biblioteka Dialogu) s. 264–267.
74. *Problemy ludzkiej sprawności [W:] Świat ludziom niepełnosprawnym: Międzynarodowy Rok (1981) i Dekada Narodów Zjednoczonych (1983–1992) Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych*. Pod red. A. Hulka. Warszawa: Polskie Tow. Walki z Kalectwem, 1992. s. 239–243.
75. *Society, science and government in Poland [W:] Society, science, government*. Ed. A. Kukliński. Warsaw 1992. s. 295–312.

76. Wstęp do wydania polskiego [W:] Znaniecki F.: Nauki o kulturze: narodziny i rozwój. Wyd. 2. Warszawa: PWN 1992. s. IX–XVII.
Zob. też poz.: 62, 368.

1993

77. Kilka uwag o wieku XX [W:] Polonia, quo vadis? Red. nauk. A. Kukliński. Warszawa 1993. (Studia Regionalne i Lokalne: nr 12/45/) s. 23–27.
78. Korzeniami wrośłem w ziemię. Poznań: „Nakom”, 1993. 109 s.
Zob. też poz. 21.
79. Pedagogika a socjologia [W:] Encyklopedia Pedagogiczna. Pod red. W. Pomykała. Warszawa: Fundacja Innowacja, 1993. s. 542–547.
80. Podziękowanie dla Łodzi: (list do łódzkich socjologów). Łódź: Inst. Socjol. UŁ 1993. 12 s.
Toż poz. 89.
81. Polskie losy. Warszawa: Polska Oficyna Wydaw. „BGW” 1993. 115 s.
82. Środowisko wychowawcze [W:] Encyklopedia pedagogiczna. Pod red. W. Pomykała. Warszawa 1993. s. 818–822.

1994

83. Floriana Znanieckiego koncepcja ludzi mądrych a dobrych [W:] Edukacja wobec zmiany społecznej. Pod red. J. Brzezińskiego, L. Witkowskiego. Poznań–Toruń 1994. s. 15–22.
84. Preface [W:] Znaniecki F.: The social role of the university student. Poznań 1994. s. 7–10
Toż w jęz. pol. Znaniecki F.: Społeczna rola studenta uniwersytetu. Poznań 1997.
Zob. poz. 95.
85. Szkoła w społeczeństwie [W:] Sztuka nauczania: podręcznik dla studentów kierunków nauczycielskich. Warszawa 1994. T. 2: Szkoła. Pod red. K. Konarzewskiego s. 52–90.

1995

86. Wizje naszego życia. Warszawa: Wydaw. Prywatnej Szkoły Businessu i Administracji 1995. 199, [2] s.
87. Wpływ kręgu koleżeńskiego na badania naukowe [W:] Zbiorowści terytorialne i więzi społeczne. Red. P. Starosta. Łódź 1995 s. 6–10.
Zob. też poz. 392.

1996

88. Głos w dyskusji panelowej nt. Chłopi i ruch ludowy a przyszłość Polski [W:] Chłopi – naród – kultura. Rzeszów 1996. T. I: Myśl polityczna ruchu ludowego, s. 72–77.
89. Jana Szczepańskiego podziękowania dla Łodzi [W:] Strategie adaptacyjne społeczeństwa polskiego: praca zbiorowa pod red. J. Kulpińskiej i A. Pilichowskiego. Łódź 1996. s. 13–15.
Zob. też poz. 80.
90. List [do J. M. Prof. dr hab. Kazimierza Z. Sowy, Rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie z życzeniami owocnych obrad Kongresu Historyków Wsi i Ruchu Ludowego] [W:] Chłopi – naród – kultura. Rzeszów 1996. T. I: Myśl polityczna ruchu ludowego. s. 49.
Toż: *Kult. Wsi R.* 3: 1998 nr 1(5) s. 161.
91. Władza – polityka – indywidualność [W:] Naród – władza – społeczeństwo. Red. A. Jasińska-Kania, J. Raciborski. Warszawa 1996. s. 103–110, streszcz. ang. s. 489.
Zob. też poz. 6.

1997

92. Czas osobisty [W:] Socjologia: teoria i działanie: księga pamiątkowa ku czci Władysława Markiewicza. Red. K. Doktor [i in.]. Warszawa 1997. s. 123–129.
93. Indywidualna tożsamość człowieka [W:] Strategia obrony i rozwoju cywilizacji humanistycznej: zbiór studiów pod red. B. Suchodolskiego. Warszawa 1997. s. 137–149.
94. [List do uczestników Kongresu] [W:] Krajowy Kongres Kultury Wsi: 20–23 kwietnia 1997: przemówienia – referaty – dyskusja – uchwały. Pod red. A. J. Omelaniuka. Wrocław; Ciechanów, 1997. s. 41.
Toż: Słowo do uczestników Kongresu Kultury Wsi w Częstochowie. *Kult. Wsi R.* 2: 1997. nr 1(3) s. 175–176.

95. Przedmowa [W:] Znanięcki F.: Społeczna rola studenta uniwersytetu. Poznań 1997. s. 7–10.
Zob. też poz. 84.

Artykuły w czasopismach

1964

96. Słowo wstępne [Oraz:] Ocena aktualnego stanu socjologii polskiej. *Biul. Kom. Nauk Filozof. i Socjol.* 1964. nr 1 s. 1–22.

1967

97. Wprowadzenie [o VI Krajowej Konferencji Socjologii Wsi zorganizowanej przez Zakład Socjologii Wsi IFiS PAN]. *Rocz. Socjol. Wsi* 1967. T. 7 s. 9–12, streszcz. ang., ros. i nadb.

1980

98. Moralność życia publicznego. *Człow. w Pr. i Osiedlu*. T. 19: 1980 nr 5–6 s. 7–15.

1981

99. Jest szansa. Wypow. dla Sztandaru Młodych not. J. Bukowski. *Sztand. Młod.* 1981. wyd. A nr 288 s. 1, 2.

1982

- 100.25 [Dwadzieścia pięć] lat Instytutu Filozofii i Socjologii PAN. *Stud. Socjol.* 1982. nr 3/4 s. 5–10.
101. [Rec.:] Ławrowski A.: Reprezentacja polskiej grupy etnicznej w życiu politycznym Stanów Zjednoczonych (Representation of the Polish ethnical group in United States political life). Warszawa 1979. *Pol. Polit. Sc. Y.* Vol. 11: 1981. [wyd. 1982] s. 265–267.
102. Przyjmując dyplom doktora honoris causa Uniw. Warsz. prof.... powiedział... *Rocz. Uniw. Warsz.* T. 19: 1979. [wyd. 1982] s. 176–179.
Zob. też poz. 40.

1983

103. Bezsilność. *Odra* R. 23: 1983 nr 5 s. 8–11.
104. Bolesna i okrutna. [Rec.:] Osmańczyk J. E.: Sprawy Polaków. Wyd. 6. Katowice 1982. *Kontrasty* 1983. nr 8 s. 12–14.
Toż: Osmańczyk „Sprawy Polaków” – przedmowa napisana wiosną 1982 roku. *Prasa Pol.* R. 37: 1983. nr 8 s. 48, 49.
105. Chłopi: producenci żywności, klasa społeczna, twórcy kultury. *Regiony* 1983. nr 4 s. 5–30.
106. Cierpliwość. *Kult. i Społ.* T. 27: 1983. nr 4 s. 165–171.
107. Egvéniség es társadalom. *Valóság* 1983. n° 2 s. 1–5.
Inf. aut.
108. Environment and society. *Mazingira* Vol. 7: 1983. n° 4 s. 26–35.
109. Ekspertyzy – konsultacje – opinie. *Odrodzenie* R. 1: 1983. nr 4. s. 1, 3
110. Głos w dyskusji [o rolnictwie] na 36 posiedzeniu plenarnym Sejmu PRL w dn. 24 VI 1983 r. *Diar. sejm.* 1983. nr 5 s. 10.
111. Głos w dyskusji [o roli cenzury] na 40 posiedzeniu plenarnym Sejmu PRL w dn. 28 VII 1983 r. *Diar. sejm.* 1983. nr 9 s. 24.
112. Gospodarność – oszczędność – aktywność. *Rada Nar. Gosp.* R. 40: nr 22 s. 3–6.
113. Hypocrisy. *Pol. Persp.* Vol. 26: 1983. n° 2 s. 38–44.
114. Jubileusz uczonego [prof. Stefana Nowakowskiego]. *Polityka* R. 27: 1983. nr 33 s. 8.
115. Kilka refleksji nad społeczną rolą luteranizmu [ref. wygł. na sesji ekumenicznej w Olsztynie poświęconej 500 rocznicy urodzin Marcina Lutra]. *Zdanie* 1983. nr 5 s. 27–28.
Toż: Społeczne aspekty doniosłości luteranizmu. *Za i Przeciw* 1983. nr 46 s. 2, 3; *Tyg. Pol.* R. 2: 1983. nr 48 s. 3.

116. Miniatury: Pranie. Szkoła. Dom. Ujec Wantuła. Kapielorz. Boże Narodzenie. Wielkanoc. Siano. Żniwa. Odpoczynek. Jedzenie. Najjaśniejszy Pan. Cieszyn. Wycieczki. Dojeżdżanie. *Życie Lit.* R. 33: 1983. nr 16 s. 8, 9; nr 23 s. 8, 9; nr 34 s. 6; nr 37 s. 9.
Zob. też poz. 21.
117. Możliwe strategie rozwoju edukacji narodowej, [ref. wygł. na posiedz. rady red. Dydaktyki Szkoły Wyższej w Spale 23 XI 1982 r.] *Dydakt. Szk. wyż.* 1983. nr 4 s. 3–18, rez., sum., rés.
118. Myśli po stu latach [100 rocznica śmierci Karola Marksa – odpow. na ankietę]. *Polityka* R. 27: 1983. nr 12 s. 14.
119. Nasze uniwersytety. [Rec.:] Kupisiewicz Cz.: Szkolnictwo w procesie przebudowy. Kierunki reform oświatowych 1945–1980. Warszawa, 1982. *Tu i Teraz* R. 2:1983 nr 1 s. 10.
120. Nauki społeczne – szansa dla kadry. *Zarządzanie* R. 10: 1983. nr 6 s. 2, 3, 12.
121. O Sejmie – czytanie trzeciej. *Życie lit.* R. 33: 1983. nr 31 s. 1, 2.
122. O Sejmie (IV): Wychodzenie ze stanu wojennego. *Życie lit.* R. 33: 1983. nr 32 s. 1, 2.
123. O Sejmie (V): Po zniesieniu stanu wojennego. *Życie lit.* R. 33: 1983. nr 33 s. 2.
124. O współczesnych możliwościach kultury ludowej [ankieta „Chłop polski: szkic do portretu”] *Tyg. kult.* R. 27: 1983. nr 38 s. 1, 4.
Toż w: Chłop polski: szkic do portretu. Wybór J. Socha. Warszawa: LSW, 1989. s. 60–64.
125. Opinia nr 16 Rady Społeczno-Gospodarczej przy Sejmie PRL o wdrażaniu i skutkach reformy gospodarczej w 1982 r. uchwalona 24 maja 1983 r. Przewodniczący Rady – Jan Szczepański, sekretarz – Jadwiga Kozłowska. *Reforma Gosp. [Dodatek do Rzeczpospolitej]* 1983. nr 17 s. 1, 2.
126. The philosophy of history – hopes and expectations. *Dial. a. Hum.* Vol. 10: 1983. n° 4 s. 33–41.
127. Raz na setki lat. Wywiad przepr. T. Godek. *Chłopska Droga* 1983. nr 74 s. 1, 3.
128. Rzeczy, ludzie i świat wewnętrzny [fragm. szkiców do książki „Rzeczy, ludzie, indywidualność”]. *Mies. lit.* R. 18: 1983. nr 10 s. 42–46.
129. Społeczne aspekty alkoholizmu. [Rec.:] Alcohol, society and the state. A comparative study of alcohol control [oraz:] Alcohol, society and the state. The social history of control policy in seven countries. A report of the international study of alcohol control experiences in collab. with the WHO Regional Office for Europe. Toronto, 1981. *Polityka* R. 27: 1983. nr 9 s. 11.
130. Stabilność i ewolucja celów kształcenia. *Zesz. nauk. WAP* 1983. nr 116: Patriotyzm – obronność – wychowanie. s. 136–141.
131. Treść stosunków zachodzących między wsią i miastem. *Wieś i Rol.* 1983. nr 3 s. 9–18.
132. Twarze Faces: Fotografie Krzysztofa Gierałtowskiego. *Projekt* 1983. nr 5–6 s. 2, 12; tłum. ang. s. 13, 16; tłum. ros. s. 73; tłum. franc. s. 78; tłum. niem. s. 83, 84.
133. Uwagi o kształcie oświaty chłopskiej. *Probl. Ośw. na Wsi* R. 10: 1983. nr 6 s. 334–336.
134. The Visit. *Dial. a. Hum.* Vol. 10: 1983. n° 3 s. 73–80.
Przekł. z: Wizyta. *Polityka* R. 27: 1983. nr 30 s. 3.
Toż: The Papal visit. *Pol. Persp.* Vol. 26: 1983. n° 4 s. 44–49.
135. Wizyta (Listy do redakcji). *Polityka* R. 27: 1983. nr 37 s. 10. Polem.: Z. Rudny, Cesarzowi – co cesarskie. Bogu – co boskie. *Polityka* R. 27: 1983. nr 39 s. 6.
136. Wprowadzenie do dyskusji red. nad książką A. Kłoskowskiej „Socjologia kultury”. *Prz. Hum.* R. 27: 1983. nr 4 s. 171–173.

1984

137. Czy boisko jest terenem eksterytorialnym? [Wypow. nt. projektu Ustawy o kulturze fizycznej] Notował M. Kamieniecki. *Życie Warsz.* 1984. nr 27 P s. 6.
Toż: Ważne pytania. *Rzeczpospolita* R. 3: 1984. Wyd. B nr 28 s. 8.
138. Dwa portrety Poznania. [Rec.:] Znaniński R., Ziółkowski J.: Czym jest dla ciebie miasto Poznań? Poznań, 1984. *Nowe Książ.* 1984. nr 8 s. 16–17.
139. Indywidualność a kryzys społeczny [art. z okazji 80-lecia urodzin Bogdana Suchodolskiego]. *Rocz. pedag.* 1984. T. 9 s. 271–279.
Fragm.: *Rzeczpospolita* R. 3: 1984. Wyd. B nr 96 s. 3, 4.
140. Informacja o działalności Rady Społeczno-Gospodarczej przy Sejmie [wystąpienie w Sejmie]. *Rzeczpospolita* R. 3: 1984. Wyd. B nr 24 s. 5.
Toż: *Życie Warsz.* Wyd. P nr 23 s. 4.
141. [Rec.:] Jędruszcak H.: Wizje gospodarki socjalistycznej w Polsce 1945–1949. Początki planowania. Materiały źródłowe. Warszawa, 1983. *Stud. Socjol.* 1984 nr 4 s. 203–205.

142. Józef Chałasiński. *Prz. hum.* R. 28: 1984. nr 5 s. 119–127.
143. Krajobraz Czterdziestolecia: kultura, książka, twórca... [Wypow.] *Nowe Książ.* 1984. nr 8 s. 1, 2.
144. Między nocnym stróżem a totalitarnym molochem [Teksty... w wyborze i ze wstępem J. Stankiewiczza]. *Kontrasty* 1984. nr 9 s. 4–10.
145. Myśl – mowa – robota [sytuacja mieszkaniowa w Polsce]. *Odrodzenie* R. 2: 1984. nr 19 s. 1, 6.
146. O możliwościach rozwoju Europy. *Mies. lit.* R. 19: 1984. nr 11/12 s. 202–209.
147. O treść ponad formą [ocena stanu badań podstawowych w Polsce przedst. Sejmowej Komisji Nauki i Postępu Technicznego], *Prz. tech.* 1984. nr 24 s. 11–12.
[Przedr. z: *Biul. Biura Prasowego Kancelarii Sejmu* z 24 I 1984].
148. Oświata – System czy dramat? *Człow. i Światop.* 1984. nr 9 s. 4–12.
149. Refleksje nad rozwojem społecznym w czterdziestolecu. *Gosp. plan.* R. 39: 1984. nr 5 s. 197–201.
Przekł.: Le developpement social. *Persp.Pol.* Ann. 28: 1985. nr 1 s. 5–14; Societal development. *Pol. Persp.* Vol. 28: 1985. n° 1 s. 5–13.
150. Rehabilitacja inwalidów w warunkach reformy. *Tryb. spółdz.* R. 28: 1984. nr 7–8 s. 6–10.
151. Rodzina i indywidualność [fragm. szkiców do książki „Rzeczy, ludzie, indywidualność”]. *Probl. Rodz.* 1984. nr 1 s. 3–13.
Toż: *Rodz. i Szk.* 1984. nr 1 s. 2, 3; nr 2 s. 2, 3; nr 3 s. 2, 3; nr 4 s. 2, 3; nr 5 s. 2, 3; nr 6 s. 3.
152. Rok czternasty i osiemdziesiąty czwarty. *Polityka* R. 28: 1984. nr 34 s. 3.
153. Rytmy ziemi. Rozmowa z prof.... rozm. J. Koźbiel. *Tyg. kult.* R. 28: 1984 nr 41 s. 1, 4.
154. Świat ludzkich wartości. Z socjologiem prof. ... rozm. J. Konieczna, A. Wieluński. *Prawo i Życie* 1984 nr 44 s. 3, 4.
[skrócona wersja rozm., która ukazała się w KAW-ie „We własnych oczach”] – zob. poz. 32.
155. [Rec.:] Wohl A.: Socjologia kultury fizycznej: zarys problematyki (The Sociology of physical culture: on outline of problems) T. 1, 1979, T. 2, 1981 Warszawa. *Dial. a. Hum.* Vol. 11: 1984. n° 1 s. 179–180.

1985

156. Angielska encyklopedia Osmańczyka [Rec.:] Osmańczyk E. J.: The Encyclopedia of the United Nations and international agreements. Philadelphia. London 1985. *Prz. Tyg.* R. 4: 1985. nr 43 s. 10, 11.
157. Déclin ou renaissance. *Persp. Pol.* Vol. 28: 1985. [n°] 3 s. 33–40.
Toż w mutacji ang.: Europe – Decline or Renaissance. *Pol. Persp.* Vol. 28: 1985. n° 3 s. 31–37.
158. [Rec.:] Fagerlin I., Saha L.J.: Education and national development: a comparative perspective. Stockholm 1983. *Dydakt. Szk. wyż.* 1985. nr 1 s. 223–225.
159. Georg Simmel – twórca socjologii formalnej [wybór z: Socjologia – rozwój problematyki i metod. Warszawa 1969]. *Zarządzanie.* R. 12: 1985. nr 4 s. 33.
160. Koncepcja rozwoju rolnictwa a przyszłość chłopów. *Wieś i Rol.* 1985. nr 1 s. 20–29.
161. O życzliwości *Dz. zach.* 1985. Wyd. 1 nr 272 s. 3, 4.
162. On the possibilities of Europe's development [ref. na międzynarod. konf. „Europa w perspektywie globalnej” Warszawa czerwiec 1984. *Dial. a. Hum.* Vol. 12: 1985. n° 1 s. 95–106.
Przekł.: Dokąd zmierza Europa? *Prz. tech.* 1986 nr 39 s. 12–15.
163. Ryzyka i szanse intelektualisty. „Życie” rozm. z... Rozm. E. Boniecka. *Życie Warsz.* 1985. Wyd. 1 nr 275 s. 3.
164. Szaleją ludzie i bogi ... Rozm. z prof. ... J. Radomińska. *Dz. Łódz.* Wyd. I R. 41/42: 1985/1986. nr 303 s. 3.
Toż: *Tryb. Opol.* 1985 wyd. 3. Magazyn nr 301 s. 1, 3.
Zob. też poz. 199.
165. [Rec.:] Vovelle M.: La mort et l'Occident de 1300 á nos jours. Paris, 1983. *Kwart. Hist.* R. 92: 1985 nr 1 s. 186–190.
166. Wartość nauki. [Rec.:] Nauka w kulturze ogólnej. Zbiór prac pod red. J. Kubina, B. Suchodolskiego. Cz. 1, 2. Wrocław, 1985. *Polityka* R. 29: 1985 nr 49 s. 6.
Zob. też poz.: 21, 149

1986

167. Broń w kosmosie. *Polityka* R. 30: 1986. nr 5 s. 1, 5.
168. Być matką. [Rec.:] Być matką. Pamiętniki kobiet wiejskich. Przedm. i wybór Dyżma Gałaj. Warszawa, 1986. *Zdanie* 1986. nr 12 s. 42–43.

169. Chłopi i kultura chłopska w społeczeństwie polskim. *Młodz. i Wieś* 1986. B s. 5–25.
170. Chłopi i naród. [Rec.:] Brodowska H.: Chłopi o sobie i o Polsce. Warszawa, 1984. *Zdanie* 1986 nr 1 s. 52–53.
171. Chłopi jako twórcy kultury. *Akcent* R. 7: 1986. nr 4 s. 7–15, il.
172. Chłopski futurysta [Rec.:] Burkot S.: Stanisław Młodożeniec. Warszawa, 1985. *Zdanie* 1986. nr 7/8 s. 80–81.
173. Chłopskie wzory konsumpcji. *Młodz. i Wieś* 1986. D s. 69–75.
174. Chłopskie wartości w kulturze narodowej [Rec.:] Chudziński E.: W kręgu kultury i literatury chłopskiej 1918–1939. Warszawa 1985. *Zdanie* 1986. nr 3 s. 47–48.
175. Czy etyka jest siłą produkcyjną? [Rec.:] Kowalewski S.: Etyka zawodowa w administracji. Warszawa 1984. *Odrodzenie* R. 4: 1986. nr 12 s. 1, 9.
176. Deindywidualizacja i wojna. *Argumenty* 1986. nr 4 s. 1, 13.
177. Dyskusja o szkolnictwie. *Odrodzenie* 1986. nr 5 s. 5.
178. Edytorstwo w procesie tworzenia nauki. [Rec.:] Marszałek L.: Edytorstwo publikacji naukowych. Warszawa 1986. *Zdanie* 1986. nr 9 s. 54–55.
179. Etyczne przesłanki filozofii i polityki pokoju. *Argumenty* 1986. nr 51–52 s. 1, 7.
180. Etyka w życiu codziennym. *Polityka* R. 30: 1986. nr 13 s. 1, 5.
181. Ideologiczna istota faszyzmu [Rec.:] Filipiak T.: Polityczna i społeczna dyktatura faszyzmu. Warszawa 1985. *Życie lit.* R. 36: 1986. nr 10 s. 7.
182. Individuality and peace. *Dial. a. Hum.* Vol. 13: 1986. n° 4. s. 57–61.
183. Indywidualność i pokój [fragm. wypowiedzi na Kongresie Intelktualistów w Obronie Pokojowej Przyszłości Świata. Warszawa 16–19 I 1948 r.]. *Prz. tyg.* R. 5: 1986. nr 3 s. 1, 6.
184. Klucz do świata i życia. *Odra* R. 26: 1986. nr 12 s. 2, 3.
185. Korzenie demokracji [Rec.:] Polska myśl demokratyczna w ciągu wieków: antologia. Warszawa 1986. *Odrodzenie* R. 4: 1986. nr 42 s. 1, 7.
186. Kryzys społeczny i Zarządzanie. [Rec.:] Tudrej J.: Menedżer. Warszawa, 1986. *Kult. i Społ.* T. 30: 1986. nr 4 s. 253–255.
187. Los granicznej krainy [Rec.:] Szewczyk W.: Syndrom śląski. Szkice o ludziach i dziełach. Katowice 1986. *Zdanie* 1986. nr 5 s. 26–27.
188. Los nauki a los uczonego. [Rec.:] Nowacki W.: Notatki autobiograficzne. Warszawa 1985. *Polityka* R. 30: 1986. nr 11, s. 10.
189. Metodologia badań społecznych. [Rec.:] Nowak S.: Metodologia badań społecznych. Warszawa 1985. *Nowe Książ.* 1986. nr 4 s. 59–60.
190. Moralitety A. Grzegorzcyka. [Rec.:] Grzegorzcyk A.: Moralitety. Warszawa 1986. *Zdanie* 1986. nr 10 s. 30–31.
191. Nie podejmuję działań pozornych. Z... rozm. J. Radomińska. *Tyg. pol.* R. 5: 1986. nr 50 s. 1.
192. O dzielności. *Odra* R. 26: nr 6 s. 14–15.
193. O niektórych społecznych czynnikach zmieniających znaczenie wyrazów. *Pr. polonist.* Ser. 41: 1985. [wyd. 1986] s. 41–46.
194. O pracy [ref. wygł. 21 VI 1986 r. podczas Biesiady na zamku w Koszęcinie zorg. przez Oddz. PAN w Katowicach i Społ. Kom. Pamięci Walentego Roździeńskiego]. *Odra* R. 26: 1986. nr 11 s. 3–7.
195. O rzeczywistej ważności milczenia. *Odra* R. 26: 1986. nr 2, s. 11–12.
196. O rzeczywistej ważności dyskusji. *Odra* R. 26: 1986. nr 1, s. 3–4.
197. O ważności równomiernego rozwoju. *Tyg. Ostrołec.* R. 5: 1986. nr 16 s. 6, 7.
198. Okrucieństwo – rzecz ludzka. *Odra* R. 26: 1986. nr 10 s. 4–6.
199. Opinia [o polityce – przedruk z *Tryb. Opol.* 1985 nr 301]. *Polityka* R. 30: 1986. nr 2 s. 3. Zob. poz. 164.
200. Pamięć. *Odra* R. 26: 1986. nr 3 s. 8–10.
201. Paradoksy o młodzieży. *Odra* R. 26: 1986. nr 4 s. 2–4.
202. Paradoksy wychowania prospołecznego. *Odra* R. 26: 1986. nr 7–8 s. 60–61.
203. Podręcznik działań skutecznych. [Rec.:] Wódz J.; Planowanie społeczne. Warszawa, 1986. *Odrodzenie* R. 4: 1986. nr 44. s. 1.
204. [Rec.:] Pohorille M.: Potrzeby, podział, konsumpcja. Warszawa, 1985. *Ekonomista*: 1986. n° 6 s. 1209–1212.
Przekł.: *Oecon. Pol.* Vol. 13: 1986. n° 4 s. 533–536.

205. Politycy muszą się liczyć z interesami dzieci. Rozm. z... E. Boniecka. *Życie Warsz.* 1986. Wyd. I nr 40 s. 3.
206. Pozytywizm wielkopolski. [Rec.:] Jakóbczyk W.: Karol Marcinkowski 1800–1845. Poznań 1981; tenże: „Towarzystwo Naukowe Pomocy” w Wielkopolsce 1841–1939. Poznań 1985; tenże: W poznańskim Bazarze 1838–1939. Poznań 1986. *Zdanie* 1986. nr 6 s. 15–16.
207. Producenci żywności. *Młodz. i Wieś* 1986. s. 3–11.
Fragm.: poz. 250.
208. Przyszłość i terażniejszość. *Odra* R. 26: 1986. nr 9 s. 2–3.
209. Sojusz czy konflikt? [Głos w dyskusji redakcyjnej nt. stosunków wieś – miasto]. Dyskusję prow. S. Mieńkowski. *Odrodzenie* R. 4: 1986. nr 20 s. 1, 6, 7, 9, 12, 13.
210. Studia nad rządem. [Rec.:] Studia nad rządem PRL w latach 1952–1980. Red. M. Rybicki. Wrocław 1985. *Zdanie* 1986. nr 2 s. 42–43.
211. Szkoły wyższe a kryzys gospodarki i społeczeństwa. *Życie Szk. wyż.* R. 34: 1986. nr 11/12 s. 31–40.
Przekł.: Institutions of higher education and economic and social crisis. *Życie Szk. wyż.* eng. ed. R. 34: 1986. s. 65–76.
212. Tadeusz Kotarbiński. *Odrodzenie*. R. 4: 1986. nr 13 s. 5.
213. Talenty nie mieszczą się w przepisach. Kłopoty z wybitnie uzdolnionymi. *Polityka* R. 30: 1986. nr 31 s. 1, 9.
214. Trudny problem socjalizmu. [Rec.:] Biernat S.: Problemy prawne sprawiedliwego rozdziału dóbr przez państwo. Kraków 1985. *Zdanie* 1986. nr 4 s. 42–43.
215. Twarze przyziemnej klasy, [tekst przemówienia podczas wręczenia Nagrody Klubu Kultury Chłopskiej za 1985 rok dla organizatorów wystawy „Fotografie chłopów polskich”]. *Polityka* R. 30: 1986. nr 40 s. 7.
Toż: *Młodz. i Wieś* 1986 C s. 100–101.
216. Two essays. *Pol. Persp.* Vol. 29: 1986. n° 3 s. 16–20.
Toż w mutacji franc.: *Essais. Persp. Pol. Ann.*: 29 1986. n° 3, s. 17–21.
217. Uśmiech. *Odra* R. 26: 1986. nr 5 s. 2–3.
218. W kręgu kultury chłopskiej. [Rec.:] Drozd-Piasecka M., Paprocka W.: W kręgu tradycji i sztuki ludowej. Warszawa, 1985 [oraz] Kultura wsi – kryzys wartości? Red. J. Damrosz. Warszawa 1985. *Odrodzenie* R. 4: 1986. nr 1 s. 10.
219. Wincenty Styś. [Rec.:] Z Husowa po berła rektorskie: Wincenty Styś – człowiek, uczony, działacz społeczny. Wybór i oprac. S. Urban. Warszawa 1986. *Zdanie* 1986. nr 11 s. 62–63.
220. Wyspy pamięci [Rec.:] Kuncewicz J.: Wyspy pamięci. Warszawa 1984. *Odrodzenie* R. 4: 1986. nr 3 s. 11.
221. [Rec.:] Z metodologii i metodyki socjologicznych badań terenowych. Z. 8. Red. K. Lutyńska. Warszawa 1985. *Nowe Książ.* 1986. nr 9 s. 35.
222. Zarządzanie: system i dramat. *Zarządzanie* R. 13: 1986. nr 2, s. 52–53.
223. Znani [Rec.:] Szacki J.: Znani. Warszawa 1986. *Nowe Książ.* 1986. nr 9 s. 41–42.
224. Życie literackie wsi współczesnej na tle jej przeobrażeń kulturowych. [Rec.:] Siekierski S.: Życie literackie wsi współczesnej na tle jej przeobrażeń kulturowych. Warszawa 1985. *Prz. hum.* R. 30: 1986. nr 3/4 s. 161–166.
Zob. też poz.: 28, 162.

1987

225. Chłopi jako potencjalna siła polityczno-społeczna. *Młodz. i Wieś*. 1987. D s. 3–7.
226. Co się zdarzyło? *Prz. tyg.* R. 6: 1987. nr 1 s. 1, 4.
227. Cywilizacja techniczna a indywidualność. [Ref. wygł. 8.12.1986 r. podczas II Walnego Zjazdu Pol. Tow. Pedagog. w Warszawie...]. *Harcerstwo* R. 29: 1987. nr 4 s. 8–11.
228. Cztery spotkania Rady konsultacyjnej [przy Przew. Rady Państwa] m.in. wypowiedzi.... *Tyg. Pol.* 1987. nr 37 s. 3–6.
229. Docenimy rzeczywistość doniosłość głupoty. *Odra* R. 27: 1987. nr 5 s. 15–16.
230. Dziecko i społeczeństwo. [Rec.:] Balcerek M.: Prawa dziecka. Warszawa, 1986. *Polityka* R. 31: 1987. nr 23 s. 5.
231. Europa, Europa! *Odra* R. 27: 1987. nr 9 s. 24–25.
232. Granica. *Odra* R. 27: 1987. nr 4 s. 17–18.
233. Historia jest mistrzynią życia? *Odra* R. 27: 1987. nr 1 s. 2–3.

234. Historia kultury Polaków. [Rec.:] Suchodolski B.: Dzieje kultury polskiej. Wyd. 2 zm. i rozszerz. Warszawa 1986. *Nowe Książ.* 1987. nr 3 s. 80–82.
235. Ideologie chłopskie. *Młodz. i Wieś* 1987. B s. 86–90.
236. Indywidualność i uspołecznienie w wychowaniu. *Ośw. doros.* R. 31: 1987. nr 6 s. 325–329.
237. Jak sforsonać bariery. [Rec.:] Jarosz M.: Bariery życiowe młodzieży. Warszawa 1986. *Polityka* R. 31: 1987. nr 50 s. 12.
238. Książka o pracy robotnika [Rec.:] Sarapata A.: Praca robotnika. Warszawa 1986. *Zdanie* 1987. nr 5 s. 40–41.
239. Kto ma dbać o pietruszkę [fragm. i omówienie ref. na posiedzeniach Rady Konsultacyjnej przy Przew. Rady Państwa w dn. 18 V i 17 VII 1987 opubl. w *Radzie Nar. Wyd. Spec.*] oprac. Z. Rybkowski. *Polityka* R. 31: 1987. nr 31 s. 3.
Zob. poz. 247.
240. Ludność i społeczeństwo. *Ekonomista* 1987. nr 1 s. 125–132, streszcz. ang., ros.
241. Magia w naszym życiu. *Odra* R. 27: 1987. nr 3 s. 15–16.
242. [Rec.:] Manteuffel R.: Filozofia rolnictwa. Warszawa, 1987. *Wieś współ.* R. 31: 1987. nr 10 s. 148–151.
243. Młodzież wiejska w życiu państwa i narodu [tekst na sympozjum z okazji 30-lecia Zw. Młodz. Wiejskiej wygł. 12 III 1987 w Warszawie]. *Młodz. i Wieś* 1987. A s. 95–98.
Toż: Młodzież wiejska i łunochody. *Polityka* R. 31: 1987 nr 15. s. 1, 4; *Młodz. Kult. Wieś* 1989 T. 10 s. 11–16.
244. Niepełnosprawni w społeczeństwie. *Wiara i Odpow.* 1987. nr 9 s. 5–10.
245. O chłopskiej pedagogice. [Rec.:] Turowski L.: Wychowawcze wartości kultury chłopskiej w ujęciu Ignacego Solarza i jego wychowanków. Siedlce 1987. *Zdanie* nr 10 s. 33–34.
246. O skuteczności wychowania. *Odra* R. 27: 1987. nr 10 s. 4–6.
247. Od diagnoz do działań [Oprac. na trzecie posiedzenie Rady Konsultacyjnej przy Przew. Rady Państwa]. *Rada Nar.* 1987. wyd. spec. 3 s. 3–9 [oraz:] Wprowadzenie do dyskusji s. 10 [oraz:] Słowo końcowe *Rada Nar.* 1987. wyd. spec. 4 s. 19.
Toż: Warszawa KiW, 1987. 29 s. (Materiały. Analizy. Studia / Red. Publ. Wyd. Ideol. KC PZPR) [Fragm.: *Odrodzenie* R. 5: 1987 nr 30 s. 13; *Młodz. Kult. Wieś* 1989. z. 11 s. 11–28.
Zob. też poz.: 239, 288.
248. Oparcie dla reformy [głos w dyskusji na piątym posiedzeniu Rady Konsultacyjnej przy Przew. Rady Państwa] *Rada nar.* 1987. wyd. spec. 5 s. 6, 7.
249. Postawy katolików. [Rec.:] Darczewska K.: Katolicyzm we współczesnym społeczeństwie polskim. O niektórych uwarunkowaniach i postawach. Warszawa 1986. *Zdanie* 1987. nr 3 s. 50–51.
Przekł.: *Dial. a. Hum.* Vol. 14: 1987. n° 1 s. 288–291.
250. Producenci żywności [fragm. w art. H. Bielskiej „Biegną te dni jak szalone ...”. *Przyjaciółka* 1987. nr 32 s. 3.
Zob. poz. 207.
251. Religia i społeczeństwo. *Odra* R. 27: 1987. nr 6 s. 12–13.
252. Rodzina w przekształcaniach społecznych. [Rec.:] Mrozek W.: Górnośląska rodzina robotnicza w procesie przeobrażeń. Katowice 1987. *Zdanie* 1987. nr 7–8 s. 87–88.
253. Rzeczywiste oblicze Polonii amerykańskiej. [Rec.:] Znaniecka-Lopata H.: Polscy Amerykanie. Współzawodnictwo o pozycję społeczną w grupie etnicznej. Wrocław 1986. *Polityka* R. 31: 1987. nr 42 s. 6.
254. Samotni w tłumie [rolnictwo]. *Odrodzenie* R. 5: 1987. nr 19 s. 6.
255. 70 [siedemdziesiąt]-lecie prof. Dyzmy Gałaja [Rec.:] *Wieś i rolnictwo – stan i perspektywy.* Materiały sesji nauk. honorującej siedemdziesiątolecie prof. dr Dyzmy Gałaja. Pod red. T. Hunka. Wrocław 1986. *Zdanie* 1987. nr 1 s. 40–41.
256. Smutno mi, Boże. [Rec.:] Kotarbiński T.: Pismo etyczne. Wrocław 1987. *Odra* R. 27: 1987. nr 11 s. 17–18.
257. Socialism and atheism. *Dial. a. Hum.* Vol. 14: 1987. n° 1 s. 43–47.
258. Społeczne wyznaczniki służby zdrowia. [Rec.:] Sokołowska M.: Socjologia medycyny. Warszawa 1986. *Zdanie* 1987. nr 4 s. 56–57.
Przekł.: Social determinants of health service. *Sisyphus* 1989 [wyd. 1990] Vol. 6: Society in transition s. 207–209.
259. Sprostacć wyzwaniom przyszłości [Drugie posiedzenie Rady Konsultacyjnej przy Przew. Rady Państwa głos w dyskusji]. *Rada nar.* 1987. Wyd. spec. 2 s. 14, 15.
260. Szansę i zagrożenia. *Tyg. kult.* R. 31: 1987. nr 7 s. 1, 4.
Toż: Jedność trójwymiarowa [odczyt wygłosz. na wspólnym posiedzeniu PTE i PTS dn. 26 I 1987 r. w Warszawie]. *Rocz. Socjol. Wsi* T. 21: 1984/86 [wyd. 1989] s. 9–15. sum., rez.

261. Świadomość Polaków a naprawa Rzeczypospolitej [O pamiętnikarstwie]. *Tyg. kult.* R. 31: 1987. nr 39 s. 3
262. Świat wartości współczesnego człowieka. Sprawy ludzkie. *Nurt.* R. szkol. 1987/1988 s. 95–101.
263. Tworzy lepszy świat [tekst wygłoszony na Międzynarodowym Kongresie Uniwersytetów Trzeciego Wieku w Warszawie] *Tyg. kult.* R. 31: 1987. nr 42 s. 3.
264. Ucieczka w politykę. *Odra* R. 27: 1987. nr 7–8 s. 16–17.
265. Wartości w gospodarce [Tekst na konf. nauk. IGN pt. „Plan perspektywiczny – hipotezy i koncepcje rozwoju kraju”]. *Życie gosp.* R. 42: 1987. nr 10 s. 3.
266. Wchodzenie do narodu [świadomość narodowa chłopów]. *Tyg. Kult.* R. 31: 1987. nr 30 s. 3.
267. „Wieś Współczesna” i wieś w Polsce. *Wieś współcz.* R. 31: 1987. nr 1 s. 3–6.
268. Władysław Grabski. [Rec.:] Grabski W.: Wybór pism. Oprac. i wstępem opatr. J. Wojnarowski. Warszawa 1987. *Zdanie* 1987. nr 11 s. 58–59.
269. Wrogość. *Odra* R. 27: 1987. nr 2 s. 11–12.
270. Zmiany i ciągłość [Rec.:] Pokolenia przemian wsi polskiej. Wspomnienia działaczy młodzieżowych. Oprac. T. Szczuchura. Warszawa 1986. *Zdanie* 1987. nr 2 s. 41–42.

1988

271. Co się zdarzyło? [sonda Prz. Tyg.] *Prz. tyg.* R. 7: 1988. nr 1 s. 1, 4.
272. Człowiek – istota ciągle nieznana. [Rec.:] Koziński J.: O człowieku wielowymiarowym. Eseje psychologiczne. Warszawa 1988. [oraz] Strelau J.: O inteligencji człowieka. Warszawa 1987. *Zdanie* 1988. nr 7–8 s. 122–123.
273. Ekonomiści o gospodarce. [Rec.:] Kulczyński J., Opolski K., Włodarski W.: Ekonomiści w gospodarce narodowej (kształcenie i zatrudnianie). Warszawa 1987. *Zdanie* 1988. nr 1 s. 58–59.
274. Gospodarka i oświata dysfunkcyjna. *Wektory Gosp.* 1988. nr 6 s. 17, 18.
275. Indywidualna tożsamość człowieka. *Prz. hum.* R. 32: 1988. nr 4/5 s. 9–16.
276. Indywidualność i społeczeństwo. *Ruch. praw.* R. 50: 1988. z. 3 s. 1–13, sum.
277. Kondycja humanisty u schyłku XX wieku. *Prz. hum.* R. 32: 1988. nr 1/2 s. 19–24.
278. O socjologii wychowania. [Rec.:] Toporkiewicz R.: Socjologia wychowania. Warszawa 1986. *Kult. i Społ.* T. 32: 1988. nr 1 s. 227–228.
279. Od społeczeństwa urzędującego do działającego. *Tryb. Ludu* R. 40: 1988. wyd. 1 nr 88 s. 3.
280. Pisma niemieckiego pastora [Rec.:] Pastor Robert Fiedler z Międzyborza: Tam jeszcze kęs Połactwa. Wybór pism. Wstęp i oprac. S. Gajda. Opole, 1987. *Zdanie* 1988. nr 4–5 s. 91–92.
281. Polska '88 obawy i szanse [fragm. wypowiedzi w dyskusji panelowej zorg. przez Oddz. Warsz. PTS]. *Kultura* R. 4: 1988. nr 12, s. 5.
282. Polska wobec wyzwań XXI w. Cz. 1–5. *Przekrój* 1988–1989: Społeczeństwo stanu przejściowego. Nr 2271–2272 s. 12, 26; Pakiet spraw nie załatwionych. Nr 2274 s. 11, 17; Dlaczego osłabły chęci działania. Nr 2276 s. 10, 23; Przyczyny słabości państwa Nr 2278 s. 11, 16; Próba prognozy. Nr 2279 s. 4, 5, 17.
[Fragm. przygotow. do druku książki: Polska wobec wyzwań przyszłości] – zob. poz. 55.
283. Polskie siedemdziesiąt lat – wspomnienia i refleksje. Z prof.... rozm. A. Wieluński *Człow. i Światop.* 1988. nr 11 s. 4–10.
284. Potrzeby i oczekiwania młodych inwalidów, [głos w czasie I krajowej Konf. Centr. Zw. Spółdz. Inwalidów 3–4 IX 1986 w Konstancinie]. *Probl. Rehab. zawod.* 1988 nr 3 s. 37–40.
285. Poważne książki o sprawach dzieci i młodzieży. [Rec.:] Szacka B.: Polska dziecięca. Warszawa 1987 [oraz] Raport o stanie zagrożenia dzieci i młodzieży patologią społeczną. Red. J. Bogusz. Warszawa 1987 [oraz] Ochmański M.: Losy młodzieży z rodzin alkoholicznych i jej charakterystyka psychospołeczna. Warszawa 1986. [oraz] Młodzi i wychowanie. Młodzież a wyzwania współczesności. Red. J. Bogusz. Warszawa 1987 [oraz] Pilch J.: Z dziejów Robotniczego Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego SIŁA na Śląsku Cieszyńskim 1908–1939. Opole 1987. [oraz] Pedagogika społeczna w perspektywie przemian gospodarczych. Red. A. Radziewicz-Winnicki. Katowice 1987. *Odrodzenie* R. 6: 1988. nr 22 s. 3.
286. Przestrogi dla Polski [tekst wygłosz. na sesji Zgromadz. Ogóln. PAN]. *Kultura* R. 4: 1988. nr 51 s. 3.
287. Recepta na zdrowy rozsądek. Rozm. S. T. Kuśmierk. *Megawat* 1988. nr 5 s. 1, 3.
288. Rodzina i gospodarstwo domowe [fragm. „Od diagnoz do działań”]. *Gosp. dom.* R. 31: 1988. nr 1–3 s. 1.
Zob. poz. 247.

289. Sens i perspektywy polskich dziejów, [ref. na konf. „Sens polskiej historii i współtworzenie przyszłości Polski” wygl. dn. 4.11.1988 r.] *Wektory Gosp.* 1988. nr 12 s. 2–4, il.
290. The seventeenth anniversary of the October Revolution. *Dial. a. Hum.* Vol. 15: 1988. n° 3–4 s. 93–98.
291. Tolerancja w nauce, [Rec.:] Promieńska H.: Zasada tolerancji w nauce i etyce. Katowice 1987. *Nowe Książ.* 1988. nr 6 s. 18–19, il.
292. Wartości kultury ludowej. *Młodz. i Wieś* 1988. D s. 95–101.
293. Wyzwania przyszłości czy przeszłości. *Wektory Gosp.* 1988. nr 8 s. 2–4.
294. Z własnego nadania. Rozm. Z. Zaryczny. *Życie Warsz.* 1988. Wyd. 1 nr 77 s. 1, 3.
295. Zabawa w naszym życiu. [Rec.:] Okoń W.: Zabawa a rzeczywistość. Warszawa 1987. *Polityka R.* 32: 1988. nr 32 s. 9.
296. Żłote i stalowe kraty... Na pytania „Nowych Książek” odpowiada... *Nowe Książ.* 1988. nr 6 s. 1–2.
297. Zwycięstwa w trudnych walkach. Wspomnienie o Władysławie Strzebińskim wygłosz. 23 IV 1988 r. w Łodzi. *Odgłosy R.* 31: 1988. nr 19 s. 3.
Zob. też poz. 28, 58.

1989

298. Admonitions to Poland. *Dial. a. Hum.* Vol. 16: 1989. n° 2 s. 87–91.
299. Artyści i książęta. [Rec.:] Secomska K.: Mistrzowie i książęta. Malarstwo francuskie XV i XVI wieku. Wyd. 2. Warszawa 1989. *Zdanie* 1989. nr 11–12 s. 91–92.
300. „Biada nam zbiegi...” [Rec.:] Zubrzycki J.: Soldiers and peasants: the sociology of Polish migration. A lecture in English and Polish. London 1988. *Zdanie* 1989. nr 10 s. 57–58.
301. [Rec.:] Bromke A.: Eastern Europe in the aftermath of Solidarity. East European Monograph. New York 1985. *Sisyphus* 1989. Vol. 5 s. 261–263.
302. Ciężar doświadczeń. [Rec.:] Szlachcic F.: refleksje o jakości produkcji, pracy i zarządzania. Warszawa, 1988. *Zdanie* 1989. nr 1, s. 58–59.
303. Cudzym zdaniem [m.in. cytaty... o intelektualistach]. *Zdanie* 1989. nr 1 s. 64.
304. Czas i miejsce dla liberałów. *Polityka R.* 33: 1989. nr 27 s. 7.
305. Edmund Jan Osmańczyk (1913–1989) [wspomnienie pośmiertne]. *Polityka R.* 33: 1989. nr 42 s. 13.
306. Jaki był miniony tydzień? Odpowiada m.in. ... Zanotował M. Koprowski. *Odgłosy R.* 33: 1989. nr 8 s. 2.
307. Jednostka i gospodarka. *Wektory Gosp.* 1989. nr 11/12 s. 4–6.
308. „Mea culpa” [odpow. na ankietę Polityki]. Ankieta przeprowadz. B. W. Olszewska. *Polityka R.* 33: 1989. nr 51/52 s. 19.
309. [Jeden z ref. wprowadzających do dyskusji panelowej nt.:] Nauka a aktualne problemy Polski – doświadczenia i perspektywy [69 sesja ZO PAN w dn. 9–10 XII 1988 r. w Warszawie]. *Nauka Pol. R.* 37: 1989. nr 3 s. 3–10.
310. Nauka czasu przemian. [Rec.:] Hübner P.: Nauka polska po II wojnie światowej – idee i instytucje. Warszawa 1987. *Zdanie* 1989. nr 7–8 s. 84–85.
311. Nauka wobec kryzysu. *Polityka R.* 33: 1989 nr 3 s. 10.
312. [Wypow. nt. relacji władza – obywatel zamieszcz. w art.:] Kastory B.: Nazwać rzeczy ich własnym imieniem... *Życie Warsz.* 1989. Wyd. 1 nr 156 s. 3.
313. O agrarystyce. [Rec.:] Miłkowski S.: Pisma publicystyczne 1930–1939. Warszawa 1989. *Zdanie* 1989. nr 6 s. 57–58.
314. O Janie Strzeleckim wspomnienie. *Kult. i Społ. T.* 33: 1989. nr 2 s. 121–123.
315. O oświacie i wychowaniu [wybrane myśli]. Wyboru dok. Cz. Banach. *Nowa Szk. R.* 45: 1989. nr 1 s. 3, 4.
316. O społecznej ważności chirurgii. *Arch. Hist. Filoz. Med. T.* 52: 1989. z. 2–3 s. 163–168.
Fragm.: *Nowe Książ.* 1992. nr 10 s. 7–8.
317. O ważności historii filozofii. *Życie Szk. wyż. R.* 37: 1989. nr 7 s. 31–35.
318. Ob občestve, o čeloveke [z... besedu vel R. Vasita]. *Pol'ša* 1989. nr 11 s. 14.
319. Okragły stół. *Tyg. pol. R.* 8: 1989. nr 3 s. 1.
320. Ostatnia książka Stefana Nowakowskiego [Rec.:] Nowakowski S.: Miasto polskie w okresie powojennym. Warszawa 1988. *Nowe Książ.* 1989. nr 7 s. 32–33.
Przekł.: Le dernier livre de Stefan Nowakowski. *Persp. Pol. Ann.* 32: 1989. n° 4 s. 98–99; The last work by Stefan Nowakowski. *Pol. Persp.* Vol. 32: 1989. n° 4 s. 84–85.
321. Po dwóch latach działalności [głos w dyskusji na dziesiątym posiedzeniu Rady Konsultacyjnej przy Przewodniczącym Rady Państwa]. *Rada nar.* 1989. Wyd. spec. 10/2/89 s. 2.

322. Polityczna biografia Ignacego Daszyńskiego. [Rec.:] Najdus W.: Ignacy Daszyński 1866–1936. Warszawa 1988. *Zdanie* 1989. nr 9 s. 58–59.
323. Prawdziwe „ja”. *Wiedza i Życie*. 1989. nr 11–12 s. 39–41.
324. Problemy zmiany ustroju w Polsce [ref. na Sesję „Polska na przełomie lat 80 i 90. Komentarze socjologiczne”. Warszawa 9 XI 1989]. *Tyg. kult. R.* 33: 1989. nr 48 s. 1, 4–6. Cz. 2: Socjologiczne problemy zmiany ustroju w Polsce. *Tyg. kult. R.* 33: 1989. nr 49 s. 6.
325. Salon i klub. [Rec.:] Znamierowski Cz.: Szkoła prawa. Rozważania o państwie. Warszawa 1988. *Polityka R.* 33: 1989. nr 17 s. 8.
326. „Sens polskiej historii i współtworzenie przyszłości Polski”. Sprawozd. z konf. w dn. 4–1 II 1988 roku. *Prz. hum. R.* 33: 1989. nr 6 s. 181–183.
327. Socjolog o samorządzie. [Rec.:] Jarosz M.: Samorządność pracownicza. Aspiracje i rzeczywistość. Warszawa 1988. *Polityka R.* 33: 1989. nr 37 s. 10.
328. Staszic dzisiaj. *Hist. i Życie R.* 3: 1989. [cz. 1] nr 21 s. 1, 2; [cz. 2] nr 22 s. 2.
329. Stefan Nowakowski 1912–1989 [wspomnienie pośmiertne]. *Polityka R.* 33: 1989 nr 14, s. 9.
330. Szukanie siebie. Z prof.... rozm. B. Markowska. *Odrodzenie R.* 7: 1989. nr 38 s. 7.
331. Tożsamość i indywidualność człowieka. *Nurt* 1989/1990. s. 22–25.
332. Wartości kultury chłopskiej. *Młodz. Kult. Wieś* 1989. z. 12 s. 10–21.
333. Wspomnienia z września 1939 r. *Kult. i Społ. T.* 33: 1989. nr 2 s. 155–161.
- Zob. też poz.: 28, 50, 52, 55, 243, 258, 260.**

1990

334. Kultury pogranicza. *Prz. hum. R.* 34: 1990. nr 10 s. 1–7.
335. Memuary obserwatora uczestniczącego. [Rec.:] Dobrowolski S. W.: Memuary pacyfisty. Kraków 1989. *Zdanie* 1990. nr 2–3 s. 58–59.
336. Niejednorodność Europy. [Rec.:] Wizje Europy: materiały dyskusyjne. Wybór i oprac. Z. Lachowski, A. Rotfeld. Warszawa 1989. *Nowe Książ.* 1990 nr 7 s. 11.
337. Powstawanie i współdziałanie narodów, [rec.:] Znaniecki F.: Współczesne narody. Warszawa, 1990. *Nowe Książ.* 1990. nr 10 s. 64–65.
338. Socjalizmu model liryczny. [Rec.:] Strzelecki J.: Socjalizmu model liryczny. Warszawa 1989. *Nowe Książ.* 1990. nr 4, s. 11–13.
339. Tomasz G. Masaryk – uczonej i polityk. *Polit. społ. R.* 17: 1990. nr 3 s. 2–3.
340. Wieś i państwo. *Wieś i Państ.* 1990. nr 2–3 s. 151–162.
341. Z ziemi amerykańskiej. [Rec.:] Polonia Stanów Zjednoczonych Ameryki 1910–1918. Wybór dokumentów. Wstęp i oprac. M. M. Drozdowski, E. Kusielewicz. Warszawa 1989. *Zdanie* 1990. nr 1 s. 59–60.

1991

342. The constitution as a blueprint for social order and the meaning of history seen from the perspective of universalism. *Dialog. a. Hum.* Vol. 1: 1991. n° 3–4 s. 9–24.
343. Dialogue and Humanism – dialogue and universalizm. *Dialog. a. Hum.* Vol. 1: 1991. n° 1 s. I–VIII. [Współaut.:] J. Kuczyński
344. Jak umierały demokracje. *Gaz. świąt.* 1991. nr 186 A s. 12, 13.
345. Jedna z amerykańskich wizji przyszłości Europy, [omówienie poglądów prof. Stanley’a Hoffmana na podst. odczytu „Przyszłość Europy”]. *Dziś R.* 1: 1991. nr 5 s. 46–50.
346. Jednostka w społecznej przestrzeni polityki. *Prz. hum. R.* 35: 1991. nr 1, s. 1–9.
347. Klasowe podstawy przewrotów politycznych w Europie Wschodniej [Rec.:] Gella A.: Development of class structure in Eastern Europe. Poland and her southern neighbors. New York 1989. *Nowe Książ.* 1991. nr 6 s. 43–44.
348. Ludobójstwo [Rec.:] Chalk E, Jonassohn K.: The history and sociology of genocide. Analysis and case studies. New Haven 1990. *Nowe Książ.* 1991. nr 1, s. 82.
349. Narodziny Europy postkomunistycznej. [Rec.:] Spring in winter. The 1989 revolution. Ed. by G. Prins. Manchester 1990. *Nowe Książ.* 1991. nr 6 s. 41–42.
350. O samorządzie szkoły wyższej – kilka uwag i refleksji. *Dydakt. Szk. wyż.* 1991. nr 1 s. 3–10, sum.
351. O wartości śmierci. *Odra R.* 31: 1991. nr 11–12 s. 96–97.

352. Przenikliwe analizy i trafne przewidywania. [Rec.:] Sadowski Z. L.: Poland –the great transition. Warsaw 1991. *Nowe Książ.* 1991. nr 10 s. 11.
353. Ralfa Dahrendorfa „Refleksje nad rewolucją w Europie” [Rec.:] Dahrendorf R.: Reflections on the revolution in Europe. New York 1990. *Nowe Książ.* 1991. nr 5 s. 67–69.
354. Społeczeństwo w przebudowie. *Zarządzanie* R. 17: 1991 nr 6/7 s. 16–21; nr 8/9 s. 34–36; nr 10/12 s. 26–27.
355. Wolność a demokracja. *Więś i Państ.* 1991. nr 3–4 s. 5–10

1992

356. Bank światowy o chłopach i rolnictwie. [Rec.:] Putting people first. Sociological variables in rural development. 2 ed. Oxford, 1991. *Nowe Książ.* 1992. nr 6 s. 65.
357. Człowiek w strukturach zła. *Ethos* R. 5: 1992. nr 1 s. 66–76.
358. Dangers and problems. *Pol. sociol. Bull.* 1992. n° 3/4 s. 225–228.
359. Etos chłopski w świetle pamiętników. [Rec.:] Siekierski S.: Etos chłopski w świetle pamiętników. Kraków 1992. *Prz. hum.* R. 36: 1992. nr 5 s. 147–149.
360. Klęska edukacyjnych utopii [wypow. w cyklu „Upadek systemu”]. *Res Hum.* 1992. nr 4 s. 5–8.
361. Kraj we mgle. Z prof.... rozm. Z. Zaryczny. *Prawo i Życie* 1992. nr 25 s. 1, 7.
362. Miejsce rolnictwa w procesie przebudowy. *Więś i Rol.* 1992. nr 2 s. 66–73, streszcz. ang., ros.
363. [Odpowiedź na ankietę p.t.:] Nasze zahamowania. *Polityka* R. 36: 1992. nr 35. Wkładka kult. nr 8 s. 18
364. Nauka i jej upowszechnianie w procesie przebudowy ustroju. *Nauka Pol.* R. 40: 1992. nr 1–2 s. 45–50.
365. Nauki o człowieku a zmiana ustroju. *Prz. hum.* R. 36: 1992. nr 3 s. 1–5.
366. O mądrości chłopskiej. *Regiony* 1992. nr 1 s. 71–73.
367. O roli głuchoty w polityce. *Odra* R. 32: 1992. nr 9 s. 7–8.
368. O roli indywidualności w życiu wsi i rozwoju rolnictwa. *Więś i Państ.* 1992. nr 2 s. 102–116.
Toż w: Odnowa wsi: między mitem a nadzieją. Pod red. M. Wieruszewskiej. Warszawa: IRWiR PAN 1992. s. 78–95.
369. O wielkiej zmianie [Rec.:] Kozakiewicz M.: Byłem marszałkiem kontraktowego..., Warszawa, 1991. *Nowe Książ.* 1992. nr 2–3 s. 22–23.
370. Sprawy Polaków '92. Rozm. z prof.... Jadwiga Anna Łużyńska. *Nowa Europa* 1992. wyd. 2 nr 152 s. III.
371. Sprzeczności w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej. *Kontrola państ.* R. 37: 1992. nr 2 s. 19–28.
Zob. też poz. 316.

1993

372. Bogdan Suchodolski. Świat przez niego tworzony. *Dziś* R. 4: 1993. nr 3 s. 142–145.
373. Czym jest polska racja stanu? [głos w dyskusji zorg. na zaproszenie przew. PSL Waldemara Pawlaka 16 I 1993 r. w gmachu NKW PSL w Warszawie]. *Więś i Państ.* 1993. nr 1 s. 7, 19.
374. Fachowa i piękna książka [Rec.:] Krajewski J.: Władysław Tatarkiewicz: bibliografia. Wrocław, 1992. *Nowe Książ.* 1993. nr 10 s. 31–32.
375. Granice reform szkolnictwa wyższego. *Nauka Szk. wyż.* 1993. [Nr] 2 s. 5–10.
376. Humanistyczna wizja wsi. *Prz. hum.* R. 37: 1993. nr 3(318), s. 1–10.
377. „Jakie książki, nie znane czy też mało znane polskiemu czytelnikowi, należałoby wydać z zakresu wiedzy o demokracji i szeroko rozumianej edukacji obywatelskiej” [odpow. na ankietę]. *Nowe Książ.* 1993. nr 3 s. 14.
378. Kończy się wiek XX [dwudziesty]. *Regiony* 1993. nr 3(70) s. 3, 4 okładki; nr 4(71) s. 2–6.
379. Kryzys kultury. *Prz. socjol.* T. 40: 1993. nr 1 s. 95–100, 212, [streszcz. ang.].
380. Ludzkie aspekty ustrojowej transformacji nauki [odpow. na ankietę p.t. Nauka wczoraj, dziś i jutro]. *Nauka i Przyszł.* R. 3: 1993. nr 7 s. 10–11.
381. Nauka wczoraj, dziś i jutro [wypow.]. *Nauka i Przyszł.* R. 3: 1993. nr 7 s. 10–11, il.
382. Nowa encyklopedia szkolnictwa wyższego. [Rec.:] The Encyclopedia of Higher Education. Ed. Burton C. [i in.]. Oxford 1992. *Nowe Książ.* 1993. nr 3 s. 46.
383. PSL [Polskie Stronnictwo Ludowe] musi odpowiedzieć na polskie lęki i nadzieje. *Ziel. Sztand.* 1993. nr 31 s. 1, 4.

384. Socjologia dla studentów prawa [Rec.:] Ziemiński Z.: Elementy socjologii. Poznań 1993. *Nowe Książ.* 1993. nr 9 s. 62–63.
385. Starość w teatrze życia [Rec.:] Skinner J. B. E., Vaughan M. E.: Przyjemnej starości: poradnik praktyczny. Kraków 1992. *Nowe Książ.* 1993. nr 12 s. 70.
386. Zimna analiza: czy Polska jest źle rządzona? *Polityka* R. 37: 1993. nr 29 s. 8.

1994

387. Co popsuł w nas komunizm. Z prof.... socjologiem, autorem książki „Polskie losy” rozm. Stefan Bratkowski. *Gaz. wyborcza* 1994. nr 57 (1441) A s. 10–11.
388. Dla rodzinnej ziemi [Rec.:] Stachowicz J.: Miniony czas: wspomnienia nauczyciela. Kraków, 1994. *Nowe Książ.* 1994. nr 11 s. 31.
389. Granice konstruktywizmu i ograniczenia spontaniczności [Rec.:] Konstruktywizm i spontaniczność w rozwoju społecznym. Pod red. Z. Madeja. Warszawa, 1993. *Nowe Książ.* 1994. nr 1 s. 37.
390. Kilka refleksji nad przyszłością książki. *Prz. hum.* R. 38: 1994. nr 3 (324) s. 1–6.
391. Ludzie i instytucje: zagadnienia powstawania ustroju Polski Ludowej i równoległych przekształceń społeczeństwa polskiego [Honorowy referat na otwarciu IX Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego w Lublinie]. *Kult. i Społ.* T. 38: 1994. nr 4 s. 3–9.
Toż: Ludzie i instytucje: powstawanie ustroju Polski Ludowej i przekształcenia społeczeństwa polskiego [W:] Ludzie i instytucje: stawanie się ładu społecznego: pamiętnik IX Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego Lublin, 27–30 VI 1994. Do druku przygot. A. Sulek, J. Styk. T. 1. Lublin 1995 s. 15–22.
392. Nasi luteranie [Rec.:] Nowicka E., Majewska M.: Obcy u siebie: luteranie warszawscy. Warszawa 1993. *Nowe Książ.* 1994. nr 3 s. 55–56.
393. O Jasiu i Małgosi z niepokojem. [Cz.] 1–15. Nowy domek z piernika i czekolady. Szkolna fala okrucieństwa. Wychowanie wobec plagi narkotyków. Rodzina – instytucja święta? Słyszycie płacz dzieci? Czy potrzebne są czarownice? O sztuce nauczania. W świecie tworzonym przez telewizję. Jak budować domki z piernika i czekolady. Już dosyć pytań! Tworzenie obrazu świata. Miejsce w obrazie świata i miejsce w świecie. Praca i konsumpcja. Wobec różnych postaci piękna. *Sycyna* R. 1: 1994 nr 1 s. 5, nr 2 s. 5; R. 1: [2] 1995 nr [1] 3 s. 5, nr 2(4) s. 5, nr 3(5) s. 5, nr 4(6) s. 5, nr 5(7) s. (7), nr 6(8) s. 5, nr 7(9) s. 5, nr 8(10) s. 7, nr(11) s. 5, nr 10(12) s. 5, nr 11(13) s. 5, nr 12(14) s. 5.
394. O ważności indywidualnej wizji w nauce. *Nauka* 1994. nr 4, s. 57–60.
395. Opowieści o życiu godziwym [Rec.:] Brodowska-Kubicz H.: Z chłopskiej łąki: wspomnienia. Łódź 1994. *Nowe Książ.* 1994. nr 10 s. 62.
396. Rodziny polskie w okresie przemian ustrojowych. *Probl. Rodz.* R. 34: 1994. nr 2(194) s. 3–8.
397. Stare schematy i nowe koncepcje [Rec.:] Stacewicz J.: Pomiedzy społeczeństwem ekonomicznym i ekologicznym. Warszawa 1993. *Nowe Książ.* 1994. nr 5 s. 28–29.
398. Tęsknoty i realia nowoczesności [Rec.:] Sarapata A.: Nowoczesność Polaków. Cz. I: W poszukiwaniu modelu nowoczesnego Polaka. Warszawa 1993. *Nowe Książ.* 1994. nr 4 s. 18.
399. [Wystąpienie:] Wystąpienia członków Rady Programowej na inauguracji pisma „Promocja Zdrowia. Nauki Społeczne i Medycyna” 24 VI 1994 r. Warszawa – Anin, Instytut Kardiologii. *Promocja Zdrowia* R. I: 1994. nr 3–4 s. 4–7.

1995

400. Czas i kultura. *Prz. hum.* R.39: 1995. nr 5 (332) s. 1–6.
401. Emeryci. *Sycyna* R.2: 1995. nr 21(23) s. 1, 4, 5.
402. Jan Strzeleckie disputes with socialism. Transl. by Agnieszka Kreczmar. *Dialog. a. Univers.* 1995. nr 11–12 s. 77–81.
403. Kultura, twórczość, mecenat. *Wiad. kult.* R. 2: 1995. nr 14(45), s. 9.
404. Pokolenia, polityka i „cywilizacja słońca” [Rec.:] Gołębiowski B.: Polityka i pokolenia. Warszawa 1994; Gołębiowski B.: Cywilizacja słońca. Warszawa 1994. *Kult. i Społ.* T. 39: 1995. nr 4 s. 167–169.
405. Prawo i struktura społeczeństwa [Rec.:] Morawski Z.: Prawne instrumenty segmentacji społeczeństwa w okresie transformacji systemowej: (na przykładzie Polski lat 1989–1992). Wrocław 1994. *Nowe Książ.* 1995. nr 1 s. 68–69.
406. U schyłku wieku. [Cz. 1–15]. Grzech kainowy. Strach i polityka. Kryzys kultury. Zmęczenie materiału. Strach w polityce. Szukanie nadziei. „Przekraczanie granic” [Rec. książki Meadows D. H., Meadows

- D. L., Randers J.: Przekraczanie granic: globalne załamanie czy bezpieczne przyszłość. Warszawa 1995]. Wyobraźnia bezpiecznej przyszłości. Świat przyszłości a Polska. Twórczość buduje przyszłość. Rola indywidualności. Tworzenie świata indywidualnego. Wyjście z kryzysu: europeizacja. Wyjście z kryzysu: globalizacja. Próba spojżenia na całość. *Sycyna* R. 2: 1995 nr 18(20) s. 5, nr 19(21) s.7, nr 20(22) s. 5, nr 22(24) s. 5, nr 23(25) s. 4, nr 24(26) s. 4, nr 25(27) s. 4, nr 26(28) s. 5; R. 3: 1996 nr 3(31) s. 4, nr 4(32) s. 4, nr 5(33) s. 5, nr 6(34) s. 4, nr 11(39) s. 7, nr 12(40) s.4, nr 13(41) s. 4.
407. Uniwersytet jako szkoła kształcąca ludzi mądrych a dobrych. *Nowe Życie gosp.* 1995. nr 20 s. 50–51.
408. Wieś i chłopi u progu XXI wieku. *Regiony* 1995. nr 4(79) s. 80–89.
Tekst jest wprowadzeniem do dyskusji nad założeniami Encyklopedii polskiej wsi i jej kultury. Prace koordynuje Centrum Pamiętnikarstwa Polskiego w Warszawie.
409. Zmiany w stosunkach pracy [Rec.:] Zbiorowe stosunki pracy w procesie przemian: praca zbiorowa pod red. H. Moerela. Warszawa 1995. *Nowe Książ.* 1995. nr 12 s. 33.
410. Zrozumieć polską zmianę [Rec.:] Kozłowski P.: Szukanie sensu czyli o naszej wielkiej zmianie. Warszawa 1995. *Nowe Książ.* 1995. nr 6 s. 36–37.
Zob. też poz. 393.

1996

411. Chłopi i ruch ludowy a przyszłość Polski: konferencja stulecia ruchu ludowego w Rzeszowie i przesłanie z września 1996 r. *Kult. Wsi* R. I: 1996. nr 1 s. 149–155.
412. Chłopi ponownie opisani [Rec.:] Gałąj D.: Od chłopca do rolnika: powtórna monografia wsi Bocheń: studia nad kwestią chłopską. Warszawa 1996. *Nowe Książ.* 1996. nr 12 s. 58–59.
413. Czas. *Regiony* 1996. nr 4(83) s. 12–13.
414. Dziennik uczonego [Rec.:] Abel T.: O Florianie Znanięckim. Lublin 1996. *Nowe Książ.* 1996. nr 10 s. 40–41.
415. Funkcje stowarzyszeń oświatowych w urzeczywistnianiu celów edukacji dorosłych. *Eduk. Doros.* 1996. nr 2(13) s. 7–16.
416. Józef Chałasiński (1904–1979). *Kult. Wsi* R. I: 1996. nr 2 s. 189–190. Współaut. Witold Nowacki
Tekst z 11 XII 1979 r. [wygłoszony w czasie pogrzebu Józefa Chałasińskiego].
417. Konstytucja. *Zdanie* 1996 nr 2(108) s. 11–12.
418. Kulturotwórcza rola parafii: mecenat roztaczany z ambony. [Rec.:] Siekierski S. Kulturotwórcze funkcje parafii katolickich w społecznościach lokalnych w świetle pamiętników. Warszawa 1995. *Wiad. kult.* R. 3: 1996. nr 13(97) s. 20.
419. Kulturotwórcze funkcje parafii katolickich [Rec.:] Siekierski S.: Kulturotwórcze funkcje parafii katolickich w społecznościach lokalnych w świetle pamiętników Warszawa 1995. *Prz. hum.* R. 40: 1996. nr 4(337) s. 141–144.
420. Magia imienia [Rec.:] Majchrzak I.: Wprowadzanie dziecka w świat pisma. Warszawa 1995. *Nowe Książ.* 1996. nr 6 s. 21.
421. Maszyny i wiersze. *Prz. tech.* 1996. nr 1 s. 12–13.
422. Niektóre aspekty dziejów socjologii w Polsce. *Stud. socjol.* 1996. nr 3 (142) s. 16–20.
423. Odkrywcze monografie o ethosie chłopskim i parafii wiejskiej [Rec.:] Siekierski S.: Etos chłopski w świetle pamiętników. Kraków 1992. Siekierski S.: Kulturotwórcze funkcje parafii katolickich w społecznościach lokalnych w świetle pamiętników. Warszawa 1995. *Kult. Wsi* R. I: 1996. nr 2 s. 203–206.
424. Odkrywczy zarys studium o indywidualności chłopów polskich [Rec.:] Jakubczak F.: O indywidualności chłopów polskich. Warszawa 1993. *Kult. Wsi* R. I: 1996. nr 1 s. 185–188.
425. Propozycje do koncepcji encyklopedii wsi polskiej i jej kultury. *Kult. Wsi* R. I: 1996. nr 1 s. 65–74.
426. Przesłanie Józefa Chałasińskiego dla nowych pokoleń wsi i jej badaczy. *Kult. Wsi* R. I: 1996. nr 2 s. 131–134.
Przedruk z: Chałasiński dzisiaj: materiały z konf. nauk. pod red. A. Kalety. Toruń 1996.
427. W szkolnym tyglu [Rec.:] Sowell T.: Amerykańskie szkolnictwo od wewnątrz. Rzeszów 1996. *Nowe Książ.* 1996. nr 7, s. 20.
428. Wiejskie źródła kultury polskiej – anachronizm czy szansa przyszłości? *Kult. Wsi* R. I: 1996. nr 2 s. 39–48.
429. Wola trwania: o Śląsku Cieszyńskim, Zaolziu i problemach pogranicza. *Śląsk* R. 2: 1996. nr 7(9) s. 18–20.

430. Wymaga politycznej wizji: opinie o „Zarysie koncepcji reformy systemu szkolnego w Polsce” prof. Czesława Kupisiewicza. *Głos. naucz.* 1996. nr 21 dod. Edukacja polska XXI wieku s. 17–18. Zob. też poz. 20.
431. Zjawisko odpolitycznienia. *Dziś* R. 7: 1996. nr 9(72) s. 123–124.
432. ZSSR a polityczne oblicze Europy. *Dzieje najnow.* R. 28: 1996. nr 1 s. 233–237.
Zob. też poz. 406.

1997

433. Cenna monografia o twórczości ludowej i metodologii badań społecznych [Rec.:] Bukraba-Rylska I.: Świadomość kulturowa twórców ludowych. Warszawa 1994. *Kult. Wsi* R. 2: 1997. nr 1 s. 203–205.
434. Dlaczego Polacy nie lubią władzy? *Zdanie* 1997. nr 1–2 (112–113), s. 14–15.
435. Drogi i metody reform [Rec.:] Kozłowski P.: Szukanie sposobu: społeczne uwarunkowania procesu transformacji gospodarki w Polsce w latach 1989–1993. Warszawa 1997. *Nowe Książ.* 1997. nr 6 s. 67.
436. Koncepcje czasu tworzone przez nauki społeczne i ich ważność dla procesu leczenia. *Promocja Zdrowia* R. 4: 1997. nr 10–11 s. 46–49.
437. Monografia pamiętnikoznawcza o rolach intelektualistów. [Rec.] Słabek H.: Intelektualistów obraz własny w świetle dokumentów autobiograficznych 1945–1995. Warszawa 1997. *Kult. Wsi* R. 2: 1997. nr 2(4) s. 187–189.
438. Najważniejsze i najtrudniejsze [M.in. rec.:] Kłoskowska A.: Kultury narodowe u korzeni. Warszawa 1996. *Zdanie* 1997. nr 3–4(114–115) s. 76–78.
439. Osobliwości wiejskiej polityki – uniwersytety ludowe – wizje przyszłości. *Kult. Wsi* R. 2: 1997. nr 2(4) s. 68–79.
440. Prawo i nowe demokracje [Rec.:] Transitional justice and the rule of law in new democracies. Ed. A. James McAdams. Notre Dame. London, 1997. *Nowe Książ.* 1997. nr 12 s. 68–69.
441. Przyszłość chłopów – włościan i ich kultury na przełomie tysiącleci. *Kult. Wsi* R. 2: 1997. nr 1(3) s. 51–58.
Zmieniony i poszerzony rozdział końcowy książki: Chłopi i kultura chłopska w społeczeństwie polskim. Warszawa 1988.
442. St. Peter's Basilica. Tłum J. Dąbrowska. *Dialog a. Umwers.* Vol. 7: 1997. n° 7–8 s. 17–28.
Tekst polski z 1980 r. uzupełniony komentarzem w 1997 r. i przetł. na ang.
443. Wielkie problemy nauk społecznych [Komentarz do:] Sto lat socjologii polskiej: wybór tekstów pod red. J. Szackiego. Warszawa 1995. *Prz. hum.* R. 41: 1997. nr 3 (342) s. 1–4.
Zob. poz. 94.

1998

444. Biografia pokolenia walczącego. *Dziś* R. 9: 1998. nr 7(94) s. 31–35.
445. Fundacja Popierania Pamiętnikarstwa Polskiego i Polonijnego imienia Józefa Chałasińskiego [informacja podpisana przez W. Myśliwskiego, J. Szczepańskiego, F. Jakubczaka. *Kult. Wsi* R. 3: 1998. nr 1(5) s. 3 okładki.
446. Historyczne funkcje narodotwórcze i kulturotwórcze wielkiego czteroksięgu Józefa Chałasińskiego (w sześćdziesięciolecie ukazania się „Młodego pokolenia chłopów”). *Kult. Wsi* R. 3: 1998. nr 1(5) s. 3–14.
447. Mała ojczyzna [Rec.:] Kupiec A.: Połotane żywocy. Czeski Cieszyn 1997. *Nowe Książ.* 1998. nr 1 s. 51.
448. Odkrywanie rozumu socjologicznego [Rec.:] Krytyka rozumu socjologicznego: praca zbiorowa wydana z okazji 100-lecia Tadeusza Szczurkiewicza. Pod red. S. Kozyra-Kowalskiego, A. Przeszostolskiego, J. Włodarka. Poznań 1997. *Nowe Książ.* 1998. nr 2 s. 31.
449. Rodziny na Zaolziu [Rec.:] Rusek H.: Kulturowe wzory życia polskich rodzin na Zaolziu a asymilacja: studium socjologiczne. Katowice 1997. *Nowe Książ.* 1998. nr 1 s. 50.
450. Wsi polskiej konteksty, kontrasty, strategie: studium M. Wieruszewskiej [Rec.:] Wieruszewska M.: Wieś polska: konteksty – kontrasty – strategie. Warszawa, 1997. *Kult. Wsi* R. 3: 1998. nr 1(5) s. 212–213.
451. Żniwa. Przewody. *Kult. Wsi.* R. 3:b 1998. nr 1(5) s. 211. Wiersze.
Przedruk z: „Linja” 1932 nr 4: Debiuty poetyckie.
Zob. też poz. 90.

Część 3

lata 1998–2005 i uzupełnienia z lat poprzednich

Wydawnictwa zwarte

1996

1. Oblicze duchowe sił zbrojnych Polski: ankieta KG AK [Komendy Głównej Armii Krajowej] z 1942 r. [W:] Siły zbrojne Trzeciej Rzeczypospolitej: myśli i rozważania. Red. Janusz Zajdzik. Warszawa: MON, 1996. s. 357–359.
2. Przesłanie Józefa Chałasińskiego dla nowych pokoleń wsi i jej badaczy [W:] Chałasiński dzisiaj: materiały z konferencji naukowej pod red. A. Kalety. Toruń 1996. s. 10–15.

1998

3. Ludzie mądrzy i dobrzy a cywilizacja przyszłości. [W:] Życie po polsku czyli o przemianach obyczaju w drugiej połowie XX wieku. Pod red. B. Gołębiowskiego. Łomża 1998. s. 158–164.

1999

4. Czas narodu. Kielce: Elipsa 1999. 236 s.: fot.
5. Fantazje na temat czasu. Lublin: TN KUL 1999. 181, [2] s. (Prace Wydziału Nauk Społecznych; 49).
6. Ludzkość [W:] Encyklopedia socjologii. T. 2. Warszawa 1999. s. 149–151.
7. Najważniejsze i najtrudniejsze. Warszawa: Centrum Upowszechniania Nauki PAN, 1999. 350, [1] s. (Problemy Naukowe Współczesności).
Zawiera bibliografię publikacji Jana Szczepańskiego za lata 1983–1998, s. 307–350.
8. Reformy, rewolucje, transformacje. Warszawa: Wydaw. IFiS PAN 1999. 73 [3] s.

2000

9. Elementarne pojęcia socjologii. Warszawa 1970, Fragm. Wpływ kultury na życie społeczne [W:] Socjologia wychowania: wybór tekstów. Wstęp i oprac. H. Mielicka. Kielce 2000. s. 69–77.
10. Sprawy Ludzkie. Wyd. 3. Warszawa 1984, Fragm. Obraz samego siebie [W:] Socjologia wychowania: wybór tekstów. Wstęp i oprac. H. Mielicka. Kielce 2000. s. 174–187.
11. Wiejskie źródła kultury polskiej – anachronizm czy szansa przyszłości. [W:] Miasto, migracje, ekorozwój: księga dedykowana prof. dr hab. Włodzimierzowi Mirowskiemu. Red. S. Kosiński. Lublin 2000. s. 59–72.

2001

12. [Wstęp do:] B. Gołębiowski: Społeczeństwo i polityka: studia pamiętnikoznawcze. Warszawa 2001. s. 5–8.
13. [Przedm. do:] Żyli wśród nas...: wspomnienia Polaków i Żydów nadesłane na Konkurs Pamięci Polsko-Żydowskiej o Nagrodę im. Dawida Ben Guriona. Płońsk 2001. s. 9–14.

2003

14. Korzeniami wrosłem w ziemię: wydano z okazji Jubileuszu 90 urodzin Profesora Jana Szczepańskiego. Ustron: Muzeum Hutnictwa i Kuźnictwa Urzędu Miasta w Ustroniu 2003. 128 s.: fot.

2004

15. „Człowiek prawy, który nie przestał być lewy”. [W:] Społeczeństwo, rodzina, wychowanie: księga pamiątkowa ku czci prof. Henryka Bednarskiego. Pod red. J. Sztumskiego. Ryki 2004. s. 81.

2005

16. Chłopi jako twórcy kultury: skróty. [W:] Gajda J.: Antropologia kulturowa. Cz. 1. Toruń 2005. s. 195–203.
Przedruk z: *Akcent* 1996 nr 4 s. 15.

Artykuły w czasopismach

1995

17. Egzamin. *Pol. Uniw. lud.* R. 12: 1995. nr 2/3 (26–27) s. 24.

1996

18. The idea of global ethics. Tł. z pol. B. Andzelm. *Dialog. a Univers.* 1996. nr 11/12 s. 43–48.

1997

19. Koniec mojego stulecia; rozm. przepr. Bronisław Tumiłowicz. *Prz. tyg.* 1997. nr 47 (768) s. 5, fot.
20. [Rec.:] E. Wnuk-Lipińska: Innowacyjność a konserwatyzm: uczelnie polskie w procesie przemian społecznych. Warszawa 1996. *Zarządz. i Eduk.* R. 1: 1997. nr 2/3 s. 249–252.

1998

21. Biografia pokolenia walczącego. [Rec.:] Bromke A.: Polak w świecie. Warszawa 1996. *Dziś* 1998. nr 7 s. 31–35.
22. Fundamentalny wkład Instytutu Gospodarstwa Społecznego w rozwój nauki i kultury polskiej. *Kult. Wsi* R. 3: 1998. nr 2(6) s. 195–199.
23. Indywidualność w pedagogice ogólnej oraz wiciowej Ignacego Solarza. [Rec.:] L. Turowski: Kształtowanie indywidualności – kluczowy paradygmat edukacji. Warszawa 1996. *Kult. Wsi* R. 3: 1998. nr 2 (6) s. 226–227.
24. Kultury wojny i wojny kultur. *Prz. hum.* R. 42: 1998. nr 5/6, s. 1–5.
25. Najważniejsze i najtrudniejsze. Cz. 1. *Nauka* 1998. nr 4 s. 125–150. Cz. 2 *Nauka*. 1999. nr 1 s. 41–65.
26. Obraz twórczej osobowości [ref.]. *Mysł socjaldemokr.* R. 8: 1998. nr 2 (26) s. 7–9.
27. Opinie o działalności i dorobku naukowym Profesora Jerzego Zubrzyckiego. *Ruch praw.* 1998. z. 3/4 s. 492–493.
28. Pogranicze polsko-czeskie. [Rec.:] Polska národní menšina na Těšinsku v České republice. [aut.] K. D. Kadłubec [i in.]. Ostrava 1997. *Prz. hum.* R. 42: 1998. nr 4 (349) s. 163–164.
29. Polacy z Cieszyńskiego [Rec.:] E. Buława: Pierwsi szermierze ruchu narodowego na Śląsku Cieszyńskim. Cieszyn 1997. *Nowe Książ.* 1998. nr 4 s. 62–63.
30. Postacie kryzysów. [Rec.:] G. Godlewski G.: Lekcja kryzysu: źródła kulturalizmu Floriana Znanieckiego. Warszawa 1997. *Regiony* 1998. nr 1–3 (88–90) s. 232–233.
31. Ranek pod moją strzechą. Pożegnanie Beskidu. *Kult. Wsi* R. 3: 1998. nr 2 (6) s. 219. Wiersze, przedr. z: *Zaranie Śląskie* 1936. z. 4.
32. Refleksje nad przyszłością wsi i rolnictwa. *Prz. socjol.* T. 47: 1998. [z.] 2 s. 9–14. Skrócona wersja wstępu do: „Chłopi i kultura chłopska w społeczeństwie polskim”. Warszawa 1988.
33. Rzeczywistość społeczna, kulturowa i sakralna a humanistyczna cywilizacja wszechludzka. *Kult. Wsi* R. 3: 1998. nr 2 (6) s. 23–44.
34. Spotkanie z profesorem Janem Szczepańskim: posiedzenie Prezydium PAN, Warszawa 7 XI 1998. *Nauka* 1998 nr 4 s. 122–123.
35. Starość. *Sycyna* R. 5: 1998. nr 22 (100) s. 6. fot.
36. Śląsk jako problem socjologiczny (studencki debiut naukowy). [Rec.:] J. Szranek J.: Śląsk jako problem socjologiczny: próba analizy. Katowice 1934. *Kult. Wsi* R. 3: 1998. nr 2 (6) s. 231. Przedr. z: *Prz. socjol.* T. 2 1934. s. 163–164.
37. Teorie nauk społecznych a polityka. *Mysł socjaldemokr.* R. 8: 1998. nr 3 (27) s. 7–11.
38. Trzeba z żywymi naprzód iść : z prof. Janem Szczepańskim, socjologiem i politykiem społecznym rozm. Ryszard Bobecki. *Nauka i Przyszł.* 1998. nr 12 (97) s. 1, 4–5.
39. Zrozumieć czas swojego życia. [Rec.:] Rakowski M. F.: Dzienniki polityczne 1958–1962. Cz. 1. Warszawa 1998. *Nowe Książ.* 1998. nr 8 s. 29.

1999

40. Gdyby teraz było referendum: czy Polska powinna przystąpić do Unii Europejskiej? [wypow.] *Prz. tyg.* 1999. nr 4(829) s. 18.

41. Najważniejsze i najtrudniejsze. Cz. 2. *Nauka* 1999. nr 1 s. 41–65.
Zob. też poz. 25.
42. O zagadnieniach korzeni kulturowych. *Prz. hum.* T. 43: 1999. nr 1 (352) s. 1–4.
43. Społeczne skutki reformy edukacji – szanse edukacyjne społeczeństwa. *Polit. społ.* R. 26: 1999. nr 3 (301) s. 1–3.
44. Wielka transformacja. *Pol. Uniw. lud.* R. 16: 1999. nr 4 (43) s. 23–33.
45. Zasadniczy problem. [Rec.:] Indywidualizm a kolektywizm [aut.] K. Gawlikowski [i in.]. Warszawa 1999. *Nowe Książ.* 1999. nr 12 s. 66–67.

2000

46. Florián Znaniecki's concept of humanistic, panhuman civilization of persons wise and good. tł. z pol. A. Rodzińska-Chojnowska. *Dialog. a. Univers.* 2000. nr 12 s. 27–31.
O książce F. Znanieckiego „Ludzie terazniejsi a cywilizacja przyszłości”.
47. Józef Chałasiński i Stefan Nowakowski z perspektywy humanistyki III tysiąclecia. *Nauka* 2000. nr 2 s. 205–222.
[Współaut.:] Franciszek Jakubczak.
48. Metoda dokumentów autobiograficznych w naukach społecznych. *Pam. pol.* R. 8: 2000. nr 1/2 (27–28), s. 31–42.
49. Nika Strzemińska o swojej matce. [Rec.:] N. Strzemińska: Katarzyna Kobro. Warszawa 1999. *Nowe Książ.* 2000. nr 1 s. 14.
50. Pamięć narodu polskiego a powinności nauk społecznych. *Pam. pol.* R. 8: 2000. nr 1/2 (27–28) s. 105–110.
Toż w: *Biblioteka Konwersatorium Pamiętnikarstwa*. T. 1: 2002. s. 11–19.
51. Polyhistorian Ludwik Krzywicki's methodological and civis hypothesis on Polish memoirism as a social and national autobiography. *Autobiogr. of Society*. Vol. 1: 2000. No 1 s. 91–92.
[Współaut.:] F. Jakubczak.
52. The readers of the „Polish Memoirism Quarterly” and the „Autobiography of Society Bulletin”. *Autobiogr. of Society*. Vol. 1: 2000. No 1 s. 89–90.
[Współaut.:] D. Gałaj [i in.]
53. Suggestion of Polish lay scientists and artists for the celebrations of the Third Millenium of Christian Culture and the Polish Pope's 80th birthday. *Autobiogr. of Society*. Vol. 1: 2000. No 1 s. 87–88.
54. The use of autobiographies in historical social psychology. *Autobiography of Society*. Vol. i: 2000. No 1 s. 33–40.
55. Wspólnota pamięci polsko-żydowskiej a idee Dawida Ben Guriona. *Pam. pol.* R. 8; 2000. nr 1/2 (27–28) s. 128–135.

2001

56. Świt. *Regiony*. R. 26: 2001. nr 1 (100) s. 27–29.

2003

57. Jan Szczepański a młodzież: wywiad Ladislava Machacka z Janem Szczepańskim z 1970 r. *Stud. socjol.* 2003. nr 3 (170) s. 11–13.
Komentarze red. i socjologów, s. 14–23.
Wywiad wydrukowany w roczniku „*Sociologia Mladeze*” (Bratislava), 1970 s. 200–202.
58. Luźne notatki: okres wojny, okupacji, lata powojenne. *Nauka* 2003. nr 3 s. 137–140.
59. Podróż. *Prz. socjol.* T. 52: 2003. nr 2 s. 9–22.
Fragm. książki „Sprawy ludzkie”.
60. Wisdom. [Tł.]. *Dialog a. Univers.* 2003. nr 7/8 s. 5–14.
Tł. fragm. książki „Sprawy ludzkie”.

2004

61. Co zrobić z partią i socjalizmem? *Przeгляд* 2004. nr 18 (227), s. 44–45, fot.
Niepublikowany list z okresu stanu wojennego (27.10.1982) do gen W. Jaruzelskiego.

62. Socjologiczne problemy Śląska (Odczytywanie Śląska). *Śląsk* R. 10: 2004. nr 6 (104) s. 60–61.
63. Społeczna rzeczywistość protestantyzmu. *Ewangelik* 2004. nr 4. s. 34–42.
64. To wszystko trwa i trwa.... rozm. przepr. Ewelina Puczek. *Śląsk*, R. 10: 2004. nr 6 (104), s. 54–57, fot.
65. Z miniatur. *Śląsk* R. 10: 2004. nr 6 (104) s. 58.

Opracowała: Grażyna Kononowicz

„SYLWETKI ŁÓDZKICH UCZONYCH”
do nabycia w Łódzkim Towarzystwie Naukowym

- zeszyt 46 – Profesor Andrzej Alichniewicz
- zeszyt 47 – Profesor Zofia Zarzycka
- zeszyt 48 – Profesor Stanisław Kaszyński
- zeszyt 49 – Profesor Stefania Skwarczyńska
- zeszyt 50 – Profesor Halina Mortimer-Szymczak
- zeszyt 51 – Profesor Bronisława Kopczyńska-Jaworska
- zeszyt 52 – Profesor Maria Joanna Olszewska
- zeszyt 53 – Profesor Jerzy Roźniecki
- zeszyt 54 – Profesor Jan Wojciech Guzek
- zeszyt 55 – Profesor Mieczysław Grabowski
- zeszyt 56 – Profesor Czesław Strumiłło
- zeszyt 57 – Profesor Leokadia Kłyszajko-Stefanowicz
- zeszyt 58 – Profesor Jakub Mowszowicz
- zeszyt 59 – Profesor Mieczysław Wallis
- zeszyt 60 – Profesor Antoni Dmochowski
- zeszyt 61 – Profesor Bernard Zabłocki
- zeszyt 62 – Profesor Władysław Wróblewski
- zeszyt 63 – Profesor Teodor Mieczysław Vieweger
- zeszyt 64 – Profesor Tadeusz Poklewski-Kozieł
- zeszyt 65 – Profesor Jan Berner
- zeszyt 66 – Profesor Leszek Kazimierz Pawłowski
- zeszyt 67 – Profesor Aleksander Kamiński
- zeszyt 68 – Profesor Zdzisław Kemblowski
- zeszyt 69 – Profesor Witold Broniewicz
- zeszyt 70 – Profesor Franciszek Wesołowski
- zeszyt 71 – Profesor Anna Maria Komornicka
- zeszyt 72 – Profesor Bronisław Filipowicz
- zeszyt 73 – Profesor Krystyna Kotelko
- zeszyt 74 – Profesor Maria Gołębiowska
- zeszyt 75 – Profesor Helena Radlińska
- zeszyt 76 – Profesor Joanna Zofia Kadłubowska
- zeszyt 77 – Profesor Jan Eugeniusz Krysiński
- zeszyt 78 – Profesor Ludwik Jerzy Mazurek
- zeszyt 79 – Profesor Zbigniew Jakubowski
- zeszyt 80 – Profesor Roman Gondko
- zeszyt 81 – Profesor Waldemar Michowicz
- zeszyt 82 – Profesor Ryszard Sowa
- zeszyt 83 – Profesor Marek Koter
- zeszyt 84 – Profesor Andrzej Piechocki
- zeszyt 85 – Profesor Tadeusz Szymczak
- zeszyt 86 – Profesor Jan Lutyński
- zeszyt 87 – Profesor Aleksandra Skowrońska
- zeszyt 88 – Docent Zdzisław Batorowicz
- zeszyt 89 – Profesor Jan Kodrębski
- zeszyt 90 – Profesor Maria Krzemińska-Pakuła
- zeszyt 91 – Profesor Krzysztof Jażdżewski

Większość wyżej wymienionych zeszytów jest do nabycia w siedzibie Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, Łódź, ul. M. Skłodowskiej Curie 11 codziennie w godz. 8:00–15:00.
Zamówienia pisemne realizowane są za zaliczeniem pocztowym.

ISSN 1230-4328